VASILE MARCU
ÎNVIEREA FIULUI VĂDUVEI DIN NAIN
THOMAS

Carte tipărită cu binecuvântarea Preasfinţitului Părinte GALACTION Episcopul Alexandriei şi Teleormanului

Editura Bunavestire Bacău - 2010

PRECUVÂNTARE

Mulţumiri fie aduse Bunului Dumnezeu, Care m-a ajutat să trec peste toate obstacolele şi să ajung să-mi văd realizat idealul ce l-am avut în gând.

Trebuie să mărturisesc sincer, că imboldul cel lăuntric, nu mi-a dat pace până ce nu am sfârşit această modestă lucrare. Timp pentru aceasta, nu am avut, decât creându-mi-l prin renunţare la odihna ce mi-ar fi fost necesară la sfârşitul zilelor de muncă.

Rog, deci, pe cititor, să-mi acorde circumstanţe că mă prezint cu o prea modestă lucrare literară. Aceasta se datorează lipsei mele de cultură, de exerciţiu în domeniul literaturii. Totuşi, am rugămintea ca să se observe în schimb dragostea ce am pus-o în paginile ce urmează şi care m-a însoţit pe tot parcursul timpului când scriam.

Eroii mei, persoane autentice ce au trăit în primii ani ai erei creştine şi de care nu era cu putinţă a nu mă lipi sufleteşte, m-au inspirat şi m-au îndemnat a scrie viaţa lor grea, plină de lipsuri şi dureri.

Personajele principale, călite în focul multiplelor necazuri, au putut să privească cu bărbăţie şi seninătate toate cele ce s-au întors împotriva lor şi

şi-au format astfel un caracter virtuos, de neînvins; un caracter de oţel.

Scriind, mi-am stăpânit în mine toate aceste simţiri şi trăsături, ca să pot fi cât mai exact, orânduit şi metodic, aşa după cum o cere o astfel de lucrare.

Mărturisesc că, în toată vremea când scriam, am simţit temperamentul eroilor mei şi trăsăturile lor sufleteşti. Aceleaşi lacrimi mi-au udat obrajii, aceeaşi fericire m-a îmbătat şi aş fi foarte bucuros să pot împărtăşi cât de puţin din acele simţiri şi celor ce vor citi aceste pagini de dragoste curată. Simt pe Dumnezeu în aceste pagini, le sărut cu lacrimi, cu închinare, cu înflăcărare şi cu iubire.

Citindu-l pe „Thomas”, ne dăm seama că pericopa de mai sus se potriveşte întru totul în viaţa acestuia şi în acelaşi timp ne convingem tot mai mult că sufletele mari se găsesc mai degrabă printre oamenii mici, printre oamenii de jos, pentru că lipsurile şi încercările cele mai grele, mai mult lor le este dat a le întâmpina.

Nefiind cu inima îngreunată de grijile pământeşti, dar având mintea înălţată la ceruri, unii ca aceştia aud cu mai multă uşurinţă glasul cel lin şi dulce al Domnului, Care zice: „ *Veniţi la Mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi şi Eu vă voi odihni pe VOI* .

Viaţa neprihănită şi plină de demnitate a eroilor principali ce-i vom întâlni în paginile acestei cărţi, ne trezeşte interesul într-atâta încât, mai fără să ne dăm seama, îi îndrăgim mult şi ne obligă,

parcă, să-i urmărim cu mintea şi imaginaţia până în cea din urmă clipă a vieţii lor.

Sfinţii Părinţi ne spun că în lume nu este ceva mai nobil, mai măreţ, mai sublim, decât să dai tu lumină binele dumnezeiesc după care suspină toată făptura. Dar, ca să poţi lumina pe alţii, trebuie să-ţi luminezi mai întâi candela sufletului tău, ca să nu se stingă în veci. Şi mai trebuie să ştii să taci, să citeşti, să gândeşti, să asculţi, să meditezi, să ai o inimă caldă, senină şi susţinută de înţelepciune, ca să poţi gusta din farmecul vorbirii şi scrierii duhovniceşti.

Din cuprinsul cărţii, ne încântă mai mult răbdarea, bunătatea, blândeţea şi înţelepciunea unei femei, care a fost greu lovită de soartă, şi a fiului ei, care constituie centrul luminos în jurul căruia se petrece toată acţiunea.

Scopul povestirii de faţă este să reamintească cititorilor cele mai frumoase întâmplări din timpurile patristice petrecute cu poporul evreu şi de care tinerii noştri au uitat sau nici măcar nu au auzit de ele. Iar scopul esenţial îl are ca să adune de pe căile rătăcite ale gândirii pe cititorul aflat pe ele şi să-i canalizeze gândurile şi mintea spre Cel ce este Calea, Adevărul şi Viaţa, spre împărăţia lui Dumnezeu, despre care ştim că nu este undeva, ci este înlăuntrul fiecăruia dintre noi. Ea este o realitate interioară, este o stare de conştiinţă senină, mulţumită şi plăcută, care se naşte din împăcarea credinciosului cu Dumnezeu, cu sine, cu semenii şi cu societatea.

7
Sub acest raport, împărăţia lui Dumnezeu este liniştea şi pacea sufletului credincios.

Iubite cititor, îmi permit să-ţi fac o mică recomandare: ca să poţi simţi şi înţelege scopul lucrării de faţă, închide uşa cămării tale, depărtează-te de zgomotele din afară, pătrunde singur în inima ta şi deschide această carte pitită ori pierdută în vreun colţ al bibliotecii tale, iar luminile ce ţâşnesc în valuri, vor spulbera într-o clipă zecile de ani de necredinţă sau de îndoială.

Cartea trebuie citită în pace şi linişte; deci, să lăsăm sufletele noastre să se reculeagă pentru a străbate înălţimile.

Te mai îndemn, iubite cititor, să te apropii cu tot sufletul tău de Dumnezeu. Fugi de ingratitudine, înfrânge-ţi pasiunile şi orice tentaţie care ţi-ar putea cauza corupţia şi te-ar putea împinge în prăpastia viciului. Fă binele, iubeşte pe cei săraci, roagă-te neîncetat, lasă-te cu duioşie în mâinile lui Dumnezeu, că dacă El dă hrană păsărelelor, cu cât mai mult nouă, care cerem lumină şi adevăr, ne va dărui viaţa cea fără de sfârşit cea mai înflăcărată năzuinţă a noastră.

Când te rogi după cuvântul Domnului iartă totul semenului tău şi în inima ta să domnească dreptatea şi iubirea.

Trebuie să lucrezi, să înduri, să ştii să rabzi. Nu se preface sufletul fără să-l frângi. Nu te poţi înălţa la cer fără să te rupi în chip dureros de cele pământeşti.
8

Pentru ca să obţinem fericirea în Dumnezeu, trebuie să îndurăm lipsuri şi strâmtorări. Cea mai învolburată mare este marea vieţii credinciosului şi el nu are altă scăpare decât rugăciunea neîncetată.

Sufletele noastre să fie ogoare minunate pentru însămânţarea ideilor de cinste, justiţie, sensibilitate umană, profunde la suferinţa aproapelui, sincere din fire şi să se revolte numai contra neomeniei şi să plângă de jalea celor aflaţi în nevoi.

În această plămădeală de puritate sufletească, suntem chemaţi să sădim răsadul încrederii în adevăr şi bine, în generozitate şi abnegaţie, în muncă şi cinste.

Să-L iubim pe Domnul nostru Iisus Hristos, Părintele nostru ceresc. El este frumuseţea absolută. El este Lumina, Dreptatea divină, înţelepciunea şi Adevărul. Să-L iubim pentru providenţa Sa, pentru legile morale sădite în sufletele noastre, care ne ajută să ne cârmuim în bine viaţa. Să-L iubim pentru florile care împânzesc pajiştile primăvara, pentru ochii îngereşti ai copiilor, pentru privirile blânde ale căprioarelor, pentru belşugul roadelor pământului, pentru nopţile înstelate de vară, pentru armonia cerului şi pentru înfrumuseţarea acestei lumi.

Să-L iubim pe Domnul Iisus Hristos, căci El ne hrăneşte cu pâinea valorilor absolute, ne aprinde în inimi focul dragostei de adevăr, de bine şi de frumos, de dreptate şi înfrăţire, de libertate şi pace, de muncă şi jertfă. Să-L iubim din toată vârtutea noastră.
9

Iubiţi-L şi voi, copiii mei fireşti şi sufleteşti, şi lăsaţi-vă îmbrăţişaţi de a Lui sfântă duioşie, iar El, hotărât, vă va acoperi cu dragostea dumnezeirii Sale.

Să ne iubim Biserica noastră Ortodoxă şi sfânta ei învăţătură cheia sacră ce ne deschide porţile Providenţei divine şi ne dă adevărata filosofie a istoriei -, care este lumina ce luminează pe credincios prin întunericul veacului acestuia, până se va crăpa de ziuă şi Soarele dreptăţii va răsări la orizontul luminii (II Petru 2, 19).

Să ne iubim unii pe alţii, ca într-un gând să mărturisim pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită.

Să salte şi să se veselească toţi întru Tine, Doamne, şi cei ce iubesc mântuirea Ta să strige pururea: Preamărit să fie Dumnezeu, în veci! Amin.

Vasile Marcu

10

SPĂLĂTOREASĂ

E cald. E atât de cald că aerul a devenit aproape irespirabil. Caldarâmul de pe uliţă s-a înfierbântat încât nu este posibil a merge decât purtând încălţări. Acum, când soarele se află la răscruce, totul pare pustiu. Fiecare s-a vârât cât mai adânc în umbră.

Dar iată că, tocmai la capătul uliţei, apare un punct nedesluşit ce vibrează în ondulaţiile aerului torid. Se apropie legănându-se încet, şi, odată cu apropierea, se măreşte, putându-i-se defini contururile. Da. Este o femeie ce păşeşte încet, încovoiată sub o mare şi grea povară.

„Doamne!”, îşi poate zice oricine. „Pe o vreme ca asta să te afli mergând pe cale şi încă împovărat!”.

Femeia se apropie suflând greu şi e tot una de transpiraţie. îmbrăcămintea îi este învechită şi peticită încât arată a fi o fiinţă din rândul celor obidiţi. Două şuviţe de păr ce i-au căzut de sub acoperământul capului, îi stau lipite de tâmple, iar din vârful nasului i se preling, unul după altul, picuri de sudoare ce se evaporă de îndată ce ating pavajul înfierbântat.

13

Deodată se opreşte în dreptul unei case mari cu terasă, foişor şi pandantivi. Lasă povara jos şi, în timp ce îşi îndreaptă spatele, slobozeşte un oftat de uşurare. După câteva clipe urcă treptele de piatră ale scării ce duc în faţa unei masive uşi de lemn de cedru. Bate sfioasă şi aşteaptă să i se deschidă. Din dosul gratiilor ferestrei de la etaj apare chipul unei frumoase şi tinere doamne care, cu glasul ei cristalin, îi spune să aştepte puţin. După alte câteva clipe tânăra se salută cu femeia. Aceasta, luând din marea-i legătură un pachet de rufe proaspăt spălate, le înmână tinerei doamne zicând:

astăzi apa râului a fost foarte caldă şi atât de limpede că i se puteau vedea pietrele de pe fund. Vi le-am spălat cu multă plăcere, doamnă. Le-am întins pe iarbă şi, cât ai mânca cinci-şase smochine, soarele le-a şi uscat.

îţi mulţumesc foarte mult, Ana! zise tânăra înmânându-i zece drahme, şi apoi continuă:

te rog ca după ultima sărbătoare să mai treci pe la mine.

bine, stăpână. Domnul să vă aibă-n pază, zise femeia, şi, săltându-şi pe umeri povara care de acum e mai uşoară, plecă mai departe.

Ajungând la răscruce, coti spre dreapta şi de acum poate merge în umbra zidurilor din partea stângă a uliţei.

La circa 50 de paşi, se opri din nou şi bătu la poarta unei case. Curând poarta se deschise scârţâind puternic şi în cadrul ei apăru o femeie între două

14

vârste, care îi zâmbi cu bunăvoinţă, şi după ce răspunse la salut, zise:

de ce te-ai grăbit, Ana? Puteai să laşi lucrul acesta mai spre înserare, când atmosfera nu ar mai fi fost atât de fierbinte.

ce era să fac, stăpâna mea? răspunse femeia în timp ce din legătură mai scoase un pachet de rufe albe ca nufărul şi le înmână gazdei. De acum, continuă ea, mă aşteaptă alte treburi. Situaţia nu-mi permite să stau un ceas măcar.

sărmana de tine! mai zise interlocutoarea cu compătimire, şi înmână Anei opt drahme drept plată pentru osteneală, precum le fusese învoiala.

Plecând şi de aici, Ana se îndreptă spre destinaţia ultimului pachet de rufe ce le mai poartă, a căror greutate nu mai constituie o problemă. La un moment dat, părăseşte uliţa şi, apucând pe un pasaj îngust, merse până în dreptul unei bolte de zid ce leagă terasele a două case aflate de o parte şi alta a pasajului. De la o ferestruică ce se află la înălţimea a două staturi de om, stă o sfoară legănată de mişcarea curentului de pe culoar. Ana o apucă şi trase de ea cu intermitenţă. Un clopoţel sună într-unul din interioare şi de îndată pe bolta de zid îşi face apariţia o fetişcană care se adresă femeii:

vai, Ana! Ai şi sosit? Aşteaptă-mă un pic, te rog.

Fata reapăru pe boltă şi lăsă jos legat de o sfoară un coş de nuiele. Femeia puse pachetul de rufe în coş, iar fata îl trase sus, zicând:

15

Ana, te-aş putea găsi acasă pe la apusul soarelui, ca să vin să-ţi plătesc datoria?

da. Cred că da. întotdeauna sunt acasă în vremea asfinţitului, dar nu este cazul să vă grăbiţi, domnişoară Isabela, că doar nu ne mutăm din locurile acestea...

Apoi, Ana, împăturindu-şi cearceaful în care avusese pachetele de rufe, plecă pe unde a venit.

FOIŞORUL PĂRĂSIT

în vremea asta, printre ruinele unui foişor părăsit din mahala, o droaie de copii se joacă făcând mare gălăgie. Se simt în elementul lor şi nu este nimeni cine să le strice buna dispoziţie. Unul dintre ei este legat la ochi cu o eşarfă şi caută orbecăind ca să prindă pe un altul, să-l pună în locul lui. Câţiva, încălcând regulamentul de joc, s-au căţărat pe ziduri pentru a nu fi prinşi. Alţii, suspendaţi în aer, stau agăţaţi cu mâinile de lianele de viţă sălbatică ce atârnă de pe boltele de piatră şi, în felul acesta, pentru cel legat la ochi este nespus de greu de a prinde pe vreunul dintre ei. în cele din urmă, într-un ungher,

reuşeşte să pună mâna pe unul mai mic. Acesta, vrând-nevrând, trebuie să se lase legat la ochi şi jocul continuă cu aceeaşi veselie nevinovată.

După un timp de căutare prin toate părţile „ringului”, ţâncul îmbrăţişă o coloană de piatră şi-şi strivi uşor năsucul. Ceilalţi făcură mare haz, dar el îndură acest mic accident şi căută mai departe în nădejdea că, totuşi, va prinde pe unul căruia să-i transmită eşarfa. Nu trecu mult şi copilul se împiedică de restul unui capitel şi căzu jos. De data aceasta se răni în zona tibiei de la piciorul stâng. Repede îşi luă eşarfa de pe faţă şi când văzu că rana îi sângerează, începu să plângă. Ceilalţi încetară cu râsul şi se strânseră în jurul rănitului, compătimindu-l.

Unul dintre ei rupse o frunză de aloe şi spălă rana de la piciorul copilului. Mustul plantei, în câteva clipe coagulă sângele şi copilul rănit se simţi reconfortat şi gata de a se reintegra în joc, chiar dacă şchiopăta puţin. însă jocul nu mai continuă şi, la îndemnul unuia mai răsărit, cu numele de Ahaz, se strânseră în formă de semicerc sub viţa de boz.

am o propunere, zise el. Fiecare să spună o poveste!

foarte bine! Foarte bine! Suntem de acord, răspunseră toţi în cor, şi fiecare căută să se aşeze mai bine.

dar, pentru că eşti mai mare, ar fi bine ca tu să începi şi apoi, pe rând, noi ceilalţi în ordinea în care suntem aşezaţi, adăugă un altul, pe nume Lufas.

dacă aşa vă este plăcerea, vă rog, terminaţi cu freamătul şi ascultaţi, că povestea ce am a vă spune am auzit-o de la tatăl meu şi pe cât este de interesantă, pe atât de adevărată.

te ascultăm! Te ascultăm! ziseră ei.

Şi Ahaz începu aşa: „Cică de mult, tare de mult, când lumea se înmulţise şi umpluse pământul, devenise aşa de rea încât Dumnezeu S-a mâniat şi a hotărât să piardă prin potop de ape pe toţi oamenii de pe faţa pământului. între ei, se afla un singur om

cinstit, drept şi bun la suflet, şi pentru aceasta Dumnezeu i s-a arătat lui şi i-a spus să-şi facă o corabie care să plutească pe ape, că «iată a zis Dumnezeu -, voi trimite ploi mari ca să înece pământul cu tot ce se află pe el». Şi Noe, căci aşa era numele acelui om, a crezut aceasta şi s-a apucat de lucru. Şi a lucrat el împreună cu feciorii, cu fetele şi cu femeia lui şi nu s-a lăsat până ce nu au dat gata corabia.

în acest timp, toată lumea râdea de el, ca de un nebun care-şi construieşte corabie pe uscat. Dar el le spunea să se lase de rele că, din pricina păcatelor lor, Dumnezeu îi va pierde prin înecare de ape. Oamenii nu-i dădeau crezare şi continuau să-şi bată joc de el.

Când corabia a fost gata, Dumnezeu i-a spus lui Noe să ia câte o pereche sau două din tot soiul de animale de pe faţa pământului şi din păsările zburătoare şi să le bage în corabie. Şi Noe aşa a făcut. Şi mai zicea tata că prin lume, cică, ar umbla un zvon că din toate animalele ce au fost chemate de Noe, numai măgarul s-ar fi încăpăţânat şi nu ar fi voit să intre, zicând că într-o corabie care nu-i prea mare, cum ar putea să aibă şi el loc!

Se zice că Noe l-ar fi silit să intre, dar el tot îndărătnic ar fi rămas. Atunci Noe l-ar fi omenit cu un toiag pe şira spinării şi bietul măgar fu nevoit să intre în corabie unde află destul loc (la aceste cuvinte, toţi copiii făcură mare haz, după care Ahaz continuă). După aceasta, a intrat Noe cu familia sa şi Domnul Dumnezeu le-a pecetluit uşa. Apoi, El a

deschis izvoarele adâncului şi a făcut să cadă potop din cer şi a plouat mult, mult de tot, până ce au fost acoperite şi cele mai înalte creste ale munţilor. Iar lumea nu a crezut până ce Noe a intrat în corabie şi potopul a căzut peste ei. A pierit orice vietate de pe pământ, de sub pământ şi din aer.

După o vreme, potopul a încetat şi apele au început să se retragă, iar corabia s-a oprit pe vârful unui munte numit Ararat ce se află în partea de miazănoapte.

Pentru a se convinge dacă s-a arătat uscatul, Noe a slobozit un corb, dar corbul nu s-a mai întors. Apoi, a dat drumul unui porumbel şi, zburând porumbelul, s-a întors având în cioc o ramură verde de măslin şi mare bucurie a cuprins pe toţi cei ce se aflau în corabie.

Bătrânul Noe, deschizând uşa, a slobozit toate animalele şi toate zburătoarele. Apoi, zidind un altar acolo sus pe munte, a adus jertfă de mulţumire lui Dumnezeu.

Domnul Dumnezeu a privit cu plăcere la jertfa şi ruga lor şi a făcut cu Noe legământ, spunând că nu va mai pierde acum omenirea cu potop de ape şi ca pecetluire a acestui legământ, Dumnezeu a întins pe cer, în multe culori, un curcubeu tare frumos. Şi ori de câte ori se arată acest curcubeu, se

aminteşte de marele potop din vremea lui Noe şi legământul lui Dumnezeu făcut cu el. Şi uite aşa pier oamenii răi de pe faţa pământului, iar cei buni sunt salvaţi de Bunul Dumnezeu din orice strâmtorare s-ar afla”.
20
Cu aceasta, îşi încheie Ahaz povestirea, iar următorul, luând cuvântul, zise:

povestirea aceasta o ştiam şi eu, dar nu aşa de bine ca tine, că, deh! Tu ai 12 ani, deci cu doi ani mai mult ca mine, dar ştiu alta pe care mi-a povestit-o tata mai deunăzi şi sunt gata să încep.

bine, bravo, Philip! zise Ahaz. începe, că noi te ascultăm.

El începu aşa: „După potopul cel mare despre care ne-ai povestit tu, Ahaz, cică iarăşi s-au înmulţit oamenii pe pământ şi au început a se deda la fărădelegi, şi în loc să nu mai greşească înaintea lui Dumnezeu, ce s-au gândit ei: hai să zidească un turn înalt, înalt de tot, până dincolo de nori, că dacă ar voi Dumnezeu să-i mai înece cu potop, ei să-şi găsească în acest turn scăpare. Zis şi făcut. Şi s-a găsit printre ei unul mai grozav şi acesta, cică, se pricepea bine la ziduri înalte, şi cred că aşa era. Pe omul ăsta îl chema Babei. Şi au început ei să zidească, şi au zidit, şi au zidit, până ce s-au înălţat cu turnul lor cam la înălţimea colinei aceea şi Philip arătă cu mâna o colină a muntelui din apropiere, care ar măsura din vale şi până la creasta ei o înălţime de circa 150 m”.

ohoo! făcură toţi cei ce ascultau, iar Philip, continuă:

„Dumnezeu, văzând îndărătnicia lor, a zis: «Hai să ne coborâm pe pământ şi să le încurcăm limbile, pentru ca să nu se mai înţeleagă între ei şi să nu se mai ostenească în zadar». Zis şi făcut. A
21
coborât Dumnezeu şi le-a încurcat limbile şi aşa nu se mai înţelegeau unii cu alţii.

Când zidarii cereau var, ei aduceau apă, şi când cereau piatră, ei aduceau var. Când ziceau să vină, ei se duceau, şi-n felul acesta au ajuns la mare încurcătură. Şi această neînţelegere a făcut să se împrăştie toţi, care încotro au văzut cu ochii. Şi uite aşa a rămas turnul neterminat, ca mărturie până-n ziua de azi. Şi de câte ori se mai iscă printre oameni vreo neînţelegere, se zice că e «babilonie», după învălmăşeala care s-a întâmplat la turnul Babel. Şi iată de ce vorbesc oamenii limbi diferite pe faţa pământului.

Cei ce au rămas în vremea aceea prin preajma vestitului turn s-au gândit să zidească o cetate mare, căreia să-i pună numele «Babilon». Şi aşa au făcut. Şi s-a dus vestea până-n depărtări de măreţia şi puterea acelei cetăţi.

Mai târziu, şi-au lărgit mult hotarele şi au format o ţară căreia i-au pus numele «Babilonia» şi această ţară este şi acum şi se află în partea aceasta”, iar Philip arătă cu mâna în direcţia munţilor Hermonului din Trahonitida, şi îşi încheie povestirea cu următoarele cuvinte: „Când ne vom face şi noi mari, vom avea prilejul să cunoaştem şi să vedem multe lucruri şi locuri interesante...”.

Povestirile lui Philip şi Ahaz, au trezit celorlalţi plăcerea de a asculta cu nesaţ, încât toţi erau numai ochi şi urechi.

La un moment dat, unul îşi schimbă poziţia de şedere, iar după el, toţi făcură la fel.
22
în acest timp, cel de-al treilea, un puşti de 11 anişori, pe nume Eliab, îşi drese glasul şi, fără să mai aştepte vreo altă invitaţie, începu aşa:

„Povestirea mea o cunosc de la tatăl meu, iar tata a auzit-o într-o zi citindu-se de către cineva din cetatea noastră, En-Dor, şi iată cum: Să fie cam 2000 de ani de-atunci. Pe valea râului Iordan se aflau două mari cetăţi, Sodoma şi Gomora, şi se zice că locuitorii lor duceau un trai îmbelşugat, căci aşezarea geografică dintre aceste două şiruri de munţi şi bogăţiile ce le oferea minunata vale a râului, îi făceau fericiţi, iar ei, huzurind, se mândreau şi-şi băteau joc de legile sfinte ale lui Dumnezeu.

în cetatea Sodoma se afla un om pe nume Lot, care era nepotul lui Avraam, despre care ştie toată lumea. Acest Lot era singurul care se temea de Dumnezeu. Şi într-una din zile se pomeneşte omul nostru cu doi tineri luminaţi şi frumoşi, cum nu se poate spune, şi-i zic lui Lot: «Ia-ţi femeia ta şi cele două fete ale tale şi fugi departe în munţi, că suntem trimişi de Stăpânul cerului şi al pământului ca să stricăm locul acesta, şi ia seama ca nu cumva să priveşti înapoi, că de vei privi înapoi spre cetate, pe loc vei pieri».

În noaptea aceea, au rămas tinerii la casa lui Lot, iar oamenii din cetate i-au căutat ca să-i omoare, aşa de răi deveniseră, dar Dumnezeu i-a orbit şi nu i-au putut afla.

Când a început a se lumina de ziuă, tinerii aceia, care nu erau altceva decât îngeri trimişi de

Dumnezeu, au silit pe Lot să plece în munţi, şi în
23
urma lor au cutremurat puternic pământul, au scufundat mult în jos locul pe care se aflau cetăţile acelea şi au făcut ca din cer să cadă peste locuitorii lor un foc groaznic, amestecat cu pucioasă, încât nu a scăpat nimeni cu viaţă.

Femeia lui Lot, auzind puternicele trăsnete şi văzând fâşiile de lumină ce brăzdau cerul, s-a îngrozit şi a privit înapoi, plângându-şi cu amar căminul ei drag, şi pe dată s-a prefăcut într-un stâlp de sare, după cum spuseseră îngerii şi cum stă scris în sulul cărţii. Lot, cu cele două fete ale sale, au urcat munţii şi nu s-au oprit până ce au ajuns în regiunea ce se numeşte Ţoar, unde şi-au găsit scăparea de la pieire.

Râul Iordan, care se află cam la 20 km de aici şi în care se varsă şi pârâiaşul Krit, ce izvorăşte de lângă oraşul nostru, a umplut locul unde s-au scufundat cele două cetăţi şi a format un lac mare în care, din pricina concentraţiei de sare şi a pucioasei, orice vietate care pătrunde în el moare pe loc; de aceea i se mai zice Marea Moartă.

Pe ţărmurile ei, din loc în loc, se vede şi astăzi ieşind fum înecăcios de pucioasă, amintind de dreapta mânie a lui Dumnezeu pornită asupra cetăţilor de odinioară, Sodoma şi Gomora. Despre râul Iordan, tata spunea că izvorăşte din munţii Hermonului şi formează aici, aproape de noi, un lac numit Lacul Ghenizaretului sau Marea Galileii, şi-şi urmează cursul printr-o vale minunată între două şiruri de munţi: coastele stâncoase ale munţilor
24
Samariei şi Iudeii, spre apus, şi zidul munţilor Pereii, spre răsărit.

Se crede că, mai înainte de marea catastrofă întâmplată cu cele două cetăţi, Sodoma şi Gomora, râul Iordan forma şi în acest loc un lac mai mic, bogat în floră şi faună, şi-şi continua cursul mai departe spre Arabia şi se vărsa într-un golf al Mării Roşii din ţinutul lui Madian. Şi asta a fost tot”.

sunteţi mulţumiţi?

daa! răspunseră toţi.

bravo, Eliab! Când vei fi mare, ai să te faci profesor de geografie sau de istorie, căci foarte bine cunoşti ţara noastră şi împrejurimile ei. Şi mă faci să cred că tatăl tău este un om învăţat, deoarece ţi-a povestit atâtea lucruri minunate, zise Ahaz.

ei! Tatăl meu nu se deosebeşte cu nimic de taţii voştri, răspunse cu modestie Eliab.

După acestea, toţi, zâmbind, îşi îndreptară privirile cu neîncredere spre următorul, care nu e altul decât cel mai mic dintre ei, adică cel cu piciorul rănit. Zicem cu neîncredere pentru că, la numai cinci ani ai lui, cum ar putea să cunoască şi să poată povesti? Şi el, care rămăsese cu ochii holbaţi şi cu gura deschisă, ascultând povestirile celorlalţi, se vede acum pus la încurcătură şi nu rosteşte un cuvânt.

Clipe în şir fură predominate de profundă tăcere. în cele din urmă, Lufas, care se afla în dreapta lui, îl lovi uşor cu cotul şi-l întrebă încet:

ce e cu tine?
25
Copilul îşi plecă încetinel fruntea şi începu să plângă.

te doare piciorul? îl întrebară câţiva, grijulii, dintre ei.

nu mă doare! răspunse el printre suspine.

Dar Ahaz, ca cel mai mare, zise:

eh! Nu-i nimic. Nici nu pretindem ca şi tu să ştii poveşti. De altfel, am făcut greşeală că te-am legat la ochi, iar de acum, tu vei sta deoparte şi vei asista la noi şi, când vei fi de vârsta noastră, vei putea participa şi tu la jocuri fără nici o teamă. Şi acum copii, pentru că soarele a atins creasta Curmeiului, este vremea să ne despărţim şi fiecare să meargă la casa lui, iar mâine, când soarele va fi în dreptul vârfului acela (şi Ahaz arătă cu degetul vârful muntelui la poalele căruia, în partea de nord, se află oraşul lor), toţi veţi fi prezenţi aici, că am să vă învăţ un nou şi frumos joc, după care vom continua cu povestirile.

Şi copiii se despărţiră plini de bucuria zilei petrecute şi cu hotărârea ca fiecare să fie corect la reîntâlnirea din ziua următoare.

Cel mic merse până la un loc, şi când crezu că ceilalţi tovarăşi de joc s-au depărtat, s-a oprit în loc şi după ce slobozi un oftat adânc, privi în sus şi zise în sinea lui: „Oh, Tată Bătrân, de-acolo din cer! Tu ai fost mereu mare? N-ai fost niciodată mic ca mine? Oare, eu de ce sunt lipsit de mângâierea unui

tată aici pe pământ?

Sub obsesia acestui gând, şi fără să-şi dea seama, se întoarse de unul singur la ringul de
26
întâlnire, se aşeză jos în faţa plantei miraculoase şi începu s-o întrebe: „Buruiană grasă, ce putere ai tu de ai oprit aşa de repede sângele de la buba mea? Eu cred că eşti bună şi de mâncat”. Şi fără să ezite, rupse o frunză de aloe şi muşcă din ea. Repede începu să scuipe, pentru a elimina gustul ei extrem de amar. Apoi, cu mâneca de la cămaşă, îşi şterse buzele şi plin de amărăciune începu a-şi depăna în gând firul povestirilor auzite de la prietenii lui, iar la sfârşit îşi zise: „Eu de ce nu cunosc măcar o istorioară? Cum ceilalţi copii ştiu atâtea povestiri frumoase? Şi de ce fiecare are câte un tată de la care aude atâtea lucruri interesante? Oh, Tată Bătrân din cer! Fă-mă mare ca pe Ahaz, ca pe Lufas, ca pe Iacob, că acum sunt mic şi cu bubă la picior. Dar mama nu o fi ştiind să povestească? Am s-o întreb de cum voi ajunge acasă”.

Apoi se ridică de jos, iar când vru să plece, se împiedică de un rogoz şi-şi rupse crusta de la rana piciorului. De durere, copilul începu să plângă tare şi se aşeză pe o lespede de piatră privind printre lacrimi la sângele ce-i curgea şiroaie până între degetele piciorului. îi era frică să se mai ridice şi, fiind singur şi fără de ajutor, se culcă, punând capul pe un smoc de iarbă verde ce crescuse printr-o crăpătură a lespedei şi, deznădăjduit, continuă să plângă cu ochii închişi, bâzâind din ce în ce mai încet până când adormi.

Când un ţipăt de papagal îl făcu să tresară din somn, era târziu. Umbrele înserării se lăsaseră de-a binelea peste micul orăşel.
27

Speriat, sări în sus. Cu părul zburlit pe cap, vru să ţipe, dar spaima îl cuprinse şi parcă îi puse un nod în gât.

Vegetaţia sălbatică şi abundentă făcea ca întunericul să fie mai adânc, iar zidurile de piatră mai mult surpate; la ora aceasta întârziată, dădeau un aspect sinistru.

Din pricina tremuratului, abia se mai putea ţine pe picioare şi de teamă de a nu trezi eventualele jivine ce ar putea fi ascunse pe sub lespezile de piatră, merse pe vârfurile picioarelor. încet, încet, şi cu multă băgare de seamă, se strecură şi ieşi dintre ruinele foişorului.

Pe cer, spre asfinţit, se văd ultimele dâre sângerii peste crestele mândrilor munţi ai Libanului.

Intrat în cărare, porni în fugă spre casă, privind din când în când în urmă. Frica îl face să creadă că cineva îl urmăreşte îndeaproape. Iată-l ajuns acasă. În mare grabă, împinse poarta, păşi pragul înalt şi merse drept la uşa casei. Stupoare. Aceasta era încuiată, iar ferestruica fără de lumină, întunericul, care de acum devenise mai intens, îl îngrozi şi fiori de gheaţă îl cuprinse din creştet până-n tălpi.

Bietul copil, aflându-se singur în bezna nopţii, începu să strige cât putu: „Mamă!... Mamă!” şi, în acelaşi timp, bătea cu pumnii în uşă, dar neprimind răspuns, disperat, dădu frâu liber unui plâns sfâşietor.

A plâns el mult şi bine, că nimeni nu l-a auzit. Căsuţa lor era scundă, sărăcăcioasă şi izolată de
28
restul caselor din acest târg. în nădejdea că mamă-sa este plecată în căutarea lui şi că va putea sosi din moment în moment, nu se mai mişcă din faţa uşii şi continuă să plângă din ce în ce mai încetinel.

La un moment dat se simţi obosit, se culcă pe treptele de piatră, care mai păstrau în ele ceva din căldura de peste zi, şi bâzâi într-un plâns potolit, până când somnul îl fură şi-l duse în lumea plină de miraje a visului...

Se simţea minunat de bine, de parcă ar fi în pătucul lui acoperit cu plocatul cald. Deodată i s-a părut că mama sa a început să cânte deasupra lui, iar el îi zise: „Eu dorm, mămico! Ah! Ce bine e când tu eşti lângă mine!”.

„Mergi cu mine copilaşule”, îi şopti un glas blând. Se gândi că e tot mămica lui, dar nu, nu era ea. Dar cine să-i fi vorbit? Nu vedea pe nimeni, dar cineva s-a aplecat asupră-i şi l-a îmbrăţişat prin întuneric. Copilul i-a întins mâinile şi... deodată, o, ce lumină plăcută! Unde se află acum, totul străluceşte, totul scânteiază, iar împrejur numai băieţei şi fetiţe cam de o vârstă cu el, numai că sunt aşa de luminoşi!... Toţi flutură împrejurul lui, zboară, îl sărută, îl iau şi-l duc cu ei; chiar copilul zboară, vede că-l priveşte mama lui şi râde spre el cu bucurie.

mamă, mamă! Ah! Ce bine e aici, mamă! îi strigă băieţelul, sărutându-se cu ceilalţi copii.

cine sunteţi voi, băieţi? Cine sunteţi voi, fetiţe? îi întreba râzând şi mângâindu-i.

aici este grădina lui Dumnezeu, răspunseră ei. Aici ne jucăm noi, copiii micuţi, care pe pământ
29
nu am avut tată ca să ne alinte şi să ne ocrotească! Toţi suntem acum aici. Toţi suntem asemenea îngeraşilor lui Dumnezeu.

în mijlocul lor era un copilaş nespus de frumos şi orbitor de luminos, care le zâmbea şi îi binecuvânta. Mai departe sta mama băieţelului nostru şi plângea. El zboară către dânsa, îi şterge lacrimile cu mânuţa lui şi-i zice: „Nu mai plânge, mamă; te rog mult, nu mai plânge, că aici mă simt aşa de bine!”.
30

MISTERIOASA EVADARE

Deodată, întunericul din mica încăpere se risipi la apariţia cu totul neaşteptată a unui frumos Copilaş ce nu părea a fi pământean, căci lumina ce venea de la dânsul, o încălzea nespus de plăcut. Un fior sfânt cuprinse întreaga fiinţă a tinerei femei. Pentru un moment, crezu că visează, dar, în cele din urmă, auzi glasul lui dulce:

ana, ridică-te!

Şi femeia se ridică de la rugăciune la porunca minunatului Copil. El o luă de mână şi o duse în salonul cel mare în faţa mesei de argint:

deschide uşiţa mesei, îi mai zise el, şi ia sulul de carte ce-l vei afla acolo şi pe care îl vei păstra cu sfinţenie.

Femeia făcu întocmai şi, după ce închise uşiţa la loc, copilul o luă iarăşi de mână şi o conduse spre ieşire.

Uşile mari şi grele se deschiseră de la sine, fără nici un zgomot, iar străjerii dormeau fără pic de bănuială despre cele ce se petreceau în interiorul visteriei.

Ajunsă în uliţă, Ana se dezmetici şi în aerul răcoros al nopţii auzi clar ultimele cuvinte ale
31
misteriosului copil: „Acum mergi la casa ta şi la pruncul tău”.

Abia când se află singură îşi dădu seama că cele ce se petrecuseră cu dânsa sunt aievea şi, de frică, îşi grăbi paşii spre casă, plină de spaimă şi îngrijorare pentru micuţul ei copil, rămas peste noapte singur, afară şi flămând.

Pe uliţele cetăţii nu este ţipenie de om. Toată suflarea doarme, se odihneşte.

Liniştea nopţii este tulburată din când în când de vaietul cucuvelelor şi de scheunatul şacalilor de dincolo de zidurile cetăţii. Acestea făceau ca spaima femeii să crească la fiece pas.

„Doamne, Dumnezeul meu, îşi zicea ea în gând, Tu, Care m-ai scos în chipul acesta din mâna vrăjmaşului meu, nu mă îndoiesc că tot Tu mi-ai fi putut păzi şi copilaşul, deoarece îngerul trimis de Tine mi-a zis: «Mergi la casa ta şi la pruncul tău»”.

Iat-o ajunsă acasă. Sfioasă, deschise poarta şi după ce intră, o zăvorî cu grijă, apoi, abia călcând, se îndreptă spre uşa casei. La slaba lumină a lunii, observă că pe treapta de sus a scării se află ceva nedesluşit. „Of, Doamne! Este fiul meu”, îşi zise ea, şi se apropie tremurând.

Urcă treptele de piatră, se aplecă şi-i sărută tălpile picioarelor. După aceea, scoase cheia de la brâu, deschise uşa şi cu multă grijă luă copilul pe braţele sale: „Thomas! Micuţul meu Thomas”, zise ea în şoaptă, şi strângându-l la pieptul său, îl acoperi de sărutări amestecate cu lacrimi, apoi îl aşeză uşor în pătucul lui.
32

„Nu mai plânge, mamă! Te rog mult, nu mai plânge, că aici mă simt aşa de bine!”, zise copilul fără a se deştepta din somn.

După ce împinse zăvorul uşii, Ana aprinse opaiţul şi, apropiindu-se de pătucul copilului, îl văzu dormind liniştit, cu un zâmbet pe buze. Era fericit. „Thomas, puişorul meu”, şi-l sărută din nou.

De data aceasta, copilul deschise ochii şi, la slaba lumină a opaiţului, văzu chipul frumos şi blând al bunei sale mame. „Dormi, scumpul meu; dormi liniştit, că mămica ta este lângă tine”, zise ea, şi copilul închise ochii şi adormi din nou.

După aceasta, rămase o vreme pe gânduri şi apoi îşi plecă genunchii şi începu a se ruga şi a mulţumi lui Dumnezeu: „Binecuvântat să fii Tu, Doamne Dumnezeul lui Israel, din veşnicie în veşnicie. Mare şi minunat eşti Dumnezeul meu, că numai Tu m-ai scăpat din mâna celui ce voieşte a-mi călca onoarea sub picioarele sale şi mi-ai păzit copilul de colţii şacalilor. Cu braţul Tău,

Doamne, păzeşte smerita mea colibă şi dăruieşte-mi sănătate ca să pot munci. Tu cunoşti nevinovăţia mea şi ştii că numai prin muncă cinstită voiesc a-mi câştiga pâinea de fiecare zi, pentru mine şi pentru copilaşul ce mi l-ai dăruit ca mângâiere şi sprijin vieţii mele mult îndurerate".

Plânsul înăbuşit al femeii îl trezi din somn pe micuţul Thomas, care se ridică încetinel din pătuc şi, venind lângă mama sa, o mângâie şi cu glas dulce o întrebă:

de ce plângi, mamă?

Iar ea îl cuprinse cu braţul, îl alipi de sine şi, reţinându-şi cu greu plânsul, continuă a se ruga.

Primele raze de soare din dimineaţa aceasta au pătruns prin ferestruică, proiectându-se pe feţele celor două fiinţe aflate la rugăciune

Deodată se auziră bătăi în poartă. Cu un tremur nestăpânit, Ana se ridică, pipăi sulul de carte ce-l avea în sân şi apoi îşi lipi urechea de uşă şi reţinându-şi răsuflarea, ascultă cu luare aminte:

ana, eşti acasă? se auzi un glas cristalin de afară.

Auzind voce de femeie, Ana prinse curaj. Trase încetinel zăvorul, deschise puţin uşa şi, privind în uliţă, văzu dincolo de gardul scund două siluete de femeie.

cine sunteţi? întrebă ea sfioasă.

ana, eşti acasă! Bine că eşti acasă la tine! Vino repede şi deschide-ne, că voim să vorbim împreună. Nu te teme!

Glasul entuziasmat şi ca de clopoţel, îl recunoscu pe dată. Era al domnişoarei Isabela şi fără îndoială că cealaltă trebuie să fie mama ei, doamna Sabba.

Femeia merse în grabă, le deschise poarta şi le pofti să intre înăuntru. Fetişcana îi sări de gât şi o sărută, iar Ana simţi lacrimile calde ale fetei pe obrajii ei. La fel procedă şi cu mama fetei.

în casă, Ana le pofti să şadă. Ele se aşezară pe o banchetă de lemn, dar ea, rămasă în picioare, luă în braţe pe micul Thomas şi vru să întrebe pe oaspete despre scopul venirii lor, dar domnişoara

Isabela sări din locul său, se apropie de copil şi întrebă totodată:

ce este la piciorul lui Thomas? Parcă ar fi sânge închegat!

La auzul acestor cuvinte, Ana trecu în dreptul ferestrei pentru a vedea mai bine.

da, aşa este. Cine te-a rănit, dragul mamei?

eu m-am lovit, mamă, dar acum nu mă mai doare, răspunse copilul.

vai de mine, Doamne! Nici n-am observat până acum. Am să te spăl şi am să-ţi ung buba cu untdelemn ca să se vindece repede, dar mai întâi să stăm de vorbă cu dumnealor, şi în acelaşi timp se aşeză şi ea pe un scăunel.

Mama Isabelei luă cuvântul şi zise cu glas compătimitor:

ana, draga mea, Ana! Ce ţi s-a întâmplat, fetiţa mamei, că, uite, am venit aseară şi nu te-am aflat şi nici pe copil nu l-am găsit acasă şi, crezând că sunteţi undeva pe la cunoscuţi, am plecat. Când am ajuns în dreptul unei clădiri, îngrijitorul, care ne cunoaşte destul de bine, ne-a întrebat dacă ştim ceva de soarta ta. întrebarea aceasta, să-ţi spun drept, ne-a săgetat la inimă. Apoi, ne-a spus că te-a văzut trecând pe uliţa principală şi când ai ajuns în dreptul Vamei, doi ostaşi te-au acostat, te-au silit să urci scările şi mai mult împinsă te-au introdus în interior şi cât timp a mai stat el, făcându-şi datoria lui, nu te-ar mai fi văzut ieşind de-acolo. Ce ţi s-a întâmplat? Ce au avut cu tine? Că uite, fetiţa

mamei, toată noaptea nu am dormit şi nu am încetat a mă ruga împreună cu Isabela pentru tine!

în tot acest timp, Ana sta cu capul plecat pentru a nu i se vedea ochii plânşi, dar când întoarse capul spre măsuţă şi suflă în opaiţ, femeile îi văzură faţa brăzdată de lacrimi.

De mila ei li se umeziră şi lor ochii, iar doamna Sabba continuă:

trebuie să te consolezi, fiică a lui Avraam, şi să ai nădejdea în Dumnezeu, Cel ce a făcut cerul şi pământul. Eu îmi dau seama cât este de greu să fii văduvă. Şi eu am rămas fără bărbat. Sunt nouă ani de atunci, dar aveam vârsta de 35 de ani când el a trecut la Domnul şi fetiţa avea opt anişori şi apoi, avuţia ce mi-a lăsat-o bietul de el, mi-a permis să-mi duc viaţa şi să-mi cresc copila fără prea multe griji. Dar tu?!... sărmana de tine!...

în urma acestor vorbe se aşternu o tăcere ca de mormânt. Soarele se ridicase deasupra dealurilor Gadarei de dincolo de Iordan şi lumina lui pătrunse de-a binelea în căsuţa tinerei văduve.

La un moment dat, copilul se apropie de urechea mamei sale şi-i şopti:

mamă, mi-e foame rău, rău de tot! Nu am mai mâncat de mult.

Glasul lui fu auzit şi de celelalte femei şi doamna Sabba îi făcu semn fiicei sale. Aceasta înţelese şi scoase repede dintr-o legătură un ulcioruş cu vin, o bucată mare de caş, o pâine proaspătă şi le puse pe masă. Apoi, mai scoase şi o cămăşuţă albă de in şi o hăinuţă roşie de lână cumpărate de la
36
negustorii ce trec cu caravanele lor prin acest târg, coborând din Mesopotamia spre Egipt, şi le dădu Anei pentru micul Thomas. La urmă, fata se apropie de copil, îl sărută cu duioşie şi-i puse în mână un dinar strălucitor.

Mititelul, nu ştia la ce să privească mai întâi: la bucata de caş, la cămăşuţa nouă, la haina roşie sau la ban, apoi strânse repede mânuţa şi se lipi de umărul mamei sale.

Când Ana văzu acestea, aproape că nu-i venea să creadă şi, mişcată până la lacrimi, zise:

vai, bunele mele stăpâne! Gestul vostru este prea mărinimos pentru mine, căci nu am putere ca să plătesc ceea ce v-aş datora.

-Dragă Ana, nu ne datorezi nimic, răspunse doamna Sabba. Tu şi aşa munceşti prea mult. Tu eşti copila curată a lui Dumnezeu şi te iubesc ca pe fiica mea. Fii sănătoasă tu şi fiul tău.

Apoi, reluând discuţia, continuă:

şi uite aşa, mă tot gândesc, ce au avut oamenii statului cu tine, că tu nu faci negoţ, nu eşti schimbător de bani, nu ai vie sau păşuni, nu ai case mari şi nici turme de oi sau cămile. Nu cumva este altceva la mijloc? Dumnezeul Cel Preaînalt să fie cu tine şi să lovească de pământ pe vrăjmaşii tăi, iar tu să-i calci sub picioarele tale.

Ana îşi lăsă copilul jos, se ridică de pe scăunel, îşi pipăi sulul de carte din sân şi o dată cu mâinile îşi înalţă fruntea spre plafon şi cu glas solemn rosti: „Binecuvântat să fii Tu, Doamne, Dumnezeul lui Avraam, al lui Isaac şi al lui Iacob,
37
Cel care ai înălţat fruntea credincioşilor Tăi! Tu, Care ai ocrotit pe orfan şi pe văduvă, cu puterea Ta cea dumnezeiască, acoperă, apără şi păzeşte pe toţi binefăcătorii noştri, aici şi-n veşnicie. Amin".

După aceasta se închină în faţa celor două femei, iar ele, înţelegând că Ana ezită a le da un răspuns lămurit, au îmbrăţişat-o pe ea şi pe micuţul Thomas, apoi ieşiră de la dânsa cu convingerea că mare şi neînţeleasă taină se petrece cu buna lor prietenă, Ana, văduva.

Trecând prin faţa biroului Vamei, văzură cum ostaşii păzeau cu străşnicie, iar uşile erau încuiate cu zăvoare şi lacăte mari. Funcţionarii Cezarului nu sosiseră încă la slujba lor.
38

MARE NEDUMERIRE LA VAMĂ

în interiorul instituţiei era mare învălmăşeală şi nedumerire. Mai-marele vameşilor, Gheda, tulburat la culme, merge de acolo-colo şi nu-şi poate închipui cum a putut să dispară deţinuta sa din închisoare. Se uită, cercetează, pipăie pereţii, dar nici urmă. Doar, la sosirea lor, au găsit uşile zăvorâte la toate încăperile; chiar şi uşa de fier a cămăruţei cu pricina. Doar toate cheile sunt la el şi nimeni nu poate pătrunde în interior până la sosirea lui!... Singurele bănuieli cad asupra străjerilor de noapte şi, în mare grabă, cheamă sutaşul garnizoanei pentru a aduce la cercetări ostaşii bănuiţi.

Interogatoriul drastic nu reuşi să facă cât de cât lumină în situaţia creată. În cele din urmă, Gheda, furios, bătu cu pumnii în masa de argint şi strigă cât îl luă gura:

voi aduce de îndată la cunoştinţa Cezarului despre purtarea voastră neglijentă şi suspectă şi-i voi cere să vă spânzure aici, în piaţă!

Sutaşul căută să-l potolească şi să-l convingă că ostaşii Cezarului niciodată nu dorm în timpul
39
străjii şi nici de purtare necuviincioasă nu au dat dovadă vreodată.

domnule Gheda, mai grăi sutaşul, nici un hoţ nu ar fi plecat cu mâinile goale, ci mai de grabă ar fi spart visteria, ar fi fugit cu tot aurul, iar la femeia zăvorâtă de tine în celulă, nici măcar nu s-ar fi gândit. Ori, precum vedem cu toţii, visteria este neatinsă. Eu aş zice ca mai degrabă să chemăm un doctor.

La auzul acestora, Gheda sări în sus, mânios, şi răcni:

destul! Nu-mi mai trebuiesc alte dovezi împotriva voastră. După toate acestea mă socotiţi că sunt şi nebun şi voiţi a aduce doctor pentru a mă consulta? Aceasta este o necuviinţă fără margini şi nu o voi ierta niciodată, încheie mai-marele vameşilor, bătând în acelaşi timp cu pumnii în blatul mesei.

Apoi, sutaşul, luându-şi o poziţie autoritară, schimbă tonul vorbirii:
stimabile! Te-am considerat şi te-am respectat ca pe omul de încredere al Romei. Nu uita că sunt o frântură a imperiului şi pus aici nu numai să supraveghez asupra ordinei, ci să şi stăpânesc în acest oraş. Nimeni nu poate aduce o dovadă elocventă că cineva s-ar fi strecurat aici în lipsa ta. Şi dacă, totuşi, la mijloc este ceva, nu poate fi decât puterea de vrajă de care au dat dovadă unii din neamul vostru evreiesc. Nu uita, domnule, că intenţiile tale subtile, ce le ai asupra văduvei pe care ai sechestrat-o fără temei, au ajuns şi la urechile
40
Tetrarhului, şi de vei continua cu învinuirile asupra personalului garnizoanei, mă voi vedea silit ca, mai întâi, eu să înştiinţez pe împărat despre cele ce se petrec aici.
La auzul acestora, Gheda păli la faţă, se lăsă încetinel în scaunul moale, apoi, pipăind o cheie mai mică din şirul celorlalte, deschise uşiţa mesei. Deodată, holbă ochii şi începu a se clătina din ce în ce mai tare, până ce căzu cu faţa la pământ, iar scaunul greu se rostogoli peste el cu un zgomot de hăui marea sală a Vamei.
41
În COLIBĂ, ACTIVITATE PAŞNICĂ
în coliba văduvei e activitate paşnică, obişnuită. Mama toarce fir subţire de lână, iar copilul face ghemuleţe mititele, cât rostul iţelor de la războiul de ţesut.
mamă!... zise deodată copilul. Tu mereu munceşti, chiar şi noaptea: ţeşi stofa frumoasă în războiul ăsta, împleteşti hăinuţe şi mahrame cu sârmele acelea de pe masă, speli rufe multe şi noi în casă nu avem nimic. Pentru cine faci toate acestea?... De ce nu mi-ai făcut tu o hăinuţă roşie?
dragul mamei, răspunse ea. Pâinea pe care o mâncăm şi hainele pe care le purtăm, sunt cumpărate pe banii ce i-am putut câştiga muncind, iar cu ce ne mai rămân, ne facem datoria faţă de Dumnezeu şi faţă de stat.
îi dai bani şi lui Tata Dumnezeu din cer?
nu, scumpul meu! El nu are nevoie de nimic, dar am vrut să spun că puţinii bani ce ne mai rămân îi folosim în ajutorul altora, care sunt bătrâni, fără sprijin şi nu pot munci, în folosul celor ce sunt orbi, schilozi sau bolnavi şi numai aşa ne facem datoria faţă de Dumnezeu, ajutând pe cei nevoiaşi.
42
dar la stat de ce îi dai bani, mamă? Şi statul este orb, schilod şi bolnav?
Thomas, mamă! Tu eşti prea mic ca să înţelegi toate astea. Când te vei face mare, vei ajunge să cunoşti şi tu multe.
mamă, unde este soarele acum?
este sus pe cer şi a trecut de vârful muntelui.
când va ajunge în vârful muntelui, să-mi spui.
păi nu se mai întoarce. Acum a trecut.
de ce nu mi-ai spus, mamă? Am întârziat! Când el şedea pe vârful muntelui poate mi-o fi spus că trebuia să merg la foişor.
Deşi femeia ştia că acolo este locul de joacă al copiilor, totuşi întrebă:
ce faci tu la foişor, dragul mamei?
acolo vin mulţi copii, ne jucăm, povestim, răspunde copilul; apoi, o atacă cu întrebarea:
tu ştii să povesteşti, mamă?
da, cred că ştiu. Vrei să-ţi spun o poveste?
vreau, dar mai încolo. Acum plec la foişor. Am fost şi mâine.
poate vrei să spui că ai fost şi ieri?
da. Atunci. Săru’ mâna, şi Thomas sări de gâtul mamei şi o sărută.
să fii cuminte, dragul meu, şi să vii devreme acasă.
Şi copilul fugi pe uşă în direcţia foişorului care se află aproape de zidul cetăţii şi nu prea departe de coliba lor, iar mama, stând în pragul uşii, privi în urma lui şi-l pierdu din ochi.
43
Rămasă singură în căsuţa ei, Ana îşi aduse aminte de sulul ce-l purta în sân. îl scoase cu înfiorare şi-l desfăşură. Erau două file de carte şi fiecare purta câte o pecete: una mai mare şi alta mai mică. Dar neştiind să citească, dezamăgită, le înfăşură din nou şi socoti că pentru a le păstra cu sfinţenie, ar trebui să le ascundă cât mai bine. Luă un vas mic de lut ars şi introduse sulul în el. Apoi, se sui pe

masă şi din peretele din partea de răsărit, aproape de plafon, scoase cu cuţitul o piatră. în golul făcut, aşeză micul vas de lut şi luând o altă piatră, mai îngustă, acoperi locul. Cu puţin var amestecat cu nisip, rostui aşa de bine încât nimeni nu ar fi putut bănui că cineva a umblat acolo.

Când Thomas ajunse la foişor, jocul ce fusese programat se terminase, iar copiii se pregăteau pentru partea a doua a programului povestirile. Fiecare se aşeză pe locul ce-l avusese în ziua precedentă şi Ahaz întrebă formal:

cine urmează să povestească?

eu! răspunse Lufas.

bine! mai zise Ahaz. De altfel, tu trebuie să ştii poveşti mai multe ca toţi, că deh! Tu eşti fiul domnului Rabin. Ba chiar ar trebui să cunoşti ceva şi din tainele scrisului şi cititului.

foarte puţin, zise cu modestie Lufas. Şi acum vreţi să ascultaţi? întrebă el.

daaa! fu răspunsul unanim.

Şi Lufas începu aşa:

„Spunea tata că, să fie cam 1800 de ani de atunci, când un bătrân, fiul lui Isaac, fiul lui

Avraam, cu numele de Iacob, avea 12 fii. Pe toţi îi iubea bătrânul tată, dar mai cu deosebire pe cel mai mic, care se numea Veniamin, şi pe cel dinaintea lui, pe nume Iosif.

Se zice că acest Iosif ar fi visat nişte visuri şi pe care le-ar fi povestit părinţilor şi fraţilor lui. «Ascultaţi! a zis el. Am visat că eram în câmp la seceriş şi, deodată, snopul meu de grâu a stat drept în picioare, iar snopii voştri au venit şi s-au închinat în faţa snopului meu. Al doilea vis, a fost aşa: Se făcea că soarele, luna şi unsprezece stele au venit şi s-au închinat înaintea mea». «Ce poate fi acestea? a zis bătrânul tată. Doar eu, mama ta şi fraţii tăi o să ne închinăm înaintea ta!?».

În urma acestora, fraţii lui Iosif au început a-l pizmui foarte.

Într-una din zile, tatăl a trimis pe Iosif cu merinde la fraţii lui, care se aflau cu turmele în câmp la păscut, şi ca să aducă veşti de la ei. Pe când Iosif se apropia de ei, unul zise celorlalţi: «Iată visătorul! Hai să-l ucidem, ca să se aleagă praful de visurile lui, iar tatălui îi spunem că l-au sfâşiat fiarele sălbatice pe câmp».

Când a sosit Iosif la ei, le-a fost milă ca să-l ucidă, fiind fratele lor, şi atunci au hotărât ca să-l lege cu frânghii şi să-l arunce într-un puţ.

Puţul nu avea apă şi Iosif gemea în adâncul lui, legat de mâini şi de picioare.

Pe acolo a trecut o caravană de negustori mergând spre Egipt şi unul dintre fraţii lui Iosif, voind a-l scăpa de la moarte, a zis: «Hai să-l vindem

acestor ismaeliţi». Şi, scoţându-l din puţ, l-au vândut ca pe un rob negustorilor acelora. Apoi, junghiind un ied, au înmuiat haina lui Iosif în sânge şi au dus-o la tatăl lor. Bătrânul cunoscu că haina este a lui Iosif şi a plâns cu jale amară, crezând că fiarele sălbatice l-au mâncat pe el.

Ajungând în Egipt, negustorii aceia l-au vândut unei doamne, care era soţia unui mare dregător la curtea lui Faraon. Iosif avea 17 ani, era frumos la chip şi înţelept, iar Dumnezeu era cu el.

într-una din zile, stăpâna lui s-a mâniat pe nedrept şi l-a dat pe mâna temnicerului. Şi a stat Iosif la închisoare, uitat acolo mulţi ani. După aceasta, au mai fost aruncaţi în temniţă încă doi oameni: pitarul şi paharnicul lui Faraon. Aceştia au avut nişte visuri acolo în temniţă pe care le-au povestit şi lui Iosif. Paharnicul a visat că erau trei coarde de viţă cu struguri pe ele, iar el, ţinând în mâinile sale paharul de aur al lui Faraon, a stors strugurii şi a dat împăratului să bea.

Iosif a zis: «Peste trei zile, tu vei fi pus în slujba de mai înainte, dar când vei fi acolo, să-ţi aduci aminte şi de mine».

Apoi pitarul, luând cuvântul, a zis: «Eu am visat că purtam pe cap trei coşuri cu pâine caldă şi păsările cerului veneau şi mâncau din coşul cel de deasupra».

Acestuia, Iosif i-a răspuns aşa: «Dumnezeu este cel care tălmăceşte visurile voastre. Iată care este tâlcul visului tău: mai sunt trei zile şi tu vei fi

pus în ştreang, iar corbii vor veni şi vor mânca din carnea trupului tău».

Tâlcuirea s-a adeverit a fi întocmai căci, după trei zile, paharnicul a fost aflat nevinovat şi pus din nou în slujba lui de mai înainte, însă de Iosif a uitat. Iar pitarul a fost spânzurat în câmp şi păsările cerului, zburând, veneau şi mâncau din cărnurile lui.

La o vreme după acestea, Faraon a avut şi el nişte visuri care l-au tulburat foarte, şi chemând pe înţelepţii Egiptului şi pe alţi vraci şi ghicitori din depărtări, nu au reuşit a-i tălmăci visurile.

Paharnicul, aducându-şi aminte de Iosif, luă cuvântul şi spuse lui Faraon: «Doamne! Pe când eram în temniţă, eu şi pitarul tău am avut nişte visuri pe care ni le-a tălmăcit un tânăr cu numele de Iosif şi care tălmăcire s-a adeverit a fi întocmai. Porunceşte, dar, să vină acest Iosif, că este înţelept foarte».

Faraon porunci de aduse pe Iosif, care avea acum 30 de ani, şi-i spuse visurile lui aşa: «Se făcea că eram la câmp şi iată că erau şapte spice de grâu grase după care au venit alte şapte spice seci şi au înghiţit pe celelalte. Al doilea vis a fost aşa: Eram lângă Râul cel mare şi văd, deodată, ieşind din apă şapte vaci grase şi frumoase, apoi au ieşit alte şapte vaci slabe şi au mâncat pe celelalte».

Atunci Iosif a răspuns: «Dumnezeu este cel care dă visurile şi tâlcurile lor, iar ceea ce a visat Faraon este unul şi acelaşi lucru şi sigur aşa se va întâmpla. Vor fi şapte ani de belşug, după care vor

veni şapte ani de secetă cumplită în tot pământul. Porunceşte, dar, împărate, de pune oameni pricepuţi pentru a strânge bucate multe în anii de belşug, pentru ca poporul să nu moară de foame când vor veni anii aceia de secetă».

A plăcut mult lui Faraon tâlcuirea şi a pus pe Iosif în mare dregătorie, dându-i însărcinarea de a strânge în magazii o parte din bucatele anilor de belşug.

Cu adevărat, după acestea au venit la rând şapte ani de rod bogat şi Iosif a strâns atâta grâu că nu se mai putea măsura. Apoi, a venit şi seceta, iar poporul venea şi cumpăra grâu de la Iosif, care era pus al doilea după Faraon.

Seceta aceea a fost şi în pământul Canaanului unde erau părinţii şi fraţii lui Iosif. Şi bătrânul, auzind că în Egipt este grâu de vânzare, a trimis pe fiii lui să cumpere grâu, pentru a nu muri de foame ei, femeile lor şi copiii lor.

Aceştia, pogorându-se în Egipt, au venit de s-au închinat în faţa lui Iosif, care i-a cunoscut îndată, dar ei nu l-au cunoscut pe el. Apoi, Iosif i-a întrebat dacă mai au şi alţi fraţi şi dacă părinţii lor trăiesc, la care ei au răspuns:

am fost 12 fraţi, dar pe unul l-au mâncat şacalii pe câmp, iar cel mai mic a rămas acasă cu părinţii, care încă mai trăiesc.

Iosif le-a răspuns:

voi sunteţi spioni, că nu spuneţi adevărul şi până veţi dovedi cele ce spuneţi, voi pune în temniţă pe cel mai mare dintre voi, şi aşa a făcut.

Apoi, măsurându-le grâul, a poruncit ca fiecăruia să-i pună în sac şi punga cu argint, fără ca ei să ştie de aceasta.

Şi ajungând ei în Canaan şi deschizând sacii cu grâu, au văzut şi argintul lor pus în saci şi s-au înspăimântat. Bătrânul Iacob mult s-a întristat pentru fiul său întemniţat în Egipt şi a spus celorlalţi: «Când se va termina grâul acesta, veţi merge iarăşi să cumpăraţi şi veţi lua argint mai mult, căci socotesc că a fost o greşeală de v-au pus arginţii în sacii cu grâu».

Zilele s-au scurs, grâul s-a terminat şi fiii lui Iacob fură nevoiţi a merge din nou în Egipt pentru a cumpăra grâu.

De data aceasta, ei au zis tatălui lor: «Nu vom putea merge în Egipt dacă nu vom lua cu noi şi pe Veniamin, căci aşa a zis domnul ţării aceleia. Altfel nu vom scoate din închisoare pe fratele nostru mai mare».

Bătrânul tată nu ar fi voit a lăsa pe cel mai mic să meargă în călătorie aşa de lungă, căci îi era teamă să nu-l piardă şi pe el. în cele din urmă, a fost nevoit să-l lase şi pe Veniamin, altfel ar fi urmat să moară de foame cu toţii.

Drumul până în Egipt a fost lung şi anevoios, dar, în cele din urmă, au ajuns şi s-au înfăţişat în faţa lui Iosif. Acesta, când îl văzu pe fratele său cel mai mic, Veniamin, nu a mai putut a-şi stăpâni plânsul şi, ca să nu observe ei, a intrat într-o cămăruţă şi a plâns acolo până s-a liniştit, apoi şi-a spălat faţa şi a ieşit iarăşi la fraţii lui.

După ce le-a măsurat grâul, iarăşi a pus argintul fiecăruia în sac, iar în sacul lui Veniamin a pus şi paharul de argint din care bea Iosif şi le-a dat drumul să plece. Apoi, a trimis nişte oameni să-i

iscodească şi să-i mustre, zicându-le: «Pentru ce aţi făcut rău de aţi furat paharul domnului nostru şi l-aţi întărâtat la mânie?». Iar ei se jurau şi ziceau că sunt oameni cinstiţi, iar de se va găsi la careva dintre ei paharul, acela să fie robul domnului lor.

Fără prea multă vorbă, trimişii i-au întors din cale şi i-au prezentat în faţa lui Iosif, deoarece, deschizând fiecare sacul, şi-au găsit argintul lor acolo, iar în sacul celui mai mic au aflat şi paharul de argint. Atunci mare frică a cuprins pe toţi, căci Iosif a voit a opri pe Veniamin ca rob al său. Dar unul dintre ei, care se pusese zălog la tatăl lor pentru copil, a zis: «Mai bine rămân eu rob şi lasă-l pe el, căci tatăl nostru este bătrân şi s-ar sfârşi de durere pentru el».

în acest moment, Iosif nu a mai putut ascunde şi a zis: «Bucuraţi-vă, căci eu sunt Iosif pe care voi l-aţi vândut ca rob în Egipt. Nu vă temeţi, căci Dumnezeu a voit aşa ca să nu pieriţi acum de foame», şi îmbrăţişându-se cu cei unsprezece fraţi, au plâns cu lacrimi duioase. După aceasta, Iosif i-a ospătat şi s-au veselit împreună.

Faraon, auzind de venirea fraţilor lui Iosif, s-a bucurat şi a spus lui Iosif să dea fraţilor lui grâu mai mult şi, mergând în Canaan, să aducă şi pe părinţii lor în Egipt, căci seceta va mai fi încă cinci ani. Şi mergând cei unsprezece în pământul lor au

50

spus părinţilor că Iosif trăieşte şi este al doilea după Faraon în ţara Egiptului.

Bătrânii s-au bucurat nespus şi nu le venea să creadă vorbelor lor până ce au mers cu toţii în Egipt şi, regăsindu-se laolaltă, s-au bucurat cu bucurie mare.

Iosif a luat apoi pe tatăl său şi l-a dus în faţa lui Faraon, iar Iacob l-a binecuvântat pe el.

Ca loc de şedere vremelnică pentru toată familia lor, Faraon le-a dat ţinutul Ghesen, cea mai frumoasă şi cea mai mănoasă regiune a Egiptului. Şi au trăit ei acolo nespus de bine până la adânci bătrâneţi".

bravo, Lufas! Bravo! Povestirea ta a întrecut orice aşteptare, zise Ahaz.

daa! Foarte mult ne-a plăcut, răspunseră ceilalţi.

să vă spun drept, pe mine m-a captivat, completă următorul, care avea numele Rubens.

hai, lasă! Ieşi din captivitate şi începeţi povestirea, că îţi este rândul, şi uite că vremea trece, mai zise Ahaz cu dezinvoltură.

bine, uite că sunt gata.

Rubens tuşi uşor, pentru a-şi drege glasul, şi începu:

„În vremea de demult, trăiau prin părţile acestea un om cu femeia lui, care ajunsese la bătrâneţe şi copii nu aveau. Ei se rugau neîncetat la Dumnezeu să le dăruiască un copil.

Într-una din zile, i se arătă femeii un înger al Domnului şi-i spuse: «Iată că tu vei naşte un copil

51

de parte bărbătească şi va fi închinat lui Dumnezeu şi briciul nu va intra în părul lui». Şi aşa a fost, că femeia a născut un fiu căruia i-au pus numele Samson.

Când Samson a crescut cu vârsta, avea o putere aşa de mare încât nimeni nu-l putea răpune. Într-una din zile, a plecat el cu părinţii lui într-o altă cetate şi pe când erau în dreptul unor vii, Samson a rămas în urmă cu părinţii lui şi i-a ieşit în cale un leu tânăr. Samson a sărit asupra lui şi l-a ucis ca pe un ied, iar părinţii lui nu au ştiut de asta.

în această vreme, poporul nostru israelit era necăjit în repetate rânduri de filisteni. Aceştia erau o seminţie de oameni răi şi locuiau pe malul mării celei mari. Şi ca să se răzbune pe ei, Samson a prins mai multe vulpi, le-a legat două câte două de cozi, a pus între ele câte o torţă aprinsă şi le-a dat drumul prin lanurile de grâu ale filistenilor. Torţele au aprins toată recolta şi livezile de măslini provocând mare pagubă duşmanilor lor, iar ei, filistenii, au sărit cu toţii asupra lui să-l răpună, dar Samson, găsind o falcă uscată de măgar, s-a luptat cu ei şi i-a ucis pe toţi.

Altădată, Samson a intrat într-o cetate de-a filistenilor pentru a rămâne acolo. Filistenii, aflând asta, au închis porţile pentru ca a doua zi să-l prindă. După ce a dormit până la miezul nopţii, Samson s-a sculat, a luat cele două canate ale porţilor, cu uşori cu tot, şi le-a dus pe vârful unui deal vecin cu cetatea lor. De aceea filistenii se temeau grozav de

52

Samson şi nu îndrăzneau să năvălească acum asupra israeliţilor.

Când a venit vremea căsătoriei, Samson a făcut greşeala că s-a întovărăşit cu o filisteancă. Aceasta l-a iscodit să spună în ce îi stă puterea lui, iar el, pentru că o iubea, i-a spus aşa: «Dacă mi s-ar

tunde părul capului, aş fi ca oricare om». Atunci Dalila, căci aşa se numea ea, i-a dat vin de a băut şi Samson s-a îmbătat. Apoi, Dalila i-a tăiat părul de pe cap, după ce mai înainte îl legase cu frânghii groase. La urmă, a chemat pe filisteni şi l-a dat lor să-l pedepsească cum vor voi. Samson, care-şi cunoştea puterea, a încercat să rupă frânghiile aşa cum mai făcuse şi altă dată, dar nu a mai putut, căci femeia îi tăiase părul.

Filistenii, ca să-şi bată joc de el, i-au scos ochii şi l-au pus ca toată ziua să învârtă o râşniţă de măcinat grâu.

Într-una din zile, filistenii prăznuiau o sărbătoare de-a lor închinată zeului Dagon şi s-au adunat într-o casă mare, mare de tot. Şi ca veselia lor să le fie deplină, au adus şi pe orbul de Samson pentru a râde de el.

Samson era legat în lanţuri şi sta rezemat de stâlpii pe care se sprijinea casa aceea mare.

Între timp, părul de pe capul lui Samson crescuse şi, odată cu el, îi reveni şi puterea de altădată. Atunci Samson se rugă lui Dumnezeu ca să-i ajute a-şi răzbuna cei doi ochi ai săi. Şi cuprinzând doi stâlpi pe care se sprijinea casa în care se aflau ca la 3000 de filisteni, i-a rupt cu uşurinţă şi, din

prăbuşirea casei aceleia, nu a scăpat nimeni cu viaţă. Şi aşa s-a răzbunat puternicul Samson pe duşmanii poporului său, pierind şi el odată cu ei”.

Cu acestea îşi încheie Rubens povestirea, care plăcu mult la toţi cei care l-au ascultat.

şi acum, dragii mei, mai zise el, să-l ascultăm şi pe vecinul meu, pe iubitul meu vecin, Matias.

Şi toţi cu bucurie bătură din palme, iar Matias aşteptă până se făcu linişte, apoi începu aşa: „Cred că povestirea mea nu o să vă placă atât de mult. Nu pentru că nu ar fi atât de interesantă, ci pentru că eu nu mă pricep aşa de bine să povestesc. Acum, ce o fi, o fi! Cică tot aşa, demult, tare demult, era aici în ţara noastră un rege care se numea Saul şi omul ăsta era rău la suflet, iar Dumnezeu nu l-a mai voit pe el rege. Tot în timpul acela era şi un prooroc, cică îl chema Samuel, şi Dumnezeu l-a trimis pe Samuel în Betleem la un om care avea şapte fii. Când a intrat proorocul în casa acelui om, s-a uitat la fiecare din feciorii lui şi nu a ales pe nici unul din ei. Cel mai mic era cu oile la păscut şi Samuel i-a zis bătrânului să aducă şi pe acela în faţa lui, şi venind el, Dumnezeu i-a spus proorocului: «Pe acesta îl voiesc a fi rege în locul lui Saul». Şi luând Samuel cornul cu untdelemn, l-a turnat pe capul tânărului acela, care se numea David”.

„Ohoo! Ştim de David”, ziseră cu toţii într-un glas, iar Matias continuă:

„Era vremea aceea când filistenii veneau des cu războaie asupra israeliţilor şi într-o zi s-au

apropiat ei până la culmea unui deal şi îi despărţea de tabăra poporului lui Dumnezeu doar o vâlcea îngustă. Atunci, ieşi din tabăra filistenilor un războinic uriaş cu numele de Goliat. Se zice că uriaşul ăsta avea o înălţime mai bine de şase coţi, şi a început să strige el către oştirea israeliţilor aşa: «Alegeţi dintre voi cine să se măsoare cu mine în luptă. De mă va ucide el, noi să fim robii voştri, iar de-l voi ucide eu, să fiţi voi robii noştri». Şi a strigat el aşa multă vreme, iar regele Saul, împreună cu tot poporul, erau cuprinşi de spaimă.

Într-o zi, David, fiind trimis de tatăl său în tabăra unde erau fraţii lui, a auzit strigătul acela şi a întrebat: «Cine e ăsta care batjocoreşte oştirea lui Dumnezeu?». Şi după ce a aflat cum stau lucrurile şi cum din partea israeliţilor nu se afla nimeni care să cuteze a se lupta cu Goliat, a zis: «Eu voiesc a mă bate cu dânsul!». Atunci Saul a zis lui David: «Nu poţi tu să te lupţi cu uriaşul pentru că eşti un copil».

David era mărunţel de statură şi avea doar 17 ani, în timp ce filisteanul era înalt cât o casă şi războinic din tinereţile lui. David i-a răspuns aşa lui Saul: «Eu am ucis lei şi urşi care veneau să-mi mănânce oile, iar acesta nu poate fi chiar atât de tare ca fiarele acelea şi Dumnezeu, Care m-a ferit de ghearele acelora, mă va feri şi de loviturile acestui filistean». Atunci regele Saul a îmbrăcat pe David în armura sa, i-a dat şi armele sale şi i-a zis: «Du-te şi Domnul să fie cu tine!». Dar David, fiind prea tânăr şi nedeprins cu greutatea armelor, nu

putea nici să se mişte din loc din pricina lor. De aceea, le-a lăsat. Apoi şi-a luat toiagul şi mergând la un pârâu ce curgea prin apropiere, îşi alese câteva pietricele lucioase şi le-a pus în tolba sa. După aceea, cu praştia în mână, a plecat spre Goliat. Acesta cum l-a văzut, a strigat la el şi a zis: «Au doară eu sunt un câine de vii la mine cu băţul, sau voieşti să dau carnea ta păsărilor cerului şi fiarelor câmpului să o mănânce?». Răspunsu-i-a David: «Tu vii la mine cu sabie, cu lance şi cu pavăză, iar eu

vin asupra ta în numele Domnului oştirilor, pe Care tu L-ai batjocorit! Astăzi Domnul voieşte să te dea în mâinile mele şi tot pământul va şti că este un Dumnezeu în Israel».

Şi pe când uriaşul înainta spre David, acesta scoase din tolbă o pietricică, o puse în praştia sa şi, învârtind-o cu putere, slobozi pietricica şi nimeri pe Goliat drept în frunte. Uriaşul se prăbuşi la pământ cu capul spart, iar David, alergând la el, i-a luat sabia şi i-a tăiat capul.

Când au văzut că cel mai viteaz om al lor a căzut, filistenii s-au umplut de spaimă şi au luat-o la fugă. Atunci israeliţii au scos strigăte de război şi au ucis o mare mulţime de filisteni. Apoi, David a luat capul lui Goliat şi l-a dat lui Saul.

După această izbândă, regele a luat pe lângă sine pe David, iar poporul, bucurându-se nespus, striga: «Saul a biruit o mie, iar David zece mii». Auzind acestea regele, a început a zavistui pe David, dar nu a durat prea mult şi Dumnezeu a doborât pe

Saul şi a ridicat în scaun pe David, făcându-l rege peste poporul israelit.

După acestea, David şi-a mutat scaunul de domnie la Ierusalim, unde mai apoi s-a zidit şi Templul cel mare. Şi a domnit David peste poporul lui Dumnezeu cu pace, mulţi ani, până la adânci bătrâneţi. După moartea regelui, Dumnezeu a pus în scaun un fiu al lui David, cu numele de Solomon, şi acesta a fost frumos la chip şi înţelept, cum altul n-a mai fost, încât s-a dus vestea în tot pământul despre bunătatea şi înţelepciunea lui”.

măi, frate Matias, zise Ahaz! Ne-ai dat gata pe toţi cu povestirea asta atât de minunată şi când te gândeşti că la început ai spus că nu prea te pricepi să povesteşti, că nu ştii cum, mare şiret mai eşti! şi prieteneşte îl ameninţă cu degetul.

ehe! mai zise el. Am mai încheiat încă o zi frumoasă. Vedeţi voi câtă veselie ne aduc jocurile? Dar şi din povestiri câte lucruri interesante învăţăm! Unul ştie una, altul ştie alta şi uite aşa ne pomenim şi noi „oameni învăţaţi” şi, zâmbind satisfăcut, Ahaz continuă: Pentru ziua ce vine, tu Andrei, tu Iacob şi cu Simon, să fiţi pregătiţi! Şi nu vom ierta nici pe ţâncul ăsta de Thomas. Măcar cât de puţin să ne spună şi el ceva. Aşa că, pe mâine, copii, la aceeaşi oră şi să nu lipsească unul. Iar tu, Thomas, dormi mai puţin şi să vii din vreme aici. Dumnezeu să fie cu noi toţi.

UMBRA DIN TOIUL NOPŢII

E noapte. Copilul doarme liniştit. Mama, cu fruntea sprijinită-n palmă, stă pe patul ei îngândurată, desfăşurându-şi în minte toată întâmplarea petrecută cu o noapte înainte.

„Doamne! Oare ce voieşte Gheda de la mine? El are 47 de ani, iar eu cu 20 mai puţin! El este nespus de bogat, iar eu, o săracă!... El are case mari în piaţă, eu, o colibă la marginea târgului, aproape de locul unde-şi aruncă toţi gunoiul!... Dar, oare, de ce m-a închis? Să fi avut el dreptate când a spus că nu mă supun legii pentru că nu am plătit dajdia pe cinci ani din urmă? Nuu! Asta e numai un pretext. Eu nu am pentru ce să plătesc dajdie. Gheda este un om plin de prihană; un om al nedreptăţii; un om cu inima plină de gânduri negre. Tu, Dumnezeule, vezi-mă şi nu mă părăsi; păzeşte-mă în toată vremea să-mi duc viaţa curată până la sfârşit. Ajută-mă, Doamne, să-mi cresc copilul întru frica Ta...

Dar, Părinte Sfinte, slobozenia mea din închisoarea lui Gheda să fi fost adevărată? Cum s-a întâmplat, mintea mea nu poate pricepe şi dacă, totuşi, aşa a fost, cine oare să fi fost acel copil

minunat ce m-a scos în uliţă şi unde s-a dus de nu l-am mai văzut? Nu cumva a fost un vis şi din care nu m-am trezit nici până acum?! Ba nu, acum nu visez căci, uite, văd hăinuţa roşie dăruită de domnişoara Isabela pentru micuţul meu Thomas. Văd interiorul casei mele aşa precum îl ştiu. Ba văd la lumina opaiţului chiar şi locul unde am ascuns sulul de carte, căci varul încă nu s-a uscat!... Ah!... Dacă aş fi cunoscut taina slovelor!... Nuu! Nu am făcut bine că am ascuns cartea acolo, că doar Gheda nu ar putea veni aici. Prezenţa lui la uşa mea, ar pune lumea în nedumerire. Iar dacă ar cuteza să vină şi eu aş da strigăte de ajutor, ar urma, după lege, ca Gheda să fie ucis cu pietre. Voi scoate acum cartea din locul ascuns şi dimineaţă voi merge cu ea la domnul Rabin să mi-o citească”.

Şi Ana nu mai stătu o clipă pe gânduri. Luă cuţitul şi, când voi a se urca pe masă pentru a ajunge la locul unde avea sulul ascuns, îşi aruncă privirile prin ferestruica din peretele din dreapta spre uliţă şi observă cum o umbră sare gardul şi se apropie de uşa casei.

Bietei femei îi îngheţă sângele în vine de spaimă. Să ţipe, nu ar face bine, căci s-ar speria copilul, şi apoi, cine ar auzi-o ca să-i vină în ajutor? Se lipi de perete şi îşi ţinu răsuflarea pe cât putu.

Deodată auzi uşoare lovituri în uşă. Inima începu să-i bată aşa de tare încât să-i sară din piept. Deci, nu se înşelase. Este cineva. Este un hoţ, un tâlhar. Ana tăcu aşa cum tace o stană de piatră.
59
Bătăile în uşă se repetară şi, după câteva clipe de tăcere încordată, se auzi o voce răguşită de bărbat:

ana, deschide că eu sunt!...

Nici un răspuns. Apoi iarăşi:

deschide Ana, nu-ţi fie teamă, că nimic rău nu ţi se va întâmpla. Sunt cel ce voieşte a te face fericită pe tine şi copilul tău. Sunt cel ce voieşte a te scoate din cocioaba asta şi din viaţa plină de lipsuri şi greutăţi şi a-ţi oferi case mari, luxoase, în care să trăieşti o viaţă lipsită de griji şi numai în desfătări... Deschide, doamna mea!... Tu eşti cea mai desăvârşită făptură, eşti cea mai frumoasă femeie din Israel!... Milostiveşte-te şi nu mă chinui; sunt sigur că eşti lângă mine şi asculţi graiurile gurii mele. Numai blestemata asta de uşă cu zăvoarele ei ne despart!... în toată vremea m-ai ocolit şi nu ai voit a-mi da prilejul să-ţi mărturisesc gândurile bune ce le nutresc pentru tine. Iată, acum am venit pentru asta. Fii bună şi nu lua în seamă faptul că te-am băgat la închisoare, căci nu am făcut-o din răutate, ci pentru că te iubesc. Eu însumi nu ştiam ce şiretlicuri să folosesc pentru a te întâlni undeva şi a grăi cu tine între patru ochi!... Ci, haide, deschide şi nu mai zăbovi că... ia, ascultă..., şi se auzi sunet de arginţi mulţi.

Acum nu mai încape nici o îndoială că Gheda, jecmănitorul, înşelătorul, tâlharul şi desfrânatul, s-a strecurat pe lângă ziduri şi în toi de noapte, veni la o văduvă săracă pentru a o ispiti cu arginţii storşi din sudoarea multora şi a o amăgi spre o viaţă josnică, păcătoasă.
60

Şi Ana, stând nemişcată, se ruga în gândul ei şi zicea: „Doamne, Dumnezeul cetelor îngereşti, Cel ce ai făcut cerul şi pământul, marea şi toate vieţuitoarele şi pe mine, păcătoasa, nu mă lăsa pe mâna netrebnicului ăsta de vameş. Ia-l şi du-l departe de casa mea. Nu este de folos sufletului meu casele lui, nici luxul şi desfătările. Gândurile lui să piară odată cu arginţii lui. Tu ştii, Dumnezeule, cât doreşte sufletul meu sfinţenia Ta... Ia-l, Doamne, ia-l şi du-l departe!...".

Insul de afară, după ce-şi sună punga cu arginţi, mai aşteptă ce mai aşteptă şi dacă nu primi nici un răspuns, şi nici cel mai mic zgomot nu se auzea în interior, se hotărî să treacă în dreptul ferestrei. De pe treptele scării, ţinându-se de rostul cărămizilor şi mergând pe brâul de piatră al casei, ajunse la gratii şi începu să iscodească cu privirile tot interiorul.

Femeia, când îl văzu în cadrul ferestruicii, se dezlipi repede de lângă perete, se aplecă şi suflă în opaiţul de pe masă. Gheda nu avu timp să vadă altceva, decât o clipă luciul cuţitului ce-l avea Ana în mână şi gândi că femeia, fiind în casa ei, la ceasul acela din noapte, i-ar fi destul de uşor să îl împlânte drept în inimă şi el să moară de o moarte ruşinoasă în uşa unei colibe şi ocărât de toţi, iar ea, Ana, să triumfe, fiind lăudată de tot poporul pentru fapta ei eroică, precum odinioară Iudita.

Luciul lamei de cuţit, îl înfioră nespus de mult, încât îşi scăpă mâinile de pe barele de fier şi căzu de la înălţimea brâului de piatră al casei.
61
Zgomotul produs de căderea lui îl auzi şi Ana, care din întunericul camerei putu să vadă afară, la lumina lunii, pe netrebnic jos, lângă zid şi cum se ridică cu greu şi, şchiopătând rău de un picior, se îndreptă spre poartă. De dincolo de gratiile ferestruicii, femeia îl urmări cu privirea până se topi în noapte.

Când soarele lumină faţa micuţului Thomas, el se trezi din somn şi văzu pe scumpa lui mamă stând în genunchi, rugându-se, şi o întrebă cu mirare:

mamă, nu a mai fost noapte?

ba da, puiul mamei, a fost o noapte frumoasă.

păi, tu nu mai dormi deloc?

am dormit, am dormit, dar mai puţin.

mamă, trage tu zăvorul şi deschide uşa. Vreau să văd dacă soarele stă pe vârful muntelui.

nu, dragul meu; abia e dimineaţă acum. La amiază vrei să mergi iarăşi la foişor?

da, mamă, dar deschide că vreau să văd dacă mai este mult până atunci!

Mama deschise uşa, iar copilul ieşi afară, dar după câteva minute se întoarse repede, strigând:

mamă, uite ce am găsit afară! Asta era pe stâlpul acela ascuţit de la poarta noastră şi acestea le-am găsit aici jos în dreptul ferestrei.

Copilul dădu mamei sale un petec de stofă sfâşiată, o pungă plină cu sicli de arginţi şi un inel gros de aur, din cel bun, în care erau săpate nişte slove şi care fusese folosit şi pentru pecete.

Ana făcu ochii mari şi înainte de a grăi ea un cuvânt, copilul o întrebă:

62

ce sunt astea mamă? Cine le-a pus acolo?

nu au însemnătate, dragul meu. Dacă va veni cineva după ele, o să i le dăm. De altfel, pentru noi nu au nici o valoare.

Şi pentru a îndepărta gândul copilului de la acestea, Ana îl sili de-şi spălă mâinile şi faţa şi-i dădu să mănânce o felioară de pâine cu puţin caş.

mamă, mai zise copilul, îmi spui şi mie o poveste?

bine, uite am să-ţi spun, dar până una-alta, ţine tu sculul acesta de lână, ca eu să-l fac ghem.

Şi în timp ce firul tors de lână se depăna încetinel, femeia începu să povestească:

„A fost odată, ca niciodată. A fost odată, nu prea de mult, un băiat tinerel, frumos şi harnic. Pe băiatul acesta îl chema Michael şi era meşter neîntrecut în cioplitul pietrei. Când Michael s-a făcut de 24 de ani, s-a însurat cu o fată săracă, tot ca el. Şi se zice că fata aceea era aşa de cuminte şi harnică, încât treburile la casa lor mergeau de minune. Ba, prin lume, mai umbla şi o vorbă cum că era atât de frumoasă că prin părţile acelea alta ca ea nu mai era. Pentru aceasta, unii din oraşul unde îşi aveau şi căsuţa, îi iubeau, iar alţii îi pizmuiau.

dar aceia de ce îi pizmuiau mamă?

nu ştiu! După cum vorbea lumea, cică pentru că ea era cuminte şi frumoasă. Nu ştiu dacă era chiar aşa de frumoasă, dar lumea aşa zicea.

La un timp, fata aceea, adică nevasta cioplitorului de piatră, a rămas însărcinată şi acest lucru i-a bucurat nespus pe amândoi, gândind că nu după

63

multă vreme vor avea şi ei un copilaş, care să le îndulcească viaţa şi să alunge singurătatea mamei lui, pe când tatăl e plecat la muncă”.

La un moment dat, firul de lână se termină şi Thomas, puse capul pe pernă în timp ce ochii lui se făceau din ce în ce mai mici, dar mama continua să povestească: „în vremea aceea, regele din ţara lor a hotărât să-şi facă un palat mare şi frumos la marginea mării, pe o pajişte frumoasă şi la poale de munte. Pentru lucrul acesta, aşa de măreţ, a fost nevoie de mulţi meşteri pricepuţi şi regele a trimis scrisori în toate cetăţile din ţara lui ca să afle şi să-i trimită la el pe toţi meşterii care se pricepeau să lucreze la tăiatul lemnelor, la cioplitul pietrei şi la bătutul aramei şi...”.

Şi mama încetă de a mai povesti căci nu mai avea cine să asculte. Copilul adormise.

înainte de amiază, el se trezi din somn, cam speriat, şi întrebă pe mama sa cu îngrijorare:

mamă, iar am întârziat?!

nu, dragul meu. încă nu a ajuns soarele la răscruce. Scoală-te, spală-te cu apă rece pe faţă, ca să fugă somnul, că ai dormit destul, şi după ce vom sta la masă, vei merge la foişor.

64

ALTĂ ZI, ALTE POVESTIRI

Ajuns la foişor, Thomas, nu văzu pe niciunul din prietenii lui. „Deci, pentru ziua de astăzi, eu sunt primul sosit, îşi zise el în gând cu satisfacţie.

După câteva minute, tot efectivul era complet şi, ca să curme zarva care se produce de obicei, Ahaz zise:

ehe! Dragi prieteni, iată-ne iarăşi prezenţi cu toţii aici la locul nostru de joc. Eu zic tot aşa, ca mai întâi să ne jucăm şi, când ne vom simţi obosiţi, să continuăm cu povestirile.

daa, bineînţeles, aşa cum am făcut şi ieri şi alaltăieri, ziseră cu toţii.

Şi au început a se juca, a se zbengui ca iezii scoşi la păşune şi râdeau de se auzea până departe; iar micuţul Thomas sta într-o latură sus pe un prag şi se veselea şi el de veselia celorlalţi.

Când se simţiră obosiţi, se strânseră cu toţii în formă de semicerc pe platoul foişorului.

eu abia aştept să ascult poveştile, spune nerăbdător Thomas.

aha! Aşa te vreau, dragă Thomas. Astăzi eşti inimos şi plin de iniţiativă. Acum îmi placi, şi

65

uite că sunt gata să încep, zise Andrei, oarecum pregătit pentru aceasta, şi începu aşa:

„Într-o vreme, când un rege de pe meleagurile noastre, cu numele de Manase, era ţinut ca rob în

Babilonia, un alt rege al ţării Asiria, a trimis pe Olofern, un general de-al său să cuprindă toate ţările de la asfinţit.

După un şir de biruinţe, Olofern intră în Canaan şi-şi aşeză tabăra înaintea unei cetăţi întărite cu numele de Betulia. Aici el tăie toate conductele de apă, din care pricină poporul din cetate a fost pus la mare strâmtoare. Mai-marii cetăţii hotărâră ca să predea cetatea, că altfel, Olofern, îi putea trece pe toţi prin ascuţişul săbiei.

Pe vremea aceea era în cetatea Betulia o femeie văduvă, foarte cinstită, care se numea Iudita. Aceasta, împreună cu ai săi, ducea o viaţă foarte retrasă, se ruga şi postea mult, şi era îmbrăcată în toată vremea cu cămaşă de postav aspru. Când ea auzi de hotărârea luată, zise către bătrânii cetăţii: «Pentru ce ispitiţi voi pe Dumnezeu? Să ne rugăm cu toţii pentru păcatele noastre şi să ne aşteptăm în pace mângâierea». Şi bătrânii răspunseră: «Roagă-te pentru noi, căci tu eşti femeie plină de credinţă».

Atunci, Iudita, intră în camera sa de rugăciune, îşi presără cenuşă pe cap şi se aruncă la pământ, pentru a cere de la Dumnezeu ajutor. Apoi, lepădă haina cea aspră, se spălă, se unse cu miresme şi, însoţită de slujnica sa, se duse în tabăra asirienilor. Ostaşii care păzeau, au dus-o la generalul lor.

66

Acestuia i-a plăcut de Iudita şi-i dădu învoire să iasă şi să intre în tabăra asirienilor oricând va voi ea.

La patru zile după aceea, Olofern a dat un ospăţ mare la care fu poftită şi Iudita. îmbătat de vin, Olofern se întinse pe patul lui şi adormi. Toată lumea se împrăştie şi nu rămase cu el decât numai singură Iudita. în timpul acesta, ea se apropie de pat şi zise cu lacrimi: «Doamne Dumnezeule al lui Israel, întăreşte-mă în ceasul acesta!» şi, trăgând din teacă sabia lui Olofern, îi tăie cu ea capul şi-l dădu slujnicei, poruncindu-i să-l ascundă în sacul cu lucrurile sale. După aceea, plecară amândouă din tabără, după obicei, şi se întoarseră în cetatea lor.

Chiar în noaptea aceea, Iudita a adunat tot poporul şi arătă capul lui Olofern, zicând: «Binecuvântaţi pe Domnul Dumnezeul lui Israel, Care a ucis pe vrăjmaşul nostru prin mâna mea». Iar conducătorul cetăţii a zis: «Binecuvântată eşti tu, fiică a mea, de Domnul Dumnezeul Cel Preaînalt, mai mult decât toate femeile de pe pământ».

Când s-a făcut ziuă, capul lui Olofern a fost spânzurat pe zidul cetăţii şi toţi oamenii din cetate au pus mâna pe arme şi năvăliră afară asupra asirienilor. Aceştia, alergară să deştepte pe generalul lor, dar nu găsiră decât numai trupul lui plin de sânge şi fără cap. Cuprinşi de groază, asirienii au fugit care încotro a văzut cu ochii, iar poporul a lăudat-o pe Iudita pentru fapta ei eroică. Şi a trăit Iudita plină de credinţă în Dumnezeu, până la adânci bătrâneţi”.

ce povestire frumoasă! Mi-a plăcut mult de tot, zise Thomas, bătând din palme.

67

daa! Cu adevărat, minunată povestire ne-a spus Andrei, completă Rubens. Şi acum să-l ascultăm şi pe Iacob, zise tot el.

Şi Iacob începu de îndată:

„După cum spunea tata, să fie cam 800 de ani de atunci, când în ţară la noi se afla un prooroc, adică un om cu adevărat sfânt, şi numele lui era Iona.

într-o zi, Dumnezeu a zis proorocului: «Scoală-te şi du-te de vesteşte în cetatea cea mare a Ninivei, că s-a umplut cupa răutăţii ei». Cetatea aceasta se află departe de aici, tocmai în Mesopotamia, lângă râul Tigru. Iona, auzind de răutatea oamenilor din cetatea Ninive, s-a temut să meargă acolo şi a încercat să fugă dinaintea Domnului şi, ducându-se la malul mării, s-a suit într-o corabie care mergea în altă parte. Atunci, Dumnezeu a ridicat furtună straşnică pe mare, încât corabia era în primejdie de a se sfărâma. Oamenii din corabie s-au speriat foarte şi au început fiecare a se ruga la dumnezeul său. Apoi au aruncat în mare încărcătura corăbiei, pentru ca s-o uşureze.

în acest timp, Iona dormea în corabie. Şi i-au zis lui corăbierii: «Cum poţi tu să dormi? Scoală-te şi te roagă la Dumnezeul tău, ca să nu pierim!». După aceea corăbierii au aruncat sorţi, pentru ca să afle cine-i pricina nenorocirii lor, şi sorţul căzu pe Iona. Atunci Iona a zis: «Aruncaţi-mă în valuri şi atunci marea se va linişti; căci ştiu bine că această furtună din pricina mea s-a stârnit!». Corăbierii mai făcură încă o sforţare mare, ca să poată ieşi la uscat,

68

dar n-au izbutit. Atunci strigară către Domnul, zicând: «Vai, Doamne, nu ne lăsa să pierim pentru omul acesta!», şi aruncară pe Iona în valurile mării. Acesta s-a scufundat numaidecât şi Dumnezeu a trimis un peşte mare şi l-a înghiţit. Şi a rămas Iona în pântecele peştelui aceluia trei zile şi trei nopţi,

rugându-se Domnului Dumnezeului său ca să-l mântuiască.

Atunci a poruncit Domnul şi peştele a înotat până la liman şi l-a lăsat pe nisip. Şi a zis Dumnezeu lui Iona: «Du-te la Ninive». Şi de data aceasta Iona s-a dus şi, umblând toată ziua prin cetate, striga: «încă 40 de zile şi Ninive nu va mai fi!». Atunci ninivitenii s-au întors la Dumnezeu, s-au pocăit şi au postit toţi, de la mare până la mic. însuşi regele s-a pogorât de pe scaunul său şi, lepădându-şi veşmintele sale, s-a îmbrăcat cu sac. Atunci I s-a făcut milă Domnului şi a iertat pe niniviteni.

însă Iona, ieşind afară din cetate, şi-a făcut o colibă în câmp şi a şezut acolo să vadă ce are să fie. Şi Dumnezeu a făcut să crească acolo un mic copăcel, ca să umbrească. Văzând copăcelul acesta, Iona s-a bucurat foarte mult. Dar în dimineaţa următoare, a trimis Dumnezeu un vierme, care a ros copăcelul la rădăcină şi acesta se uscă. Soarele, arzând îngrozitor deasupra capului lui Iona şi acesta nemaiputând răbda, îşi cerea moartea de la Dumnezeu. Atunci a zis către el Domnul: «Ce? Tu te-ai mâhnit numai pentru o mână de verdeaţă, pe care nici măcar n-ai udat-o tu, ci ea singură într-o noapte a crescut şi într-o noapte s-a şi uscat? Şi

Mie cum să nu-mi fie milă de o cetate aşa de mare ca Ninive, unde trăiesc peste o sută douăzeci de mii de suflete omeneşti, care nu ştiu încă să deosebească care-i dreapta şi care-i stânga lor, fără să mai vorbim de mulţimea cea mare de dobitoace?». Şi Iona a înţeles că Dumnezeu a iertat pe niniviteni şi s-a întors în ţara lui. Şi asta e povestirea mea”, încheie Iacob, privind pe rând la fiecare din prietenii lui.

observ că povestirile noastre devin din ce în ce mai interesante şi chiar captivante. Aşa că, straşnică idee ai avut tu, Ahaz, când ai zis că fiecare să spună câte o poveste, mai zise Eliabb.

Şi Simon, care aştepta ca Iacob să-şi termine povestirea, puse mâna la gură, tuşi uşurel şi apoi grăi aşa:

măi, fraţilor! Iată că-mi veni şi mie rândul; deci vă rog să m-ascultaţi:

„A fost o vreme când poporul nostru israelit a fost dus în robie în ţara Babilonului. Pe atunci erau acolo şi nişte tineri frumoşi, care credeau şi se rugau cu tărie lui Dumnezeu. Regele ţării aceleia a poruncit să se facă un idol mare şi toată lumea să se închine la acel idol. Trei dintre tinerii israeliţi care se aflau la curtea regelui, nu au voit a se închina înaintea unui idol făcut de oameni. Atunci, au fost pârâţi la rege şi acesta a dat poruncă să fie aruncaţi într-un cuptor cu foc, care a fost ars de şapte ori mai mult ca de obicei. Dar Dumnezeu a trimis un înger şi a păzit pe tineri nevătămaţi de pârjolul acela.

Venind regele, a văzut patru tineri în cuptor, plimbându-se şi cântând prin văpaia de foc şi a zis: «Au doară nu am aruncat în cuptor numai trei tineri? Cum de acum văd patru, şi încă neatinşi de foc?!». Şi regele a strigat la ei. «Voi, slugile Dumnezeului celui Preaînalt, ieşiţi». Şi ei au ieşit, iar veşmintele lor erau neatinse şi nici un fir de păr din capul lor nu era atins de dogoarea aceea. Strigat-a după aceea regele şi a zis: «Lăudat fie Dumnezeul vostru care a trimis pe îngerul Său şi v-a mântuit din văpaia aceasta».

Mai era acolo în Babilon încă un idol pe care oamenii îl cinsteau mult şi care se numea Baal, şi în toate zilele i se aduceau 40 de berbeci, vin şi făină de grâu multă. Şi tot la curtea regelui se afla, pentru înţelepciunea lui, un tânăr pe nume Daniel. Acest tânăr nu voia să se închine în faţa lui Baal şi regele i-a zis: «De ce tu nu te închini niciodată lui Baal?». Iar Daniel i-a răspuns: «Eu mă închin Dumnezeului Celui viu, Care a făcut cerul şi pământul». Şi iarăşi a zis regele: «Dar Baal nu este şi el un dumnezeu viu? Nu vezi tu cât mănâncă şi cât bea în fiecare zi?». Atunci Daniel, râzând, a zis: «Nu te înşela, o, rege, căci Baal nu-i decât un idol de aramă; el n-a mâncat nimic niciodată». Şi mâniindu-se regele, a chemat pe cei şaptezeci de preoţi ai lui Baal şi le-a zis: „De nu-mi veţi spune drept cine mănâncă jertfele acestea, veţi muri! Iar dacă-mi veţi dovedi căci cu adevărat Baal le mănâncă, atunci Daniel va pieri, căci a cutezat să hulească!”.

Apoi, regele a intrat cu Daniel în capiştea idolului şi a poruncit să se pună jertfele înaintea lui Baal. După aceea, Daniel a presărat pe jos cenuşă măruntă în toată capiştea şi, ieşind, pecetluiră uşa cu inelul împărătesc.

Sosind seara, preoţii intrară ca de obicei printr-o uşă tainică împreună cu femeile şi copiii lor, şi mâncară toate jertfele. A doua zi de dimineaţă, regele veni la capişte împreună cu Daniel. Pecetea era

neatinsă şi când se deschise uşa, regele strigă îndată: „Mare eşti, o, Baal! Tu nu ne înşeli!”.

Atunci Daniel a început a râde şi, oprind pe rege, îi zise: «Ia priveşte pe jos! Ce urme sunt acestea?». Şi regele răspunse: «Eu văd urme de bărbaţi, de femei şi copii». Şi mirându-se el de lucrul acesta, chemă înaintea sa pe preoţii lui Baal, care au trebuit să-i arate uşa tainică pe unde intrau. Atunci regele a poruncit să fie omorâţi, iar pe Baal îl lăsă pe mâna lui Daniel, care îl dărâmă dimpreună cu capiştea lui.

Tot în vremea aceea se mai cinstea în Babilon un balaur. Zise regele către Daniel: «Putea-vei tu să spui că nici acesta nu-i un dumnezeu viu?». Iar Daniel, răspunzând, a zis: «O, rege! Dă-mi voie şi eu voi ucide acest balaur fără sabie şi fără toiag». Şi s-a învoit regele la aceasta şi Daniel, luând răşină şi seu şi păr, le-a fiert la un loc. Şi făcând boţ, a mers unde se afla ascuns balaurul. Când acesta ieşi din peştera lui, s-a aruncat asupra lui Daniel să-l mănânce, dar Daniel a aruncat boţul în gura lui şi a plesnit balaurul pe loc. Atunci s-a

ridicat tot Babilonul şi mulţimea turbată zise regelui: «Dă-ne pe Daniel nouă, iar de nu, te vom ucide şi pe tine şi pe toată casa ta!». Regele, fiind strâmtorat, le dădu pe Daniel, iar ei l-au aruncat într-o groapă mare care era plină cu lei fioroşi şi flămânzi, dar, cu toate acestea, nu se atinseră de Daniel.

Pe când se afla el în acea groapă, era aici pe la noi un om sfânt, un prooroc care se numea Avacum. Acesta a fiert legume, a luat pâine şi a plecat să ducă mâncare secerătorilor. Pe când mergea el pe câmp, un înger i-a zis să ducă mâncarea aceasta lui Daniel, care se află în Babilonia într-o groapă cu lei. Şi a răspuns Avacum: «Doamne, eu niciodată nu am văzut Babilonul şi nu ştiu unde e groapa cu lei!». Atunci îngerul l-a luat, l-a dus în Babilon şi l-a pus lângă groapa cu lei. Şi a strigat proorocul: «Daniele, sluga Domnului! Primeşte mâncarea aceasta pe care ţi-a trimis-o Dumnezeu». Răspuns-a Daniel: «Adusu-Ţi-ai aminte de mine, Dumnezeul meu, şi n-ai părăsit pe cei ce Te caută şi Te iubesc pe Tine!». Apoi se ridică şi mâncă, iar îngerul îndată a dus pe Avacum înapoi la casa sa.

în ziua a şaptea, regele a venit să plângă pe Daniel. Şi când se uită el în groapă, Daniel sta în mijlocul leilor. La vederea aceasta, regele a strigat: «Mare este Domnul Dumnezeul lui Daniel!». Apoi îl scoase din groapă şi porunci să fie aruncaţi acolo cei care au voit să-l piardă. Şi îndată s-au repezit la ei leii şi i-au mâncat. După aceea, regele zise: «Toţi să creadă şi să se închine Domnului Dumnezeului

lui Daniel, căci Acesta este Cel ce face minuni pe pământ»”.

să ne trăieşti până la adânci bătrâneţi, frăţiorule, şi să ai parte să-ţi vezi fericiţi pe fiii fiilor tăi, zise Lufas cu glas de om bătrân, evlavios şi învăţat.

Iar Ahaz, cu zâmbetul pe buze, se adresă lui Thomas:

hai, uriaşule, ce mai aştepţi? Nu se poate să nu ştii chiar nimic!

Şi Thomas, în timp ce se aşeză mai bine, îşi udă buzele şi începu să rostească aşa:

„Cică nu de mult a fost un băiat sărac şi tare muncitor şi ăsta se pricepea să cioplească pietre aşa cum este piatra asta cu flori de care m-am lovit eu la picior mâine”. La vorba aceasta toţi râseră, dar nu-l corijară şi-l lăsară să povestească mai departe. „Şi băiatul ăsta a luat o fată la el acasă să-i spele rufe, să-i facă mâncare. Şi fata aia, cică, era vrednică şi frumoasă tare. Şi ei ziceau că ce bine ar fi să aibă şi ei un copil ca să se joace cu el. Şi ar fi dorit să aibă un băieţel şi să semene cu Michael.

păi cine era Michael? îl întrerupseră ceilalţi cu întrebarea.

aa, da! Michael era băiatul ăla care cioplea pietre.

Şi odată regele a zis ca să se ducă la el toţi meşterii din ţara lui, ca să-i facă un palat mare şi frumos şi a trimis carte în toate cetăţile din ţara lui ca săă... ca săă... Acum am uitat şi nu mai ştiu, zise Thomas”.

ai uitat? îl întrebă Simon.

lasă că am să vă spun când mă voi face mare, răspunse el.

păi, cât de mare vrei să te faci ca să poţi povesti? întreabă un altul.

mare. Mare de tot.

oho, poate nici n-ai să trăieşti ca să te faci mare. Dacă o fi să mori?!

ce dacă o fi să mor? Aşa mort, tot am să vă povestesc, încheie micuţul Thomas, la care toţi râseră cu mare haz de nepriceperea lui.

Şi Ahaz se grăbi să încheie „activitatea” cu următoarele cuvinte:

ajunge, copii, pentru ziua de azi, care după părerea mea, a fost cu mult mai frumoasă şi mai interesantă ca celelalte. Uite că a început să se însereze şi fiecare suntem aşteptaţi de părinţii noştri.

Şi copii se despărţiră, salutându-se prieteneşte şi plini de bucurie.

75

CARACTERIZĂRI

Dacă Ana a fost atât de tulburată în noaptea trecută, apoi, în noaptea aceasta, are şi mai multe motive să nu-şi plece capul pe pernă; şi în gând îşi zise: „Nu ar fi fost mai bine să fi cerut găzduire o noapte, două, trei, în casa doamnei Sabba până ce starea de lucruri s-ar mai fi învechit? Dar nu; oamenii mai puţin mă pot ajuta, numai Dumnezeu este Acela Care mă scapă cu bine din orice strâmtorare”.

Şi iat-o pe Ana iarăşi la priveghere şi la rugăciune: „Doamne, Dumnezeul cerului şi al pământului, Bunătate nemărginită şi Răbdare fără ţărmuri! Iată, iarăşi stau în faţa Ta şi nu sunt decât un fir de praf, fără pic de vrednicie. Nu cutez măcar a-mi ridica ochii spre soare, dar numai nădejdea ce o am către Tine mă face ca fără încetare să-Ţi cer ajutor. Tu ştii necazul meu, ajută-mă, că alt sprijin nu am. Nu doresc răul celui ce mă necăjeşte şi nu m-ar bucura dacă Tu l-ai pedepsi. Dar, Te rog, Doamne, depărtează-l de la mine şi dă-i cunoştinţă

76

de adevăr, ca şi el să-Ţi păzească Legea Sfântă şi mântuirea Ta să-i fie garantată”.

Şi se mai rugă Ana ce se mai rugă, dar până la urmă fu cuprinsă de oboseală şi se culcă. Era a treia noapte de zbucium, durere, spaimă şi încordare. Mult nu mai era până la apariţia zorilor, dar tot avu puţin timp să doarmă, ba chiar să şi viseze: Se făcea că nu ştiu din ce pricină se afla legată-n lanţuri, împresurată de o mulţime mare de popor şi târâtă afară din cetate pe poarta dinspre miazănoapte şi o duceau într-un câmp plin cu pietre. Aici, toţi îşi puseră mâinile pe bolovani ca să arunce asupră-i şi a o omorî. Dar, din mulţimea aceea, deodată apăru Thomas, copilul ei, care-i strigă: „Mamă! Mamă! Uită-te acolo!”. Iar ea, privind în direcţia arătată de copil, văzu dinspre cetatea vecină cum se apropie o lumină mare şi în mijlocul ei observă stând o preafrumoasă Doamnă purtând pe braţe un strălucit Copilaş. Când s-a apropiat de locul unde Ana sta în genunchi ferecată-n lanţuri, aşteptându-şi moartea, nici unul din mulţimea aceea întărâtată nu s-a mai văzut; au pierit aşa cum pier stelele când răsare soarele. Se făcea apoi că Doamna aceea s-a oprit lângă ea, iar Thomas, apropiindu-se fără teamă, se duse şi sărută picioarele Copilaşului din braţele ei, iar Copilaşul se aplecă şi-Şi puse mâna dreaptă pe capul lui Thomas. După aceea, luminata Doamnă se atinse de Ana şi lanţurile căzură jos, apoi, după ce o ajută să se ridice, îi zise cu glas dulce: „Ana, ia-ţi copilul şi mergi în pace la casa ta!”. Iar Ana, stând în picioare, privea acum

77

cu nesaţ la lumina aceea plăcută ce o înconjura. Şi încet i se deschiseră ochii şi văzu camera ei luminată mult, căci soarele se ridicase pe bolta cerului, iar pe micuţul ei Thomas dormind lângă ea, căci el, deşteptându-se mai devreme şi nevrând să o trezească din somn, se aşeză binişor lângă mămica lui şi adormi din nou. De dragul lui, ea îi sărută părul capului şuviţă cu şuviţă, după care începu a se gândi la visul ei şi, întărindu-se pe sine, îşi zicea: „Nu a fost decât un vis ca toate celelalte şi asta s-a petrecut pentru că eu cu grijă mă gândesc mereu la situaţia ce mă împresoară. Dar înfăţişarea din vis a minunatei Doamne şi a luminatului ei Copil nu o pot uita şi parcă, dacă nu mă înşel, Fiuţul Doamnei din visul meu semăna aşa de mult cu Copilaşul acela ce m-a scos din închisoare! Şi atunci, nu ştiu, să fi fost adevărat sau... Ah! Iartă-mă, Doamne, şi alungă Tu ispitele ce caută să-mi tulbure sufletul”.

în după amiaza acelei zile, Ana se duse acasă la doamna Sabba ca să-i povestească visul, iar despre spaima trasă din noaptea cealaltă se hotărî să nu spună nimic.

Ajungând pe pasajul îngust, merse drept la sfoară şi trase de ea. Clopoţelul sună şi în acest timp se auziră paşi coborând pe scările de lemn din interior; apoi zăvorul fu tras şi uşa de aramă, ce da afară pe culoar, se deschise şi apăru doamna Sabba cu fiica ei.

vai, Ana! Tu eşti! Uite ce întâmplare, tocmai la tine plecasem, zise Isabela.

78

Apoi mama fetei o pofti pe Ana să intre. Urcară scările şi la etaj merseră într-un salon mare, frumos, împodobit cu covoare de lână, scaune mari şi moi. Pe lângă perete erau statui mici de

marmură albă. În mijloc, o masă mare dintr-un lemn negru şi minunat, sculptată, pe care era pusă o cuvertură de mătase împletită cu măiestrie. Deasupra mesei sta aninat de plafon un candelabru de aramă cu multe braţe şi în fiecare braţ era pusă câte o torţă din cele ce nu fumegă când sunt aprinse.

Ana îşi roti privirile prin interiorul salonului şi se minună de tot ceea ce vedea. Gazda o pofti să şadă şi, ca o mamă grijulie, o întrebă:

ana, te rog foarte mult să ne spui şi nouă ce este cu tine? Ce-ai păţit?

ce să fie, stăpâna mea? Nu văd nimic deosebit de care să mă plâng. Consider că e normal pentru o femeie văduvă şi tânără ca mine să aibă şi încercări. Dumnezeu este Acela care îngăduie toate acestea şi tot El este Cel ce mă ajută în orice împrejurare. Aurul devine aur bun numai după ce este topit de şapte ori în cuptor. Simt aşa cum în inima mea sălăşluieşte însuşi Dumnezeu şi iată de ce nu mă tem de ceea ce ar veni asupră-mi.

fetiţa mamei! mai zise doamna Sabba, ridicându-şi sprâncenele şi făcând ochii mari. Ori tu nu ştii ce ţi se pregăteşte, ori noi nu am înţeles prea bine. Uite, adineaori voiam să plecăm la tine să te sfătuim ca de îndată să fugi undeva departe, în Samaria sau în Iudeia de exemplu.

79

dar pentru ce să fug, stăpâna mea?! Oriunde mi se poate deschide o prăpastie şi pretutindeni este Dumnezeul Cel viu, Care ajută celor ce nădăjduiesc într-însul.

aşa este, draga mea. Dar Dumnezeu ne cere să fim şi prevăzători. Chiar ajutorul domnului Rabin ne-a spus să venim la tine şi să te sfătuim să fugi.

nu pricep ce voiţi să spuneţi, doamnă Sabba, şi nu înţeleg ce amestec ar avea domnul Levit şi de unde ştie el durerea mea?

nu aşa, dragă Ana! Ascultă-mă, te rog! Până-n prânz, am mers la sinagogă să lucrez la pregătirea ajutoarelor pentru cei nevoiaşi, şi acolo era mare frământare pentru tine şi ziceau că marele vameş a cerut ca mâine să te judece Sfatul Bătrânilor din oraşul nostru pentru motivul că nu te supui legilor şi nu ştiu pentru mai ce!

Este de mirare, doamnă Sabba. Sfatul Bătrânilor nu judecă pricini cu privire la încălcarea legilor Cezarului. Nu vă îngrijoraţi pentru mine şi lăsaţi, că nu are domnul Gheda motive ca să mă dea pe mâna morţii. Şi Preabunul Dumnezeu este Judecătorul Cel Drept şi El îl va ruşina pe pârâşul meu în faţa a tot poporul. încă o dată, vă rog, nu vă tulburaţi pentru mine; singura dorinţă ce o am către voi, stăpânele mele, e să vă rugaţi pentru mine şi, dacă Domnul va voi ca să mă duc după Michael, apoi ştiu că mor nevinovată, iar copilul va creşte şi el aşa cum cresc atâţia copii orfani.

80

Ar mai fi voit ea, Ana, să vorbească cu demnitate bărbătească, dar nu reuşi, că cele din urmă cuvinte le rosti înecate de plâns, ceea ce făcu ca şi doamna Sabba şi domnişoara Isabela să plângă cu hohote. Apoi fata întrebă printre suspine:

de ce, Ana, nu l-ai adus şi pe Thomas?

el este la foişorul acela părăsit. Acolo se adună mulţi copii şi se joacă, răspunse ea oftând şi ştergându-şi lacrimile cu colţul năframei.

ana, mamă, mai grăi doamna Sabba. Eu aş zice să stai câteva zile ascunsă în casa mea, dar, pe de altă parte, mă gândesc că toată lumea ştie că ne eşti o bună prietenă şi s-ar putea să nu-mi rămână un colţişor necontrolat de către pretorieni.

eu vă mulţumesc din suflet pentru bunătatea şi grija ce mi-o purtaţi, prea bunele mele stăpâne, şi iarăşi vă rog să nu uitaţi să vă rugaţi şi pentru mine. Iar de va voi Domnul să mă mute din această lume, să vă înduraţi şi de copilul meu şi să-i daţi, când şi când, câte o bucată de pâine, căci la vârsta bărbăţiei lui vă va fi recunoscător. Văd în el încă de pe acum toată întruchiparea tatălui său, Michael, care m-a părăsit înainte de a se naşte copilul.

După acestea, Ana se ridică pentru a pleca la casa sa, negăsind cu cale să mai povestească gazdelor visul ei.

tu pleci, Ana! Pleci şi nu ştii unde mergi, o jelui doamna Sabba. Dar Bun este Dumnezeu şi nu te va lăsa pradă duşmanilor. Şi acum, hai să ne rugăm împreună pentru izbăvirea ta.

81

Şi se rugară ele în genunchi cu lacrimi fierbinţi până când o linişte le cuprinse pe toate trei şi în inimile lor se coborî o cerească pace şi o neînţeleasă bucurie le îndemnă să cânte ceva împreună.

La sfârşit, doamna Sabba dădu Anei o pâine şi câţiva peşti cumpăraţi de la pescarii din

Ghenizaret. Ea le mulţumi, apoi le îmbrăţişă şi plecă. Când ajunse în uliţă, îşi trase pe faţă vălul negru şi porni spre casă tot pe calea pe care a venit, ocolind uliţa principală. Până să intre în curte, un trepăduş de la Vamă o ajunse din urmă şi îi aduse la cunoştinţă vestea tristă a judecăţii ei:

cine te-a trimis? întrebă ea.

mai-marele vameşilor, fu răspunsul.

mai-marelui vameşilor nu îi este teamă că voi fugi departe?

şeful nu este îngrijorat de aceasta, deoarece a luat toate măsurile ca porţile cetăţii să fie păzite de către ostaşii imperiali.

aşa au ajuns ostaşii Cezarului, ca să fie la discreţia unui venetic de vameş? Oare, nu am fost în toată vremea aici în cetate? De ce nu m-a pus în lanţuri, ca apoi să fiu scoasă la judecată cum se face întotdeauna cu cei pârâţi?

din mărinimie nu a făcut el aceasta, căci voieşte a arăta poporului cât de bun şi drept este în judecăţile lui, mai spuse trimisul.

Dar nu mărinimia, căci tocmai aceasta îi lipsea netrebnicului, ci laşitatea şi lipsa de temei legiuit îi sta în cale de a aplica măsuri represive asupra femeii văduve.

82

Acum, în pre-ziua judecăţii, îşi trimite omul de serviciu să-i aducă această veste nădăjduind că o va înfricoşa şi până-n cele din urmă se va îndupleca şi va accepta acordul.

Dar pe Ana nu o înspăimântă judecăţile omeneşti. Neclintita ei nădejde în Dumnezeu o îmbărbătă într-atât încât nu se temea nici de va fi să vină moarte peste ea, şi plină de demnitate încheie convorbirea, spunând aşa trepăduşului:

mergi şi spune stăpânului tău că Ana, văduva, aşteaptă cu nerăbdare ziua de mâine.

Gheda vameşul este o făptură scundă şi mult prea gras pentru statura lui. Cu părul negru, încâlcit, sprâncene stufoase, ochi diabolici, gură cărnoasă, vineţie, şi cu faţă prăjită de beduin. Este una dintre cele mai păcătoase dihănii plămădite în arşiţa deşertului din orient. Nu este roman, nici grec şi nici evreu curat, ci o corcitură de idumeu, barbar ce se târăşte la picioarele prefectului din Tiberiada, ca acesta, linguşit, să-l poată grăi de bine în faţa Tetrarhului Irod Antipa.

Bogat, ca mai toţi vameşii, a ajuns la lux şi la mândrie, iar abundenţa ce domneşte în casele lui, i-a împietrit inima, care niciodată nu a fost apăsată de lipsuri sau împovărată de griji. Aşa situându-se, nu întârzie să vină peste capul lui şi cel mai mare blestem: trândăvia, care i-a slăbit spiritul, i-a tulburat mintea şi i-a înjosit sufletul.

Această ingratitudine i-a trezit mult simţurile tentaţiei senzuale, cauzându-i corupţia şi viciul. Dar frica bolnăvicioasă a conştiinţei vinovate nu l-a

83

izbăvit de apucăturile vicioase a voinţei sălbatice şi iată-l acum năpustindu-se ca o fiară turbată asupra unei blânde mieluşea, cu dorul nebun de sadică răzbunare.

Sunt şase ani de atunci, de când vameşului îi căzu cu tronc la inimă o fetişcană de 21 de ani, care venise în acest târg ca logodnică a unui tânăr pe nume Michael, meşter neîntrecut în cioplitul pietrei. De cum dădu cu ochii de logodnica tânărului, corcitura, începu a-i purta sâmbetele, dar orice încercare de a-i face ochi buni tinerei femei s-a soldat cu eşec total.

în sfârşit, sosi şi ziua când socoti că-i poate face de petrecanie tânărului pietrar, pentru ca el să poată sări asupra tinerei femei cum ar sări un lup flămând ca să sfâşie o mioară rămasă fără de păstor. Din Iudeea, sosi la mai-marii târgului o scrisoare semnată de însuşi regele Irod, prin care cerea ca toţi breslaşii să fie trimişi de îndată la dânsul. Voia monarhul ca să-şi mărească şi să-şi întărească groaznica temniţă de sub strălucitul său castel din nordul Mării Moarte de la graniţa cu Arabia.

Când auzi de o veste ca asta, Gheda se oferi bucuros a aduce el la îndeplinire ordinul regal întrucât, ca vameş, cunoştea foarte bine pe toţi meseriaşii din târg. Şi astfel, tânărul Michael, împreună cu alţi tovarăşi de muncă, părăsiră oraşul lor lăsând Taborul în stânga şi Hermonul cel Mic în dreapta. Călători prin şesul Ezdrilonului până la râul Iordan, în lungul căruia trebuia să meargă,

84

coborând până la fortăreaţa Maher. Drumul lung de o sută de kilometri fu parcurs în patru zile. Grupul de breslaşi a fost însoţit de doi ostaşi romani, cărora vameşul le dădu o scrisoare sigilată pentru conducătorul marii lucrări.

La plecarea din târgul En-Dor, tânăra femeie îşi conduse bărbatul până la poarta de răsărit a

cetăţii, după care se întoarse la căsuţa ei, convinsă că soţul ei va lipsi numai patru săptămâni, după cum era scris în cartea trimisă de regele Irod.

La zece zile de la plecarea lor, cei doi ostaşi se întoarseră şi dădu lui Gheda cartea în care semnase superiorul de la Maher de primirea grupului de meseriaşi. Satisfăcut, vameşul înfăşură cartea laolaltă cu cea primită de la Irod şi le încuie cu grijă în dulăpiorul mesei lui de lucru.

Cele patru săptămâni au trecut şi încă alte multe s-au dus, iar din grupul de meseriaşi din En-Dor, niciunul nu s-a mai întors.

Irod Antipa era cel mai ticălos cârmuitor: crud, viclean şi desfrânat, asemenea tatălui său, criminal, superstiţios şi bănuitor din fire. După ce termină lucrările de construcţie ale celor mai tainice celule, aruncă în temniţă pe falnicii meşteri ai Galileii şi nu după multe zile puse de-i ucise.

După aproape patru luni de la plecarea lui Michael, Anei îi veni sorocul să aducă pe lume un copil. În durerile naşterii, ea chema pe bărbatul său strigând: „Unde eşti, scumpul meu Michael? Vino să mă vezi cât m-am topit de dor şi ochii mei nu au încetat a plânge zi şi noapte pentru tine. Vino,

domnul meu, să mă vezi luptându-mă cu moartea; vino, iubitule, să mă îmbrăţişezi în ultima clipă a vieţii mele. Ah! Cât te doreşte sufletul meu şi cât doresc să-ţi văd acum, printre lacrimile acestea amare, frumoasa şi maiestoasa ta înfăţişare: fruntea ta cea luminată de evlavie, buzele tale dulci şi pe care veşnic stă blândeţea, inimă mare, virtuoasă. Tu, Michael, statură mândră şi dârză în faţa muncii! Vino, tată scump, să-ţi vezi odrasla pe care o aşteptai cu atâta nerăbdare! Vino să ţi-l creşti mare şi să-l faci tot aşa de bun, cinstit, înţelept şi harnic ca tine! Grăbeşte-te şi vino, stăpânul meu, până nu-mi dau sfârşitul! Vino! Vino, acum!”.

Michael n-a venit, Ana a scăpat cu viaţă, copilul s-a făcut măricel şi, pe zi ce trece, creşte şi se căleşte-n greutăţi.

Astăzi, după cinci ani şi mai bine de la plecarea bărbatului Anei, un ticălos de vameş îşi pierde nopţile în insomnie, stând cocoţat pe terasa casei lui, asemenea unei dihănii răpitoare, şi îşi frământă în minte aluatul invidiei cu vicleşugul pentru a coace amara pâine a satanicei răzbunări.

În ultima instanţă, renunţă la ideea de a o avea alături de sine pe tânăra şi frumoasa Ana, care, prin mijlocirea lui, la mai puţin de un an de la căsătorie a fost nevoită a-şi arunca pe faţă vălul negru al văduviei, căci o apropiere a inimii ei de a lui nu mai era posibilă, şi în suflet nu putea să aibă pace ştiind-o în viaţă şi veşnic sfidându-l. Şi iată-l înciudat, frângându-şi mâinile şi scrâşnind din dinţi; se plimbă de colo-colo, noaptea, pe acoperişul

casei, asemenea unui motan fugărit de căţelul stăpânului.

„Cum poate fi aceasta?! se tot frământă el turbat. Eu cu mâinile mele am îmbrâncit-o în închisoare şi cu inelul meu am sigilat toate uşile, aşa după cum procedez întotdeauna la plecarea din instituţie, şi acum, uite-o pe ea liberă şi pe mine încătuşat în lanţurile puternicilor ei vrăji; întemniţata mea, liberă; eu, liber, încătuşatul ei. Eu de la ea nu am putut lua un cuvânt bun sau o privire caldă măcar; ea are toate promisiunile de fericire din partea mea, are documentele secrete ce le-a furat din sertarul mesei mele şi fără îndoială că punga cu sicli de arginţi şi inelul de aur se află tot la ea; la aceea ce m-a ameninţat cu cuţitul. Nu aveam cum să le pierd în altă parte decât acolo unde era să-mi rup piciorul când am căzut de pe soclul de piatră. Pe acestea, cu orice preţ, trebuie să mi le redobândesc, iar femeia trebuie să piară.

Voi prezenta completului de judecată, în scris, toate motivele pentru care pârâta nu mai are cinstea să rămână laolaltă cu cei vii. Şi dacă bătrânii judecători vor născoci speculaţiuni de circumstanţe atenuante, atunci se vor ridica din mulţime cei doi prieteni ai mei şi-i vor aduce învinuirile, aşa după cum i-am învăţat eu, în urma cărora tot poporul trebuie să sară asupra ei şi să o omoare, căci aşa cere însăşi Legea lui Dumnezeu. Şi am să te văd eu, mărită doamnă, căzută la picioarele mele şi cerându-mi iertare. Da, chiar tu, fiinţă anonimă, vrednică de sclavie, ai să ceri îndurare de

la mine, care sunt o personalitate cunoscută până la Roma de însuşi Tiberiu Cezarul. Aha! Chiar mâine ai să fii acoperită de bolovani, iar ţărâna pământului o să înghită sângele tău picătură cu picătură!

Ce are să fie cu odrasla ta? Ha! ha! Odrasla ta o să ajungă un vagabond, căci foamea va face din el un hoţ, iar soarta hoţilor este galera pe viaţă sau temniţa cu înfiorătoarele ei torturi. Şi iată, mândră

femeie, ce se va alege de tine şi de copilul tău! Aşadar, pe mâine!”.

Şi tocmai cum stau năpârcile la pândă, ascunse pe sub lespezile de piatră ale mormintelor, ca să muşte călcâiul copiilor, aşa stă şarpele de vameş ascuns în case mari de piatră şi aruncă săgeţi înveninate asupra unui suflet nevinovat. Şi în timp ce mintea lui beteagă zămisleşte grosolane neadevăruri, pregătindu-le pentru ziua următoare, ca să omoare o fiinţă neprihănită care niciodată nu i-a făcut vreun rău, ea, pârâta, stă în genunchi sub acoperământul smeritei sale colibe şi se roagă pentru izbăvirea ei din apăsarea ce i se pregăteşte. Pârâta, Ana, o femeie simplă; simplă până-n cel mai adânc colţişor al inimii sale. Şi în această simplitate s-au unit bunătatea cu frumuseţea. Principiul ei de viaţă este sinceritatea neînfricată şi modestia. Puţini oameni în lume ştiu să aibă aceste virtuţi.

Călită-n ascetismul văduviei până la nobila uitare de sine, nu cunoaşte frica faţă de mărimile omeneşti şi indulgenţa faţă de viciu, căci cine stă

88

mai presus de orgoliul omenesc, acela stă mai presus de frica de toate zilele.

în ceasurile de adâncă meditare, inima ei neprihănită comunică numai cu Acela Care a creat inima şi, adâncindu-se în rugăciune, se aprinde în sine un foc lăuntric care îi face cunoscut cele mai adânci taine ale fiinţei. Lumea nevăzută devine pentru ea o realitate palpabilă. De aici nădejdea neclintită în Dumnezeul Cel Atotputernic şi mult Milostiv. De aici bărbăţia ei, care a făcut-o să spună trepăduşului de la vamă: „Mergi şi spune stăpânului tău, că Ana, văduva, aşteaptă cu nerăbdare ziua de mâine”.

JUDECATA CEA DREAPTĂ

La primirea documentului de la mai-marele vameşilor, prin care se cere judecarea Anei pietrarului, în rândul bătrânilor judecători din En-Dor, se produse mare nedumerire.

După cum este de aşteptat, şi de drept, din acest grup de judecători face parte şi Rabinul sinagogii; el, care este pus să facă legătura între oameni şi Dumnezeu, şi care, de altfel, cunoaşte foarte bine pe fiecare cap de familie în ce măsură se supune Legii Sfinte şi ritualului Bisericii.

Acest organ judecătoresc, constituie suveranitatea legislativă evreiască şi este investit cu puteri civile şi religioase până acolo că poate să dea morţii pe un vinovat, sau să-l slobozească.

Vestea despre judecarea văduvei lui Michael pietrarul, înconjură cetatea ca fulgerul şi toată lumea aşteaptă cu înfrigurare desfăşurarea procesului. Cei mai mulţi o compătimesc: văduvele şi copiii orfani plâng pentru ea, dar, cum pădure fără vreascuri uscate nu există, aşa şi printre cetăţenii oraşului sunt şi din acei care doresc să o vadă pe Ana în mâinile chinuitorilor. Acest lucru nu ne miră, căci

90

în aceste vremuri tulburi, când tirania şi grelele biruri către Cezarul roman apasă omenirea, acum, când peste amestecarea de neamuri din Galileea domneşte unul din dinastia Irozilor nespus de crud, desfrânat şi băutor de sânge de om, totul este posibil. Orice nedreptate îşi face loc: jaful, ura şi minciuna stau pe cele dintâi scaune.

Şi iată-ne în ziua deznodământului. încă din primele ore ale dimineţii, lumea a început a se aduna în jurul sinagogii, în curtea căreia, ca de obicei, se judecau pricinile ivite în popor. Aproape de ora prânzului, uliţa principală a devenit neîncăpătoare, îngrijitorul sinagogii fu trimis să spună mulţimii că judecarea procesului va avea loc pe terenul viran ce se află peste drum de casa pârâtei.

Când poporul a ajuns la locul indicat, au văzut cum coliba văduvei era păzită de ostaşii care aşteptau ordinul de a o ridica şi a o duce pe podium.

în interiorul căsuţei, patru suflete se roagă la Dumnezeu cu fierbinţi lacrimi: Ana cu fiul ei, Thomas, şi doamna Sabba cu fiica ei, Isabela. Acestea, negăsindu-şi linişte în suflet, şi-au încuiat casa şi au venit de cu seară pentru a se ruga împreună cu buna lor prietenă şi a o mângâia.

în noaptea aceasta, numai micuţul Thomas a dormit puţin, stând rezemat de mămica lui, care nu a încetat a se ruga laolaltă cu celelalte două femei pentru ieşirea ei cu bine din toate necazurile şi scârbele ce o împresoară.

La un moment dat, se auzi un freamăt în mulţimea adunată; se apropiau bătrânii judecători

91

împreună cu mai-marele vameşilor, care păşeşte înfumurat, având pe piept găitane şi bumbi strălucitori, iar pe poale ciucuri de mătase care îi dau o notă de eleganţă, ca unui om aşezat în mare dregătorie.

După ce acest grup de bărbaţi se urcară pe podiumul ce a fost aşezat cu puţin înainte, unul dintre judecători ceru să fie adusă pârâta. Sutaşul făcu semn ostaşilor care păzeau în jurul colibei, iar aceştia,

degrabă, bătură în uşă şi strigară cu glas impunător. Din interior, alte glasuri îndurerate strigau către ceruri: „Doamne, Dumnezeule, iată că a sosit ceasul; ajută roabei Tale!”.

După acestea, la cererea Anei, doamna Sabba trase zăvorul şi deschise uşa. Fulgerător, ostaşii se năpustiră cu obrăznicie şi luară pe Ana de jos care nu se mai putea ridica singură în genunchii anchilozaţi de şederea la rugăciune. La apariţia acestora, copilul a început să plângă speriat şi se prinse de haina mamei sale. Ostaşii îl smulseră şi-l aruncară în firele de la războiul de ţesut, iar Anei îi puseră cătuşe de fier cu lanţuri la mâini şi la picioare. Şi în timp ce Isabela se repezi la Thomas şi-l luă în braţe ca să-l alinte, mama lui îi zise:

nu plânge, scumpul meu, că nu rămâi singur. Dumnezeu este cu tine, şi abia reuşi să-şi sărute copilul că satrapii o şi îmbrânciră afară.

încadrată de o întreagă cohortă de ostaşi, Ana păşea cu demnitate, ţinând fruntea sus, de parcă ea era cea care avea să judece. Mare parte din mulţime o îmbărbătau, alţii o întrebau compătimitori: „Ce

vină au putut să-ţi găsească, Ana, de ai ajuns să fii dusă pe podiumul osândei?”.

Centurionul mergea înainte şi făcea loc prin mulţime, iar vameşul de pe podium privea cu îngrijorare, fiindu-i teamă de popor, căci, împresurând-o din toate părţile, ar putea-o smulge din mâinile ostaşilor şi, Doamne fereşte, scânteia răscoalei ar scăpăra şi pe loc s-ar transforma într-o văpaie din care, el, Gheda, nu ar mai scăpa cu piele pe dânsul.

Iat-o ajunsă sus în faţa completului de judecată. Din mulţime se auziră glasuri strigând:

când s-a mai văzut ca o văduvă săracă să fie dată pe mâna judecătorilor?!

voi, vameşilor, sunteţi nişte păcătoşi; voi trebuie să fiţi judecaţi de popor!

ana este nevinovată, se auzi un glas revoltat de femeie pe care pârâta îl recunoscu; era al doamnei Sabba. Lăsaţi-o să-şi crească copilaşul!

La auzul acestora, Ana se întărea în duhul ei, iar Gheda tremura de frică şi faţa lui deveni gălbejită ca lutul olarului. De altfel, îl ştim cât este de fricos. Când a strigat la sutaş că va cere Cezarului să spânzure pe ostaşii garnizoanei pentru că a înlesnit evadarea pârâtei din închisoare; când a căzut în noaptea aceea de la fereastra Anei, la vederea luciului de cuţit. El este asemenea unui câine care latră furios dar, dacă te apleci să iei un bolovan de jos, fuge de nu-şi mai află loc. E un mojic şi făţarnic, cu suflet mic şi îmbrăcat în strai strălucitor, dar având în pieptu-i o inimă de câine

râios; asemenea unui mormânt ce are pe el presărate flori policrome!

Unul dintre bătrânii judecători făcu semn cu mâna asupra mulţimii pentru a se face linişte, apoi zise:

cetăţeni ai oraşului En-Dor! La cererea mai-marelui vameşilor, domnul Gheda, vom judeca astăzi un caz deosebit. Pârâta este văduva lui Michael pietrarul, şi arătă cu mâna spre Ana. Motivele le vom auzi acum. Reclamantul va binevoi a le spune aici în faţa tuturor, iar noi vom judeca după dreptate, aşa cum se cuvine.

Şi Gheda se grăbi de-i înmână o hârtie pe care erau scrise motivele invocate, iar bătrânul adăugă:

vom citi în parte fiecare pâră, după care ne vom pronunţa pe loc asupra verdictului.

Aici, Ana îşi ridică privirile spre cer, având sufletul înarmat cu nădejde sfântă, iar pe sub veşmânt îşi puse la brâu de cu noapte obiectele ce constituiau pentru ea arme de apărare.

Asupra mulţimii domnea o linişte mormântală, iar bătrânul citi primul aliniat din reclamaţie:

pârâta, fiind persoană majoră şi cap de familie, este obligată a plăti dajdia către Cezar de cinci sicli de argint pe an, ceea ce ar totaliza suma de 25 de sicli pentru cei cinci ani în restanţă! Ai vreun cuvânt de apărare? o întrebă bătrânul pe Ana.

Iar ea răspunse:

eu sunt văduvă şi săracă şi nici o altă văduvă din acest oraş nu plăteşte dajdie pentru calitatea de cap de familie, ci numai cei patru dinari pe an

pentru persoană majoră. Pe aceştia i-am plătit la timp.

nu este adevărat! Nu a plătit nimic! Şi aceasta este o încălcare a legilor, sări mârşavul de vameş în speranţa că Ana nu are cu ce să se justifice.

Un alt bătrân judecător luă cuvântul:

aceasta este o chestiune care vă priveşte în exclusivitate pe voi, oamenii fiscului. Şi în acest timp,

Ana scoase de la brâu o bucată de pergament pe care erau însemnate pentru fiecare an, de către vameşul de sector, achitarea sumei de patru dinari.

e o falsitate! în documentele Vămii nu apare că ar fi plătit un dinar măcar, răcni bestia.

Judecătorii luară pergamentul şi văzură amprenta parafei vameşilor şi pe loc dădu verdictul:

pârâta are datoriile către stat achitate la zi şi dacă în catastiful tău, zise judecătorul către Gheda, nu apare că ar fi plătit, înseamnă că banii femeii nu au mers la întărirea Imperiului Roman, ci în pungile voastre!

în urma acestora, vameşului îi venea să turbeze, căci nu mai găsi o altă cale de ieşire. Nu s-a aşteptat ca ea, o femeie ce nu cunoaşte o iotă, să mai păstreze răbojul de la bărbatul său şi să o taie capul ca să-l pună pe vameşul mahalalei să-i semneze pe el pentru cei patru dinari pe an!

nu am să las lucrurile aşa, ci am să merg până la Vameşul Suprem la Ierusalim, se bâlbâi el, crezând că va intimida oarecum autoritatea grupului de judecători.

95

să trecem la al doilea aliniat din reclamaţie, rosti bătrânul: în a doua zi din săptămâna aceasta, pârâta a fost chemată la biroul Vamei pentru a-şi recunoaşte datoria ce o are către stat, iar ea, folosindu-se de neatenţia noastră, a furat două documente secrete de-ale instituţiei, o pungă plină cu sicli de argint şi inelul de aur pentru pecetluire, apoi s-a strecurat ca o hoaţă şi a fugit. Aceste lucruri, pârâta trebuie a le restitui pe loc. Faţă de această situaţie, am trimis acasă la inculpată pe unul din slujba noastră pentru a ne fi restituite lucrurile furate, iar pârâta a sărit cu cuţitul la omul acela ca să-l ucidă. Pentru furt de lucruri de valoare din proprietatea unei instituţii şi atentat la viaţa unui slujbaş de stat, cer ca pârâta să fie obligată la despăgubiri şi aruncată la închisoare pe viaţă.

cine mai era de faţă când pârâta a fost chemată la vamă? întrebă judecătorul.

tot personalul de serviciu, fu răspunsul.

unde se aflau obiectele ce pretindeţi că v-au fost furate? mai întrebă bătrânul.

pe masa mea de lucru, minţi el.

unde este omul asupra căruia zici că a sărit pârâta ca să-l ucidă?

nu se află aici. E plecat departe şi se va întoarce abia peste o lună, ticlui el un alt neadevăr.

de ce ţineţi documentele secrete şi alte valori aşa, pe masă, la vedere?

lucrurile le ţinem cum voim şi unde voim. Apoi de unde era să ştim că femeia este o hoaţă?

96

nimeni din toţi cei ce au fost de faţă nu au văzut când aceasta a furat lucrurile şi a fugit cu ele?

eu v-am chemat să judecaţi şi să condamnaţi pe vinovată, nu să mă interogaţi pe mine, răspunse Gheda mânios.

Atunci intră în vorbă domnul Rabin şi zise:

domnilor! Eu am auzit că altfel s-au petrecut lucrurile, apoi adresându-se către cohortă: Care dintre voi aţi fost de strajă în după amiaza zilei aceleia?

noi, domnule, răspunseră doi dintre ostaşii de escortă.

ce ştiţi despre femeia aceasta?

În ziua aceea, domnul Gheda a văzut pe femeia aceasta trecând pe acolo şi ne-a ordonat să o aducem în sala Vamei, iar dânsul a îmbrâncit-o într-o cămăruţă cu uşă de fier şi, încuind-o, a sigilat-o, spunându-ne: „Cu dânsa am eu o răfuială". Ce răfuială o fi având, noi nu ştim; numai atâta ştim că femeia a rămas închisă acolo peste noapte.

vă rog să nu denaturaţi lucrurile. Situaţia a fost aşa cum am descris-o eu în reclamaţie, strigă Gheda enervat peste măsură.

atunci să luăm totul de la cap, spuse domnul Rabin cu calm şi politeţe.

Apoi, adresându-se Anei:

tu ce ştii despre obiectele ce reclamantul pretinde că i-au fost furate?

sunt la mine, domnule Rabin, dar nu le-am furat, ci le-am găsit.

97

de necrezut! Cum poţi dovedi aceasta? mai zise Rabinul, în timp ce vameşul nu-şi mai încăpea în piele de bucurie, crezând că numai lui îi surâd sorţii de izbândă.

binevoiţi a merge să vedeţi unde am găsit punga cu arginţi şi inelul de aur, zise Ana.

La acestea, nemernicul de vameş strigă:

să mi le dea pe loc! Nu admiteţi interfugii.

din întrebări şi răspunsuri va ieşi adevărul, îi replică domnul Rabin cu ton cumpănit şi rugă pe sutaş ca să facă loc prin mulţime pentru a se deplasa cu toţii spre casa femeii încătuşate.

Când ajunseră în faţa colibei, femeia scoase de la brâul său punga cu arginţi de nojiţa căreia era legat şi inelul buclucaş. Vameşul se repezi pentru a i le smulge din mână, dar Ana se feri şi bătrânul îl respinse, zicându-i:

vei fi în posesia lor după ce se va termina cu explicaţiile şi situaţia va fi elucidată.

În momentul când Ana scoase de la brâu punga aceea, pe scări, în faţa uşii, Thomas, se afla în braţele Isabelei, care abia reuşise a-l potoli din plâns şi, deodată, copilul strigă cu glas tare:

mamă! Aceea e punga ce am găsit-o eu mâine dimineaţă aci, lângă zid?!

Cuvintele copilului luminară feţele bătrânilor, iar a vameşului deveni stacojie. Apoi, Ana spuse celor de faţă:

vă rog să lăsaţi copilul să spună tot ce ştie. La cinci ani ai lui, nu poate spune decât numai adevărul.

98

Rabinul luă punga din mâna Anei şi arătând-o copilului, îl întrebă:

tu ai mai văzut vreo pungă ca asta?

Thomas se dădu jos de pe braţele Isabelei, luă punga de la domnul Rabin, se duse în dreptul ferestrei, o lăsăjos şi zise:

uite, aci am găsit punga şi cu cerculeţul acesta galben când m-am sculat mâine dimineaţă.

Apoi copilul îşi fixă privirile asupra poalei straiului lui Gheda şi entuziasmat, zise:

mamă, uite haina omului acesta seamănă cu cârpa aceea care am găsit-o eu tot atunci în stâlpul ăla de la poartă!

Şi Ana, scoţând din sânu-i petecul de stofă sfâşiat, îl dădu lui Thomas, iar acesta se duse lângă vameş şi puse eşantionul alături de haina lui, era intact. Atunci, Gheda, cu ochii ieşiţi din orbită şi tremurând de mânie, lovi copilul cu piciorul de-i sări sandaua cât colo, iar micuţul căzu la pământ plângând. Domnul Rabin îl ridică de jos şi, liniştindu-l, îi zise:

hai să ne arăţi tu unde ai găsit cârpa aceasta.

Şi mergând la poartă, Thomas se urcă pe laţul gardului şi puse petecul în vârful stâlpului, aşa precum se potrivi perfect în tivul şi ruptura fâşiei de stofă.

Situaţia deveni din ce în ce mai interesantă şi chiar amuzantă: acuzatorul a devenit acuzat! Nu mai avea putere să se apere în faţa unui copil care nici să vorbească bine nu a învăţat. Cine poate să descrie tulburarea ce s-a produs acum în sufletul lui? Iar el, ca ieşit din minţi, gesticula din mâini, fără sens, iar din gură bolborosea cuvinte greu de înţeles.

nu te nelinişti, domnule Gheda, că suntem pe urmele adevărului! mai zise cu glas ironic un alt bătrân judecător, iar el abia mai reuşi să spună:

văd că voi mai degrabă apăraţi pe această femeie hoaţă şi criminală şi nu voiţi a ţine seamă de slujbaşii statului. E destul, destul! Sfârşiţi odată! şi iarăşi fu cuprins de crize inexplicabile în abdomen.

în timpul acesta, Rabinul observă pe praful depus pe brâul casei urme de încălţări bărbăteşti şi luând sandaua lui Gheda, cu care lovise pe Thomas şi acum ajunsese în mâinile Isabelei, o puse alături de acele urme. La aceasta, atât grupul de judecători, cât şi ostaşii din escortă, şi chiar dintre cei din mulţime şi-au dat seama că urmele sunt ale vameşului, o fiinţă josnică, încă nebănuită; petecul de stofă este din straiul lui, iar acum se poate observa destul de bine cum şi-a scos un clin din locul sfâşiat al antereului.

Cercetările merg mai departe.

Tot domnul Rabin mai văzu pe gratiile de fier ale ferestruicii o urmă trasă ca de tibişir şi, uitându-se cu luare aminte la inel, observă cum acesta avea o zgârietură şi ceru de îndată să se aducă un scaun. Isabela aduse din odăiţă bancheta de lemn şi domnul Rabin, urcându-se, trase alături, pe aceeaşi bară, o altă urmă cu inelul de aur, semănau identic una cu alta.

100

Aflându-se sus pe banchetă, Rabinul făcu semn cu mâinile asupra mulţimii care făcea mare haz pe seama vameşului. Altora nu le venea să creadă că Gheda ar fi putut ajunge până aici. Şi după ce se făcu linişte, bătrânul Rabin zise:

domnilor! Din cele ce s-au putut constata, „onoratul şi marele vameş Gheda”, într-una din nopţile

trecute a sărit gardul, şi-a sfâşiat mantia (şi în acest timp arătă mulţimii petecul de stofă).
Iar netrebnicul, punându-şi palmele peste faţă, se făcu că leşină. Apoi Rabinul continuă:
şi venind la uşa casei acestei femei şi găsind-o încuiată, a mers pe soclu până la fereastră, de unde căzând, şi-a pierdut inelul din deget şi punga cu sicli de argint. Pentru ce a venit el aici, este uşor de bănuit.
în timpul acesta, canalia se făcea că nu aude, ca şi când nu despre el ar fi fost vorba, sau poate că leşinase de-a binelea; oricum, îi pare nespus de rău că a întreprins o astfel de acţiune. E drept că o altă posibilitate de a-şi redobândi lucrurile pierdute, nu avea. Ura e ură; ea trebuie să aducă răzbunare, şi aşa că nu se va lăsa şi va merge până la capăt şi cu ce a pregătit el pentru final, negreşit va surpa toate uneltirile acestor bătrâni.
După acestea, domnul Rabin continuă mai departe:
şi acum, pârâta ne va spune cum a fost cu atentatul la viaţa acelui slujbaş al statului, care nu poate fi altul decât domnul! şi arătă cu mâna spre vameş.
101
Apoi, Ana se urcă pe treptele scării, îşi ridică fruntea şi mâinile-i încătuşate şi rosti:
Domnilor judecători! Documentele secrete despre care s-au amintit, nu aveam cum să le sustrag eu şi nici măcar nu ştiam de existenţa lor, ci mi-au fost date de către Cineva care mi-a spus să le păstrez cu sfinţenie până la confruntare. Faţă de aceasta, eu m-am gândit să le ascund în zidul peretelui, dar după aceea, m-am căit că nu le-am arătat cuiva care ştie carte pentru a-mi desluşi taina slovelor scrise în ele. în cea de-a treia noapte din săptămâna aceasta, m-am hotărât să le scot, pentru ca dimineaţa să merg cu ele la sinagogă. Când am luat cuţitul ca să scobesc în zid, văd la lumina opaiţului un om în dreptul ferestrei. Am îngheţat de spaimă, şi pentru a nu-i da posibilitatea să vadă în interiorul casei, am stins repede feştila. în acel moment l-am auzit cum a căzut de pe zid, iar eu, privind pe ferestruica aceasta, l-am văzut cum se ridică cu greu de la pământ şi cum a plecat şchiopătând. în dimineaţa ce a urmat, copilul, ieşind afară, a găsit ceea ce aţi văzut cu toţii şi aţi auzit şi mărturia lui. Şi acum, vă rog, să dispuneţi scoaterea documentelor din zid.
La indicaţiile date de Ana, unul din ostaşi luă cuţitul şi scoase din perete ulcioraşul de lut şi-l dădu bătrânului. Şi în timp ce judecătorul desfăşură sulul de carte, Gheda vru ca să se arunce ca un ghepard ca să-l smulgă din mâinile lui, dar nu ştiu cum se făcu că se lovi de un bolovan la piciorul desculţ şi începu să urle zicând:
102
loviţi-o cu pietre şi omorâţi-o! Legea lui Dumnezeu cere ca vrăjitorii să piară din mijlocul nostru! Numai prin vrăji mi-a furat toate acestea! Uitaţi-vă, chiar acum mi-a scos sandaua din picior fără să fie văzută de cineva!... Loviţi-o! Loviţi-o!...
La cuvintele acestea, poporul se puse în mişcare şi strigă:
huoo! huoo! Eşti un netrebnic, vameşule! Păcătosule! Tu trebuie să fii ucis cu pietre! şi se repeziră cu toţii asupra lui.
La acestea, ostaşii se aşezară ca un zid pentru a-l apăra, dar el, fiind cuprins de groază şi spumegând ca un nebun, căzu la pământ, de unde nu s-a mai putut ridica. Atunci îl luară câţiva ostaşi şi-l duseră de-l aşezară în dogoarea soarelui, pe terenul de peste drum, şi-l păziră ca pe unul care urmează a-şi da duhul. Şi după ce larma se linişti, bătrânul citi cu glas tare una din scrisori:
„înaltul Iconom al Reşedinţei Regale, Maher, către Subprefectura Târgului En-Dor, Galileea:
Din hotărârea luminatului şi preaînţeleptului Tetrarh Irod Antipa; pentru amenajarea şi înfrumuseţarea grabnică a grădinilor castelului Maher, veţi trimite până la sfârşitul acestei luni pe toţi meşterii lemnari, pietrari şi zlătari din Târgul En-Dor. Timpul afectat acestor lucrări este de 30 de zile, iar meşterii vor primi plata după osteneala şi priceperea lor, după care vor fi liberi a se întoarce fiecare la casa lui”.
Semnătura şi pecetea regală.
Anul 773 de la fondarea Romei, Crugul X.
103
A doua scrisoare:
„Subprefectura oraşului En-Dor, Galileea, către înaltul Iconom al Castelului de Reşedinţă Regală, Maher, Iudeea! Sănătate!
La primirea ordinului regal, ne-am silit să vă trimitem 17 maiştri lemnari, pietrari şi arămari

însoţiţi de doi ostaşi din garnizoană. Ne permitem să vă atragem atenţiunea şi să vă rugăm în acelaşi timp, ca pe cioplitorul în piatră cu numele de Michael, în vârstă de 24 de ani, să-l reţineţi pentru totdeauna şi să-l puneţi la muncă aspră, întrucât se face vinovat de mare tulburare în popor!

Din încredinţarea subprefectului Cetăţii, Gheda, şeful visteriei, mai-marele vameşilor”.

pecetluirea cărţii s-a făcut cu inelul acesta, zise judecătorul, arătându-l mulţimii. Iar mai jos, scrise aşa: „Castelul Maher, înaltul Iconom. Certificăm primirea celor 17 meşteri din En-Dor, iar tânărului pietrar i se vor aplica pedepsele cuvenite ca pentru aţâţătorii la răscoale”.

Semnătura şi pecetea

vai, vai! Sărmanul Michael! Cum a fost dat morţii nevinovat fiind! se auziră voci în mulţime.

avem documentele care atestă că Gheda este criminal. Să mergem deci la podium şi să-l pedepsim cu moartea, căci aşa i se cuvine.

în urma acestora, Ana rămase înlemnită şi nu mai ştia dacă a făcut bine că s-a rugat la Dumnezeu şi pentru iertarea nemernicului de vameş. Şi mutându-şi gândul la scumpul ei soţ, nu a mai putut a-şi

stăpâni plânsul, ceea ce a făcut ca poporului să-i sporească şi mai mult indignarea faţă de acest nemernic. Şi merseră cu toţii iarăşi la locul de mai înainte, iar cel mai bătrân dintre judecători, după ce se urcă pe podium, le grăi lor, zicând:

toate pârele aduse acestei femei de către mai-marele vameşilor s-au dovedit a fi neîntemeiate şi adevărul ieşind la lumină, ne-a arătat că domnul Gheda se face culpabil de:

1. Trimitere la moarte a unui om nevinovat, muncitor şi cinstit;

2. Sechestrare de persoană fără temei legal;

3. Încercare de pătrundere noaptea în casa unei femei fără bărbat pentru a întreprinde o acţiune josnică, tâlhărească;

4. Calomniere în public a unei văduve fără prihană, şi

5. Lovirea unui copil orfan, fără de tată, pe când acesta arăta un adevăr. Dar el, fiind slujbaş al statului, vom cere judecătorilor din capitala Tiberiada să-l judece şi să-l pedepsească după cum se cuvine.

Atunci, mulţimea revoltată a sărit pentru a-l pedepsi pe loc, neîngăduind nici o amânare, dar netrebnicul, care până acum se făcuse ca mort, sări de jos şi, cât ai clipi din ochi, se urcă pe podium şi răgi ca o fiară dezlănţuită:

femeia aceasta este o desfrânată şi însăşi Legea lui Dumnezeu cere să fie omorâtă cu pietre!

La şirul fărădelegilor lui, mârşavul de vameş mai adăugă şi această hulă de neiertat, şi iarăşi

poporul sări şi mai înverşunat asupra lui. Scăparea i-a fost şi de această dată în pretorieni.

Apoi, ca la o comandă, din mulţime se ridicară doi oameni care au început a striga aducând învinuiri asupra Anei, zicând:

noi am văzut pe această femeie păcătuind în desfrânare cu un bărbat.

Deodată se aşternu o tăcere profundă. Grelele cuvinte căzură asupra tuturor asemenea vălului morţii, care face să înceteze orice limbă de a mai grăi. Iar vrăjmaşii, credeau că acum au stârnit avalanşa din calea căreia pârâta nu şi-ar mai putea găsi scăpare: când doi martori spun acelaşi lucru, condamnarea se pronunţă pe loc şi pentru un astfel de păcat, vinovatul se ucide cu pietre. Astfel că după socotelile lui Gheda, viaţa Anei se sfârşeşte aici, graţia este nevoită să o părăsească, iar triumful va trece, negreşit, de partea lui.

în timpul acestei încordate tăceri, micul Thomas scăpă de sub supravegherea Isabelei şi a doamnei Sabba, trecu prin cordonul de ostaşi, se urcă în grabă pe podium şi, arătând cu mâna spre uliţă, spuse mamei sale:

mamă, uite cine vine!

Şi Ana, privind în direcţia arătată de fiul ei, văzu cum prin mulţime se strecoară o femeie puţin înaltă, purtând pe braţele sale un copilaş. Când ea ajunse lângă eşafod, se opri în loc câteva clipe şi-şi fixă privirile asupra fiinţei prinse în cătuşe de fier. Ana, deodată îşi simţi sufletul plin de mângâiere şi de negrăită dulceaţă, căci nu vedea în aceasta decât

mult aşteptata şi sfânta ei izbăvire. Iată visul ce l-a avut cu o noapte înainte, începe acum a se desfăşura în realitate trăită.

Apoi, femeia urcă scările, iar ostaşii se dădură în lături, făcându-i loc ca unei persoane de neam regesc. Şi Ana îşi zise în mintea ei: „Doamne! Fă ca să fie aşa precum am visat, că la Tine toate sunt cu putinţă. Numai Tu ştii cât de neadevărate sunt învinuirile ce-mi aduc aceştia. Dar tu cine eşti, mamă de copil, de vii la mine cu atâta măreţie? Nu cumva te-a trimis Dumnezeu ca să arăţi necurăţia celor ce mă prigonesc? Dacă tu eşti însăşi acea mărită Doamnă din vedenia acelui vis, te rog, grăbeşte, că mult doreşte sufletul meu să-mi liberez mâinile, ca să pot şterge lacrimile copilului meu!”.

Atitudinea pretorienilor faţă de această femeie, precum şi prezenţa ei pe eşafod, stârniră mare nedumerire în inimile tuturor:

„Cine să fie această străină cutezătoare? se întrebau ei cuprinşi de uimire. Poate oare schimba ea cruda soartă a condamnatei, sau a venit ca să-i grăbească osânda?! Oo! Nu, aceasta nu o poate face deoarece şi ea este mamă de copil şi îmbrăcămintea modestă şi simplitatea ei arată a fi o femeie săracă, asemenea celei legată-n lanţuri. Dar orice încercare de a o scăpa, este zadarnică; moartea Anei este la un pas de ea; doi bărbaţi au văzut-o săvârşind adulterul aşa că, adio viaţă, frumoasă văduvă a lui Michael. Păcat de tinereţea ta şi de pruncul tău, care va rămâne singur pe lume, fără de părinţi,

micuţ, sărac, flămând şi gol, gonit de toţi, muşcat de câini şi fără adăpost!!”.

Străina merse pe eşafod şi se opri la câţiva paşi de Ana, care, simţind că nu o mai ţin picioarele, se aşeză instinctiv în genunchi şi cu ochii ţintă la cea din faţa ei. Acum o poate vedea de aproape. Vai, câtă frumuseţe lăuntrică are! Ce măreţie! Ce priviri calde dar şi pătrunzătoare! Câtă pace sfântă emană făptura ei!! Şi Copilaşul acesta e atât de blând şi are o faţă ca de înger. Pare a avea o destinaţie cerească!!

Deodată, Thomas se dezlipi de lângă mama sa şi, mergând lângă minunata Doamnă, se înălţă pe vârfuri şi sărută picioruşele Pruncului din braţele ei, iar Pruncul se aplecă şi-şi puse mâna dreaptă pe capul lui. Apoi, Străina făcu un semn sutaşului să vină, iar el, apropiindu-se, în cele din urmă auzi primele cuvinte ale ei, rostite cu multă blândeţe şi înţelepciune:

ascultă şi ia aminte, tu, luminat ofiţer roman! în piatră, nu pot creşte flori şi nici smochinul să rodească, dar în pământ roditor, florile suave se dezvoltă şi împrăştie mireasmă şi bobul de grâu, zămislind, aduce încă multe asemenea lui. Printr-o inimă împietrită nici sângele nu poate circula, dar o inimă evlavioasă, este templu sfânt lui Dumnezeu.

Apoi, arătând către Ana:

dezleagă-i cătuşele şi aruncă lanţurile de pe grumazii acestei nevinovate.

Spre mirarea tuturor, sutaşul se supuse fără împotrivire şi, dezlegând lanţurile de la mâinile şi

picioarele Anei, le aruncă lângă netrebnicul de vameş. Acesta, care până acum rămase nemişcat asemenea unei stane de piatră, cu gura larg deschisă, cu ochii ieşiţi din orbite, ca două cepe usturate şi fără grai, când văzu cătuşele desfăcute şi lanţurile aruncate cu zgomot în faţa lui, îl apucă o ameţeală şi, spumegând de tulburare îşi pierdu echilibrul şi căzu ca un buştean de pe eşafod, iar ostaşii din cordon, luându-l, îl băgară sub podul de scânduri pentru a-l păzi de urgia gloatelor care şi pornise cu furie înspre el.

Şi în timp ce o ajută pe Ana să se ridice, Străina se adresă Rabinului:

adu aici pe cei doi pârâşi ai acesteia.

Chemându-i bătrânul, ei au venit şi au urcat pe podium. Apoi iarăşi îi zise Rabinului:

ia pe unul şi du-l în căsuţa acestei văduve. Arată-i lipsa şi strâmtoarea de acolo, precum şi lucrurile cu care se îndeletniceşte muncind zi şi noapte ca să-şi poată câştiga o bucată de pâine pentru ea şi copilaşul ei.

Pe când unul din pârâşi este dus de către Rabin în sărăcăcioasa colibă a Anei, cutezătoarea Femeie întrebă pe cel rămas pe podium:

spune unde şi când ai văzut pe această femeie păcătuind şi cu cine mai erai atunci?

Şi el răspunse cu glasul tremurând:

sunt trei zile de atunci când eu şi cu celălalt tovarăş, care a plecat cu domnul Rabin, ne aflam călătorind afară din cetate şi am văzut deodată pe

aceasta în desfrânare cu un bărbat sub sălciile de lângă râu, pe când se dusese acolo ca să spele rufe.

Apoi Femeia rugă pe sutaş să-l ia pe acesta şi să-l ţină deosebi într-o latură a eşafodului şi când

sosi şi celălalt pârâş, îl întrebă şi pe acela, iar el, răspunzând, a zis:

acum două zile eram cu prietenul meu pe cale şi la locul unde se aruncă gunoiul am văzut amândoi pe această femeie păcătuind cu un bărbat în stufişul de lângă zidul cetăţii.

Şi iată cum pe loc pârâşii se vădiră a fi mincinoşi şi mulţimea se năpusti spre eşafod pentru a pune mâna pe ei, strigând:

la moarte cu aceşti ticăloşi. Să piară din mijlocul nostru toţi cei ce sunt vrăjmaşi ai adevărului.

Iar ei, dându-şi seama de nerozia în care de bunăvoie au intrat şi cum scăpare de mânia poporului nu mai puteau să aibă, se aruncară la picioarele judecătorilor cerând iertare şi zicând:

-îndurare, domnilor judecători! Milostiviţi-vă de noi, bătrâni ai poporului israelit, căci vina este a mai-marelui vameşilor, care ne-a învăţat să spunem aşa, dar noi nu ne-am dat seama şi nu am bănuit că vom fi întrebaţi cu de-amănuntul despre fapta de adulter ticluită de el. Fie-vă milă de noi, că avem neveste şi copii de care trebuie să ne îngrijim. Iată, noi nu ştim pe această tânără femeie, numai Gheda ştie ce a voit de la dânsa, iar banii ce el ni i-a dat, nu ne sunt de folos, faceţi voi ce voiţi cu ei.

Şi astfel, pocăindu-se, pârâşii aruncară la picioarele judecătorilor arginţii primiţi de la vameş.

110

Ce se petrece acum sub pod cu epava de Gheda, nimeni nu-şi poate închipui. De va fi trăind şi de-i va fi auzit urechile cum dreapta judecată i-a spulberat cea mai tare şi cea mai din urmă nădejde ce a avut-o, nu şi-ar mai fi dorit decât să se deschidă pământul şi să-l înghită de viu. Dar inima lui bate; bate, căci n-a murit; bate chiar mai vârtos ca oricând. Bate inima lui ca a unui lup prins în capcană, căci sorţii de scăpare nu se mai întrezăresc. Dar, oare, ce i-a mai rămas de făcut? Să iasă afară de sub eşafod, e cu neputinţă. Toţi sunt împotriva lui: bătrânii judecători împreună cu femeia pentru care şi-a distrus viaţa şi onoarea, mulţimea asta blestemată, dezlănţuită şi dornică de a-l rupe în bucăţi, cei doi prieteni mituiţi de el cu câte zece dinari de fiecare şi în care-şi pusese atâta speranţă, s-au întors şi aceştia. Până şi în cei o sută de ostaşi ai garnizoanei nu mai putea să aibă încredere. Şi cum ar mai putea să aibă încredere când el s-a purtat necuviincios faţă de dânşii?!

În acest chip frământându-şi mintea, se întreba: „Dar, oare, ce să fac? Cu orice risc trebuie să-mi înfrâng laşitatea şi să-mi înarmez sufletul cu bărbăţie ca să pot înfrunta pe toţi aceştia”. Zis şi făcut. Şi iată-l pe nemernic, ţâşnind de sub podul de scândură asemenea unui guzgan scăpat din cursă şi, cât ai bate din palme, sosi în mijlocul celor de pe podium. Cu barba încâlcită şi cu sprâncenele încruntate, începu a gesticula din mâini ca un smintit şi a rage ca o fiară:

111

să nu credeţi voi că veţi scăpa de mânia dreptăţii! Voi, care vă faceţi vinovaţi de încălcarea legilor statului! Voi, care sunteţi în complicitate cu furii şi cu păcătoşii! Nu uitaţi că eu, Gheda, sunt omul de încredere al ţării. Eu sunt cel ce contribui din plin la întărirea Imperiului Roman pentru binele, pacea şi fericirea lumii!

e destul, domnule! îl întrerupse Rabinul. Lucrurile s-au lămurit şi dacă pârâta, văduva lui Michael pietrarul, nu va pretinde ca să te judece mai-marii cetăţii Tiberiada, te va judeca însuşi poporul de mânia căruia nu vei scăpa nicidecum.

Vameşul, care e fricos, ca toţi făcătorii de rele, el, care tresare şi la un foşnet de frunză şi la cel mai mic pâlpâit de umbră, când văzu freamătul gloatelor pornite împotriva lui, începu să tremure şi mai tare. Apoi, privi tulburat către femeia necunoscută care i-a surpat toate speranţele, dar nu mai avu putere să rostească măcar un cuvânt de reproş, căci în faţa lui văzu o Doamnă străină, plină de bărbăţie şi curăţie, care s-a înfăţişat aici pentru a sfida josnicia ruşinoasă a sufletului lui pătat şi corupt.

Doamna aceasta se adresă bătrânilor: „Daţi-i lucrurile ce-i aparţin şi lăsaţi-l să se ducă”. Apoi făcu semn asupra gloatelor şi le grăi cu glas tare: „Mergeţi liniştiţi fiecare pe la casele voastre”, iar pe cea descătuşată, o binecuvântă şi îi zise: „Ana, ia-ţi copilul şi mergi în pace la casa ta!”. Apoi, plecând de pe podium, intră în mulţime şi nu se mai văzu.

112

Iar Ana luă degrabă pe Thomas şi, cu inima bătând puternic de parcă ar voi să-i sară din piept, coborî cu multă sfială de pe eşafod. De cum puse piciorul pe pământ, fu luată mai mult pe sus cu îmbrăţişări, sărutări şi duioase lacrimi de către Isabela şi mama ei.

în urmă, domnul Rabin, înmână vameşului punga cu sicli de arginţi, inelul de aur şi cei 20 de dinari cu care mituise pe prietenii lui, iar cele două pergamente le reţinu, zicându-i:

de acestea, domnule Gheda, vom mai avea nevoie în cazul când văduva te va acţiona în judecată, iar de nu, le vom păstra la arhiva cu documente de valoare istorică cetăţii En-Dor.

o, nu! Tocmai de astea nu mă pot lipsi. Sunt documentele Vămii, nu sunt ale voastre! sări Gheda furios.

nu ţi-e destul ocara ce ţi-ai făcut-o până acum sau voieşti să cazi în vâltoarea aceasta? îi reproşă Rabinul, arătând către mulţimea agitată care persista a rămâne pe loc şi nu se putea hotărî a pleca pe la casele lor până ce nu vedeau, în cele din urmă, ce soartă va avea josnicul vameş.

Cei doi mincinoşi, folosindu-se de tulburarea de pe podium provocată de Gheda, cu multă viclenie se strecurară ca şerpii şi se făcură nevăzuţi prin amestecarea de lume care, de altfel, de i-ar fi observat, nu ştim ce le-ar fi păţit pielea pe dânşii. Dar şi aici se poate crede că nefăţarnica lor pocăinţă a făcut ca Bunul Dumnezeu să aibă şi de dânşii

113

milă, apărându-i de primejdioasa furie a gloatelor în mijlocul cărora se află acum, ca simpli spectatori.

Apoi, cu ajutorul bătrânilor judecători şi încadrat de ostaşii garnizoanei, în huiduielile poporului, nemernicul fu nevoit să suporte ruşinoasa înfrângere şi să plece de aici asemenea unui câine plouat, jigărit şi bătut de soartă.

În bojdeucă, Ana cu fiul ei Thomas şi doamna Sabba cu Isabela, nu mai conteneau în rugăciuni cu lacrimi fierbinţi, mulţumind şi dând slavă lui Dumnezeu, Care a înfruntat cu tărie pe vrăjmaş, iar lanţurile dezlegându-le, a dăruit libertate roabei Sale.

dar, oare, se întrebau ele, cine a fost şi unde se află acum acea mărită Doamnă care a judecat cu dumnezeiască dreptate; de ce am pierdut-o din vedere? Trebuia negreşit să o chemăm aici ca să-i mulţumim pentru marele bine ce ni l-a făcut. Ne vom interesa şi vom întreba pe la cunoscuţi ca să aflăm cine este şi unde-şi are locuinţa. Apoi, degrab să mergem şi să-i aducem prinosul nostru de recunoştinţă.

stăpânele mele, mai zise Ana. Ieri am venit la voi ca să vă povestesc un vis ce l-am avut în noaptea cealaltă şi până la urmă ne-am luat cu vorba şi nu vi l-am mai spus. Dar, preaslăvit să fie Dumnezeu, şi aflaţi că întocmai precum am visat, aşa s-au petrecut lucrurile, cu singura deosebire că se făcea că eram dusă afară din cetate, pe poarta

114

dinspre muntele Tabor, când, deodată, văd venind spre mine, de pe calea Nazaretului, o preafrumoasă Doamnă. Era plină de măreţie şi lumină şi purta pe braţele sale un Copilaş. Iar când a sosit lângă mine, toată acea mulţime s-a risipit ca pleava în bătaia vântului, iar ea mi-a dezlegat lanţurile şi m-a trimis cu pace la casa mea.

Plină de mirare şi mişcată sufleteşte, doamna Sabba grăi aşa:

lăudat să fie numele Dumnezeului părinţilor noştri, căci din negrăita Sa bunătate ţi-a arătat mai înainte cele ce aveau să vină asupra ta! Şi acum, copiii mei, uite ce zic eu: Să mergem cu toţii acasă la mine ca să serviţi masa şi să vă odihniţi, că sunteţi destul de flămânzi şi obosiţi. Şi te rog, dragă Ana, de data aceasta să mă asculţi! Câteva zile şi câteva nopţi vei rămâne la casa mea, până se vor mai linişti spiritele în oraşul nostru şi după aceea, vom vedea noi ce vom mai avea de făcut.

Şi astfel că, în această seară a celei din urmă zi a săptămânii, Ana încuie uşa şi, luându-şi copilul, merseră cu toţii la ospitaliera casă a doamnei Sabba unde se află adăpost, masă, odihnă şi dragoste curată.

După ce făcu baie lui Thomas, Ana îl îmbrăcă cu cămăşuţa cea nouă de in primită în dar de la domnişoara Isabela şi-l culcă, iar el adormi numaidecât, fiind foarte obosit. Isabela se culcă şi ea într-o odaie alăturată, numai Ana şi cu doamna Sabba mai zăboviră. Cu toată oboseala ce o simt din plin, ele totuşi mai stau la sfat, întrebându-se cu nedumerire despre acea femeie străină care a făcut să împrăştie întunecimea uneltirilor lui Gheda cu strălucita lumină a înţeleptei sale judecăţi.

negreşit trebuie să o aflăm, căci cuvintele ei sunt de dorit a le auzi întotdeauna şi cred că nu ne-am mai sătura privindu-i mistica înfăţişare, zise doamna Sabba.

între timp, Ana, cu fruntea sprijinită-n palme şi cu ochii întredeschişi, visători, îşi leagănă capul într-o parte şi alta, neştiind ce să mai creadă despre toate acestea. Nu-şi poate lua gândul de la Copilaşul acela minunat, Care a slobozit-o din închisoare, şi Care semăna întru totul cu Pruncul Doamnei, care a judecat după dreptate şi pe care, de altfel, a văzut-o şi în visul din cealaltă noapte. Nu

mai încape îndoială că Dumnezeu a coborât printre oameni şi Şi-a arătat puterea, înţelepciunea şi bunătatea Sa. „Dar oare, eu, neputincioasa, cu ce voi răsplăti Domnului pentru tot binele ce mi l-a făcut?”, îşi zicea Ana în gând şi apoi a început a plânge cu suspine. Atunci doamna Sabba, veni lângă ea şi, mângâind-o, o îndemnă să se culce ca să se odihnească.

Stând pe pat şi cu privirile fixate asupra lui Thomas, Ana se ruga lui Dumnezeu aşa: „Doamne, ai Tu grijă de copilaşul acesta. Ocroteşte-l ca pe un orfan, păzeşte-l de tot răul, creşte-l mare, înţelept, sănătos şi vrednic. Fă-l să-Ţi slujească Ţie şi semenilor lui cu dragoste jertfelnică; să se bucure de viaţă paşnică. Iar mie, ca mamă care sunt gata
116
oricând a-mi da viaţa pentru viaţa lui, să-mi fie toiag de sprijin la vremea bătrâneţilor mele”.

Şi uite aşa, cu rugăciunea pe buze şi cu sufletul zbuciumat pentru ce i-a fost dat să îndure şi pentru toate tainele petrecute cu ea în ultimele zile, Ana îşi tot frământa cugetul cu multiple întrebări la care nu putea afla dezlegarea, până când, într-o târzie vreme a nopţii, obosită fiind peste măsură, adormi, dusă pe cea lume.

A doua zi

Când doamna Sabba se întoarse de la sinagogă, micul Thomas sări înaintea mamei sale zicând:

mamă! Toată lumea se mira şi zicea că ce frumoasă este hăinuţa mea, asta roşie! Nişte doamne m-au întrebat: «Al cui eşti, puiule?». Şi eu am zis că pe mămica o cheamă Ana, iar ele m-au sărutat şi mi-au dat bani; uite-i! şi copilul, plin de bucurie, scoase din buzunarul hăinuţei câţiva statiri şi-i arătă mamei sale, iar ea, îl luă în braţe şi-l sărută cu duioşie, apoi, se adresă doamnei Sabba cu întrebarea aceasta:

stăpâna mea! Ce ai mai putut afla de pe la lume?

La acestea, doamna Sabba răspunse:

dragă Ana, despre Doamna aceea străină, nu am putut afla nimic. Nimeni nu o cunoaşte. Dar am vorbit cu domnul Rabin şi mi-a spus că nemernicul de vameş s-ar fi dus pe înserat la dânsul şi l-ar fi rugat cu cerul şi pământul să-i dea foile acelea de pergament, iar sfinţia sa i-a răspuns că nu
117
poate face acest lucru deoarece sunt documente de bază pentru tine, ca să-l acţionezi în judecată la forul superior din Tiberiada şi că ţi le va da chiar astăzi, pentru ca să grăbeşti cu aceasta. De altfel, i-a spus aşa ca să-l înspăimânte şi să-i mai piară pofta de a te mai necăji. Se înţelege că, pentru blasfemie şi mărturie mincinoasă, după Legea lui Dumnezeu, şi vinovatul este pasibil de pedeapsă capitală, dar pentru slujba lui se cere a fi judecat de alt complet de judecată, mai înalt, şi poate ajunge chiar până la Ierusalim la Sinedriu sau chiar la Sanhedrin.

vai de mine, Doamne! îmi este destul zbuciumul şi tulburarea ce am îndurat. Cu nici un chip nu mă voi arunca în vâltoare din a mea voinţă! Doresc numai atât: să-mi duc o viaţă liniştită, fără de zbucium şi fără duşmani. Iar pe Gheda să-l judece şi să-l pedepsească Dumnezeu, dacă voieşte. Eu una, mai degrabă îl iert de toate neghiobiile lui, cu condiţia să-mi dea pace, căci nimic nu este între mine şi el. Domnul din cer îmi este martor la tot ce spun, numai El cunoaşte gândurile mele şi mă sprijină oriunde mă voi îndrepta; El îmi călăuzeşte paşii. Pentru mine, Domnul este Lumina cea neînserată, Liman fără de vifor, Cetate tare de scăpare, după cum spune împăratul David. Şi dacă Domnul Savaot este sprijinitorul meu, de cine să mă înfricoşez?! Iar dacă El îngăduie ca roaba Sa să fie ispitită în lumea aceasta cu necazuri şi strâmtorări, atunci, nu am decât să îndur şi să privesc totul cu seninătate, supunându-mă voii Sale Sfinte. Preaslăvit
118
să fie Numele Dumnezeului nostru în veci de veci, că niciodată nu m-a lăsat în uitare, ci degrabă mi-a venit în ajutor, ca un Atotputernic şi mult Milostiv!

După ce Ana sfârşi cu acestea, doamna Sabba zise:

draga mea Ana, mă bucur pentru bărbăţia şi curăţenia ta sufletească. Mă bucur că eşti o fiinţă care judeci totul cu înţelepciune. Domnul Savaot să trimită îngerul Său ca să te călăuzească în toată vremea pe tine şi pe copilul tău.

în după amiaza acelei zile au ieşit cu toţii în grădină. Isabela cu Thomas s-au jucat nestingheriţi pe covorul de iarbă verde, iar mamele, stând la umbra unui arbore, au continuat a vorbi despre cele petrecute în ajun şi s-au bucurat de veselia copiilor lor.

După cină, din nou ieşiră în grădina casei pentru a respira aerul înmiresmat şi răcoros al serii. Şi se

plimbară ei printre arbori până când peste cetate se aşternu întunericul, apoi, urcară scările şi merseră la culcare: doamna Sabba cu fiica ei în una din camere, iar Ana cu scumpul ei copilaş în alta.

Ca de obicei, Ana mai zăbovi la rugăciune, cerând de la Dumnezeu ajutor în toate, îmbărbătare şi sănătate pentru ea, pentru Thomas şi pentru bunele ei gazde. Dar când îşi mută gândul la căminul ei, o cuprinse o mare tristeţe. Mult ar dori să fie acum în căsuţa ei şi să lucreze la războiul de ţesut în cântec şi rugăciune, iar pe Thomas să şi-l

119

vadă vesel şi jucându-se în preajma sa. Şi tot aşa frământată de gânduri, după un timp, Ana îşi puse capul pe pernă şi adormi, având în minte imaginea scumpă a căminului ei drag.

FOCUL MISTUITOR

în timpul celei de-a doua strajă din noapte, pe lăturalnicele uliţe ale cetăţii, un ins, având pe capul său aruncată o pânză neagră, aleargă grăbit, călcând mai mult pe vârfurile picioarelor. Din când în când se opreşte câte un pic, ascultă şi iarăşi fuge, bâjbâind, până se pierde prin întunecosul labirint al zidurilor de piatră. Cine poate fi la această oră târzie din noapte şi ce scop o fi urmărind, nimeni nu ştie. Acum, când peste toată suflarea domneşte liniştea somnului, individul, ca o fantomă neagră, aleargă fără destinaţie prin bezna nopţii.

Nu trecu mult şi, deodată, o lumină roşie-portocalie se proiectează pe cer, ca un semn de rea prevestire, şi se răsfrânge difuz asupra micului orăşel.

Unul dintre ostaşii străjeri urcă în grabă treptele de piatră ale scării din exteriorul instituţiei şi când ajunse pe partea cea mai de sus a terasei, îşi roti privirile în jur peste toată aşezarea omenească din localitate. într-o latură a cetăţii, aproape de poarta de est, el observă un incendiu şi în mare grabă anunţă pe tovarăşul său rămas jos de strajă la

121

uşile de la intrare. De îndată începu să bată puternic în şina de fier ce se află instalată special pentru alarmă acolo sus, pe terasă. Sub loviturile de ciocan, bara de fier sună prelung şi tare de se auzi până-n cel mai depărtat colţ al târgului.

în câteva minute, pe toate căile de acces din oraş, bărbaţi şi femei, tineri şi vârstnici, forfotesc dezorientaţi, întrebându-se unii pe alţii în ce parte a cetăţii a izbucnit incendiul. în astfel de împrejurări, oamenii sar cu toţii pentru a da o mână de ajutor celor loviţi de nenorocire; cei cutezători îşi pun pe ei un macat sau o pătură îmbibată cu apă şi se aruncă în flăcări pentru a salva pe cei cuprinşi de foc sau a scoate în afara pericolului ce se mai poate din bunurile casnice. La nenorociri de soiul acesta chiar şi cei vrăjmaşi uită de orice antecedent şi devin compătimitori, ba chiar şi salvatori, punându-şi în pericol propria lor viaţă. Unii se înjugă de bună voie la sacalele de apă şi aleargă la râu pe drumul anevoios, plin de colb şi bolovani. Alţii vin cu ciuturi pline cu apă de ploaie strânsă din timpul ploios. Mai sunt unii care iau toate măsurile pentru ca focul să nu se întindă mai departe şi, în sfârşit, la astfel de spectacole vin mulţi ca să asiste, ceea ce constituie o piedică pentru cei ce aleargă cu rost.

întunericul nopţii îngreunează şi mai mult această acţiune, iar luna abia acum începe să-şi facă apariţia în partea de răsărit.

Sunetul strident al fierului sub loviturile de ciocan şi larma de pe uliţe, fură auzite şi de Ana care, în pripă, anunţă pe doamna Sabba. Aceasta

122

ieşi singură pe bolta de zid şi, de aici, văzu incendiul şi se umplu de spaimă. Când reveni în cameră, Ana o întrebă cu nedumerire şi îngrijorare:

ce este, stăpâna mea? Ai putut înţelege ce se petrece?!

Iar Sabba, pentru a o linişti, îi răspunse aşa:

nu este nimic, draga mea. Mergi şi te odihneşte. S-ar putea să fie vreo neînţelegere între vecini, căci s-a mai întâmplat să se hărţuiască aşa noaptea.

După acestea, merse fiecare în camera sa, dar niciuna din ele nu mai poate dormi. Ana stă pe patul său ca pe jar şi aşteaptă cu înfrigurare sosirea zilei. în acest timp, sărmana de ea, pătimeşte nespus cu sufletul, căci nu ştie ce ar putea fi de e cuprinsă de o aşa amară tristeţe. Mai sunt patru ceasuri până la ziuă şi timpul se scurge aşa de încet, încât Anei i se pare că lumina de zi nu va mai veni. Niciodată în viaţa ei nu a dorit cu atâta însetare ca acum să-şi vadă drăgălaşul ei cămin. Ah! De ar avea aripi ca să poată zbura cât mai repede acolo!!!

Şi după câteva ceasuri de înfrigurată aşteptare, spasm şi înfricoşări de gând, iată că în sfârşit se iviră zorile. Cu sufletul întristat de o neînţeleasă tulburare lăuntrică, Ana, domol şi cu multă băgare de seamă, pentru a nu-l deştepta din somn şi neştiind dacă face bine sau nu, luă copilul pe braţe şi, ieşind încetişor din odaie, coborî scările, călcând pe vârfurile picioarelor. Ajunsă-n faţa uşii de aramă, trase zăvorul uşurel şi, deschizând uşa, se strecură în uliţă. Apoi, mai mult fugind, se îndreptă cu
123
înfiorare spre căsuţa ei. Când se apropie, simţi un miros de lucruri arse şi deodată fu cuprinsă de frică, iar picioarele i se înmuiară. Din ce merge, mirosul de fum se intensifică şi devine înecăcios. Ana tuşi fără de voie şi copilul se deşteptă din somn şi, speriat, întrebă pe mama sa:

unde suntem acum, mamă, şi de ce fugi cu mine?!

Ana nu-i răspunse şi-l strânse mai tare la pieptul său.

Lumina zilei creşte văzând cu ochii şi, ca nişte săgeţi de foc aruncate spre înalt, primele raze de soare se arată deasupra dealurilor de dincolo de Iordan. Şi acum, când cei mai mulţi se trezesc plini de vigoare pentru a-şi începe fiecare munca sa, Ana se află la capătul puterilor ei; este istovită cu trupul şi sufletul. Picioarele i se împleticesc, mâinile îi tremură şi respiră greu. Din creştet până-n tălpi e plină de o transpiraţie rece ca gheaţa. Se târăşte făcând ultima sforţare şi cu spaimă se apropie de locul ce şi l-a dorit cu înfocare. Deodată, femeia cade jos, nemaiputând face măcar un pas. Căsuţa ei nu mai este decât o ruină înnegrită de fum. Dintre cei patru pereţi pe jumătate surpaţi, o limbă de fum albăstruie amestecată cu aburi, se înalţă şerpuind prin aer ca un fanion de doliu. Ana vru să slobozească un ţipăt, dar Thomas se prinse de gâtul mamei sale şi cu guriţa lui ca o cireaşă coaptă, o acoperi de duioase sărutări, zicându-i:

mamă!... Mamă!... Să nu plângi! Te rog foarte mult să nu plângi, că adineauri, când eu
124
dormeam, un om tânăr şi frumos mă ţinea în braţe, mă săruta şi-mi spunea că el este tatăl meu şi că el este undeva unde este tare bine şi frumos şi că ne aşteaptă ca să mergem şi noi acolo. Poate ştii tu, mamă, unde este tatăl meu ca să mergem la el. Acolo este mai bine decât aici. El ne va mângâia pe amândoi. Acolo tu nu vei mai munci aşa de mult şi nu vei mai avea de ce plânge. El ne va spune poveşti frumoase şi ne vom juca împreună!

Ah! Cine ar putea spune durerea ce o apasă acum pe Ana văduva?! Cine ar putea cunoaşte ce se petrece acum în sufletul ei?! Se pare că peste puteri a fost încercată în focul necazurilor. Jalnica privelişte a căminului drag, mistuit de flăcări, a pus capăt răbdărilor ei. Strivită de durere şi cu faţa scăldată în lacrimi, se află împinsă de o crudă soartă până la un pas de deznădejde. Şi iată cum, în acest moment, ca un dulce sol ceresc de blândă pace, copilaşul ei scump o mângâie, o sărută şi o consolează, dându-i noi puteri sufleteşti şi o reaşează pe luminosul şi măreţul piedestal al virtuţii bărbăţiei! Ce s-ar fi făcut dacă nu ar fi avut lângă ea pe acest nevinovat copilaş?! Şi adunându-şi din nou puterile, se ridică şi merse până pe vatra caldă a căsuţei ce i-a fost adăpost aproape şase ani de zile.

În jur, nu era ţipenie de om. După ce focul a fost înecat de apă, toţi s-au retras pe la casele lor, văicărind pe văduva lui Michael pietrarul şi hotărâră să o ajute fiecare după a sa putere pentru a-şi dura un nou adăpost.
125

Ana a sosit abia acum, când este prea târziu. Acum, când totul e prefăcut în scrum şi cenuşă.

Aici, în Orient, cele mai multe clădiri au acoperişurile în formă de boltă sau platou de piatră sprijinite pe pilaştri sau pereţi despărţitori. Casele celor săraci însă, au acoperişurile improvizate din lemn sau alte materiale combustibile. O astfel de casă a fost şi cea care în noaptea aceasta a căzut pradă flăcărilor. Dar, oare, de la ce sursă de foc ar fi putut să se aprindă casa acestei femei?! Şi de ce tocmai a ei?!...

Ştergându-şi lacrimile cu colţul năframei, Ana se uită la cărbunii stinşi din care ies aburi. Iată, acestea au fost măsuţa, bancheta, scăunelul. Cenuşa de lângă peretele de miazăzi este rezultată din arderea patului ei. Iată, aceasta trebuie să fi fost uşa; se poate cunoaşte după zăvor şi balamalele de fier. Cărbunii aceştia groşi, au fost până de curând un război de ţesut, iar din sulul de lână toarsă mai iese şi acum o dâră de fum înecăcios.

Apoi, Ana merse şi îngenunche în ungherul opus unde, până nu de mult, a dormit nevinovatul ei copilaş. Ţinându-şi capul strâns între palme, se aplecă şi sărută de mai multe ori cenuşa rămasă din

pătucul lui Thomas, udând-o în acelaşi timp cu belşug de lacrimi. Copilul veni lângă ea şi, cuprinzând-o cu mânuţele, începu a plânge şi a ţipa disperat:

mamă!... Mamă!... Haide să plecăm! Nu vezi că aici este fum?! Haide să mergem la tata!

126

Ana îl strânse la piept şi dădu drumul unui plâns sfâşietor. Şi au stat aşa îmbrăţişaţi mama cu fiul ei, plângând cu amare lacrimi şi stând în genunchi în scrumul cald al celei ce i-a fost timp de şase ani casă de rugăciune şi adăpost; în cenuşa căminului drag în care s-a născut şi a crescut nepreţuitul său fiu, Thomas. Aici unde a muncit şi a privegheat în post şi rugăciune, în lipsuri şi necazuri ce greu ar fi limbii omeneşti a le spune.

Deodată, ţipete stridente îi întrerupse din încleştare şi plâns. Doamna Sabba, care de pe bolta de zid văzuse incendiul în această latură a târgului şi cum observă lipsa din cameră a iubiţilor ei oaspeţi, în mare grabă luă pe Isabela şi veniră într-un suflet la această tristă privelişte. Şi îmbrăţişându-se toţi patru, au plâns vărsând lacrimi şiroaie şi zdrobindu-şi inimile până când soarele se arătă pe bolta cerească cu toată plenitudinea lui. Parcă şi el s-ar mira, cu întristare, pentru căsuţa văduvei pe care ieri a luminat-o şi a încălzit-o, iar acum nu mai e, căci peste noapte, o groaznică nenorocire venind peste ea, a transformat-o într-o ruină afumată.

Curând după aceasta mai veni aici şi domnul Rabin însoţit de câţiva bărbaţi mai cu vază. După ei au continuat a sosi mulţi, pentru a vedea la lumina zilei ravagiile incendiului de peste noapte, a plânge sau a îmbărbăta pe această nefericită femeie rămasă fără adăpost şi mai săracă decât toţi săracii.

De cum sosi, domnul Rabin compătimi pe Ana pentru nenorocirea ce s-a abătut asupră-i şi, căutând a cerceta cauza care a dus la această tristă situaţie, o întrebă:

spune, fiica mea, unde ai fost tu şi copilul tău când casa a început să ardă?

Şi Ana răspunse:

încă din după amiaza acelei zile când a avut loc judecarea mea, mi-am luat băieţelul şi am mers la doamna Sabba, care m-a găzduit şi m-a înconjurat cu toată dragostea, întocmai ca o bună mamă.

îţi aminteşti dacă ai lăsat lampa aprinsă când ai plecat de acasă?

nu aprinsesem opaiţul pentru că era ziuă când am plecat de aici, domnule Rabin, şi, de altfel, nici nu ar fi putut rămâne aprins de atunci şi până în noaptea aceasta.

Apoi, domnul Rabin a început a ispiti cenuşa peste care călca şi deodată făcu ochii mari, se aplecă şi luă de jos un cărbune. îl privi cercetător şi, arătându-l celor ce se aflau prezenţi la această timpurie oră, exclamă cu glas mare:

iată pricina izbucnirii incendiului! Iată sursa de foc care a lăsat pe această femeie pe drumuri!...

La această constatare toţi se apropiară şi priviră cu atenţie la cărbunele din mâna Rabinului. Da. Oricine poate vedea că aceasta e rămăşiţa unei torţe care, fără îndoială, a fost aruncată în interior printre gratiile ferestrei de către un răuvoitor. Exaltată, doamna Sabba se adresă grupului de bărbaţi:

domnilor, până când îngăduiţi ca astfel de oameni să-şi facă de cap, aducând atâta rău tocmai celor ce sunt vrednici de mila tuturor? Cum de nu-i

128

daţi pe mâna legii, ca să le piară pofta de a mai lovi în cei neprihăniţi?

Iar domnul Rabin, răspunse:

tocmai asta voiam să spun acum: făptaşul, negreşit trebuie să-şi primească pedeapsa! Apoi către Ana: Fără întârziere, fiica mea, vei merge împreună cu noi, ca să întocmim formularistica de rigoare pentru judecarea şi pedepsirea lui Gheda. Precizez şi susţin că numai el este făptaşul. îi cunosc sufletul lui: mic, negru şi plin de răutate. Cred că a făcut aceasta în speranţa că, împreună cu lucrurile din casă, vor arde şi cele două pergamente care grăiesc împotriva lui. Aşa că tu, femeie, îl vei judeca şi vei cere Sfatului Bătrânilor ca vinovatul să fie dat pe mâna poporului.

Ana, care în tot acest timp a stat cu capul plecat, plângând şi suspinând, răspunse:

domnul să-l judece pe el şi să-l pedepsească dacă voieşte!

Apoi îşi ridică privirile spre cer şi faţa-i scăldată de lacrimi şi lovită de durere fu mângâiată de un nimb tainic de lumină şi măreţie divină. Fără să aştepte vreun răspuns, îşi luă copilul de mână şi se duse de la dânşii.

înduioşată, doamna Sabba privi cu durere în urma lor până când aceştia ajunseră în uliţă şi, degrabă luând pe Isabela, alergară după ei, dar, mare nedumerire: Nu-i mai văzură! Domnul a ascuns de la privirile lor pe Ana văduva şi pe fiul ei, Thomas.

* * *
129
ÎNFIEREA

în primele ore ale dimineţii, aerul e mai răcoros şi Ana îşi grăbeşte paşii pentru a se îndepărta de En-Dor, ducându-şi copilul când pe braţe, când pe jos, ţinut de mână. Iar când soarele a început să dogorească, cei doi fugari s-au oprit pentru a se odihni într-o mică grotă de la poalele muntelui Djebel-el-Duga.

După ce potoli foamea băieţelului cu o mână de acride, Ana adună un braţ de ierburi uscate, improviză un pătuc şi-l culcă pe Thomas pentru a-şi completa somnul ce i-a fost întrerupt în zorii zilei, iar ea, rămasă de veghe lângă el, începu a se ruga: „Doamne, Dumnezeule şi Părintele meu ceresc! încotro îmi voi îndrepta paşii, nemernica de mine? Străină sunt pe aceste meleaguri şi cetate vremelnică de şedere nu am. Aici, în această peşteră, nu pot rămâne din pricina şacalilor care ies în fiece noapte după pradă, iar în oraşul pe care-l părăsesc, nu-mi mai pot găsi loc. Acolo, alţi lupi şi mai sălbatici m-au hărţuit şi au căutat a mă sfâşia. întru îndurarea Ta, ai îngăduit toate acestea, dar eu, neputincioasa, mă rog Ţie să nu-i pedepseşti pe ei
130
după faptele lor, ci, cu milostivirea Ta, întoarce-i de pe calea pe care au pornit şi să facă binele.

Mă mai rog Ţie, Părinte Sfinte, să acoperi cu puterea Ta pe binefăcătorii mei, Sabba şi Isabela. Dă-le lor sănătate, bunătăţile pământului, îndelungarea de zile şi pacea Ta să fie cu ele. Despărţirea de aceste femei mi-a zdrobit inima şi acum sunt hoinară şi nu ştiu dacă undeva voi găsi sălăşluire. Singura mea mângâiere îmi este acest copilaş, pe care Te rog ca să-l păzeşti Tu. Când gândesc la Tine, speranţele îmi dau aripi, sufletul mi se întăreşte şi inima mi se veseleşte. Fie numele Tău binecuvântat de toate seminţiile pământului, din veac în veac”.

Sleită de puteri, Ana stă în faţa peşterii şi se roagă plângând fără încetare. în faţa ei, acoperită de arbuşti şi flori multicolore, se deschide larg panorama unei văi încântătoare, iar de cealaltă parte străjuieşte de când lumea, plină de măreţie şi farmec, calota împădurită a Taborului. Deasupra grotei, udat numai de rouă ce pică dimineaţa, un arbore bătrân şi-a înfipt viguros rădăcinile printre crăpăturile stâncii, înfruntând vântul şi arşiţa soarelui, iar mai alături, maiestuoase, câteva fire de crin stau înmănuncheate parfumând aerul înconjurător.

Ana priveşte cu luare aminte la toate acestea şi zice în gândul ei: „Mare şi minunat eşti Doamne! Toate cu înţelepciune le-ai făcut, pentru ca noi nevrednicii să ne bucurăm şi să luăm pildă de la ele. Binecuvântat să fii, Bunule Creator, Cel ce ai ridicat munţii şi ai coborât văile. Ai făcut să răsară iarba şi florile pe pământ. Iată arborele acesta, care
131
s-a prins cu încleştare de stâncă, mă învaţă ca şi eu să mă prind cu toată nădejdea şi cu tot sufletul meu de cerul sfânt al lui Dumnezeu, ca să pot înfrunta viscolul necazurilor. Şi voi, gingaşelor flori de crin care nimeni nu v-a sădit sau udat, aţi crescut zvelte şi catifelate; voi, care umpleţi aerul de mireasmă, îmi daţi exemplul virtuos de a nu mă îngriji pentru ziua de mâine, căci Dumnezeu, Care are grijă de voi, hotărât că nici pe mine nu mă va lăsa”.

în vreme ce Ana se minunează de frumuseţile naturii înconjurătoare, soarele aleargă în calea lui, grăbind parcă venirea orei prânzului.

Deodată, micul Thomas se deşteaptă din somn, se ridică de pe pătucul de fân şi, făcând ochii mari, privi în jurul lui cu nedumerire:

mamă, unde suntem noi acum?! Oare aici îl putem găsi pe tata?

Şi Ana răspunse:

dragul mamei, aici am făcut numai un popas în drumul ce-l avem de mers, iar tatăl tău nu se află pe aceste meleaguri!

mamă, spune-mi drept: eu am tată? Şi dacă am, unde se află el acum? Iar dacă nu am, de ce nu am?! Spune-mi, mamă; te rog mult, mult, spune-mi!

La întrebarea aceasta, Ana nu a mai putut rezista şi întorcând faţa de către el, slobozi pe ascuns câteva perechi de lacrimi, apoi, ridicându-şi privirile spre cer, zise:

scumpul meu copilaş! Amândoi avem un Tată Care ne iubeşte nespus de mult şi vom merge la El, dar nu acum, ci când va voi El să ne cheme.
132

Până una-alta, dragul meu Thomas, mai mănâncă şi acridele acestea, ca să putem merge până-n satul ce se vede acolo, mai zise Ana, şi-i arătă mica cetate a Nainului ce se află în apropiere de târgul En-Dor.

După acestea, se ridicară şi porniră din nou la drum, lăsând în urma lor oraşul în care nu şi-au putut afla liniştea vieţii lor; oraşul în care Ana a muncit suspinând şi a îndurat necazuri după necazuri timp de 2000 de zile. Fuge ca să scape de zbuciumul ce omoară trupul şi slăbeşte sufletul omului. Fuge că, de ar fi rămas în En-Dor, ar fi fost obligată de împrejurări să tragă la judecată pe vrăjmaşii ei şi să ceară pedepsirea lor, conform literei de Lege; ori acestea, după cum am văzut, sunt cu totul împotriva firii ei. Acestea nu-i pot da pacea pe care şi-a dorit-o cu însetare în toată vremea şi după care aleargă acum în speranţa că, la capătul drumului, va dobândi linişte pentru ea şi pentru scumpul ei odor, chiar dacă pentru această pace ar trebui să muncească din greu zi şi noapte. Cu sufletul întărit de nădejdea în Dumnezeu, Ana merge pe cărarea ce şerpuieşte printre bolovanii mari de piatră ce sunt presăraţi din loc în loc, specific drumurilor din regiunile muntoase, iar micul Thomas aleargă înaintea mamei lui, sărind ca un mieluşel, rupând din fugă câte o floare şi întrebând la tot pasul de orice lucru întâlnit în cale ce pentru el constituie întotdeauna ceva nou.

Ceasurile de după amiază se scurg parcă mai repede şi odată cu apropierea serii, încântătorul peisaj devine din ce în ce mai sinistru, ceea ce face

ca, fără de voie, în sufletul călătorului să se înfiripe o oarecare frică şi să-şi grăbească paşii.

Când soarele s-a oprit de culmea munţilor Carmelului şi umbrele înserării au început a se prelungi până departe pe vâlcea, Ana cu fiul ei intrau pe poarta de răsărit a satului Nain.

Aici ei găsiră nouă aşezare omenească; o aşezare restrânsă, anonimă, aproape pierdută în pitoreasca vale a Ezdrilonului. Uliţele ei sunt pline de colb şi bolovani. Arborii tropicali şi sicomorii, cu bogatul lor frunziş, ascund aproape în întregime micile şi sărăcăcioasele colibe ale locuitorilor. în schimb, aici e multă linişte. Nu mai e freamătul tumultos al târgului. Cetăţenii satului sunt harnici, cinstiţi, paşnici şi ospitalieri.

Ca în orice aşezare rurală, vestea sosirii unui străin înconjură satul de la un capăt la altul şi cât ai bea o cupă de ceai, mulţime de bărbaţi, femei şi copii s-au strâns plini de curiozitate să vadă oaspetele şi să cunoască pricina venirii lui în mijlocul lor, iar de va avea nevoie de ceva, ei sunt gata cu toţii să-i dea o mână de ajutor.

Şi astfel, seara, fugarii noştri se aflară înconjuraţi de către locuitorii satului Nain. Un bătrân cu barba colilie şi lungă până la brâu, o întrebă:

cine eşti tu, fiica tatii? Ce necazuri te-au trimis la noi?!

Mai înainte de a grăi cuvânt, Ana îşi plecă fruntea şi începu a plânge cu lacrimi multe. Copilul se prinse de gâtul ei şi începu şi el a plânge cu hohote. La o aşa înfăţişare, toţi rămaseră în uimire

şi cu inimile pline de duioşie. în cele din urmă, Ana îşi ridică faţa-i brăzdată de lacrimi şi, printre suspine, grăi rar şi domol:

sunt străină, nu sunt de pe meleagurile acestea. De mică, am rămas orfană şi am trăit muncind prin cetăţile Samariei, până la vârsta căsătoriei, după care am fost adusă aici în Galileea, stabilindu-ne în oraşul En-Dor, unde am locuit timp de şase ani de zile. încă din primul an de viaţă conjugală, bărbatul meu a trecut la cele veşnice, lăsându-mă singură şi cu un prunc în pântece. De atunci şi până acum, întotdeauna am fost prigonită de vrăjmaşi care, în noaptea ce a trecut, au pus foc sălaşului meu, arzând împreună cu tot cuprinsul şi războiul de ţesut de pe urma căruia îmi puteam câştiga pâinea pentru mine şi pentru copilaşul acesta. Acum sunt fugară şi fără adăpost, fug de la faţa celor răi şi mă aflu în căutarea unui loc mai retras, mai liniştit. Un loc unde să pot munci cu dragoste, un loc de sălaş unde să-mi plec capul. Vrăjmaşii m-au lăsat săracă cum nu se poate spune. Singura mângâiere ce mi-a rămas este acest nevinovat băieţel.

în acest moment, Ana strânse la pieptul său pe micul Thomas şi începu din nou să plângă nestăpânit, iar copilul, prinzând cu mânuţele tâmplele mamei sale, dădu şi el drumul unui plâns sfâşietor.

La toţi cei de faţă li se umeziră ochii de mila lor. Femeile şi copiii plâng cu suspine. După acestea, moşneagul cel cu barba colilie se apropie de Ana şi o mângâie ca pe propriul său copil, apoi se adresă unei femei bătrâne, zicând:

135
doamna mea Sara! Eu zic să luăm la noi pe această fată cu copilaşul ei. Tot am rămas singuri ca nişte cuci. Aşa vom avea şi noi cu cine mai schimba o vorbă. Hai! Ce zici?
aş fi nespus de bucuroasă, numai dacă primeşte fata. Pentru noi ar fi o mare mângâiere, căci tare greu am fost încercaţi prin pierderea copiilor noştri şi abia ne vom ridica blestemul ce ne-a apăsat acum la bătrâneţe, răspunse bătrâna şi se apropie cu sfială.
Anei nu-i venea să creadă ceea ce vedea şi auzea. Nu şi-a închipuit că aici, în satul acesta, ar fi putut afla găzduire aşa de repede, ba ceva mai mult, cu destulă afecţiune, şi îndemnată de un instinct, se repezi şi îmbrăţişă pe bătrâna mamă adoptivă. Moşneagul, priveşte la ele cu mulţumire în suflet şi, în acelaşi timp, din ochii lui blânzi, duioase lacrimi i se preling printre cutele feţei şi i se împreunară în barba-i argintie. Apoi, luând din strânsoarea îmbrăţişării celor două femei pe micul Thomas şi, alipindu-l de sine, îl sărută. Copilul se uită cu nedumerire la moşneag, dar mai apoi, prinzând curaj, începu a mângâia cu mânuţele lui barba albă ca zăpada şi stufoasele mustăţi ale bunicului.
Când seara era pe sfârşite şi noaptea era gata a-şi arunca vălul negru peste toată suflarea, noua familie, înfiripată din iubire şi lacrimi, este condusă cu dragoste de către soborul satului spre coliba bunilor şi mărinimoşilor bătrâni din Nain.
* * *
136
SFÂNTA FAMILIE
Zilele se scurg pe neobservate şi la mijloc să fi trecut cam două săptămâni, timp în care eroii noştri s-au simţit cum nu se poate mai bine. Ana s-a îndeletnicit cu dereticarea căminului, cu munca în grădina de lângă casă, spălatul rufelor şi pregătirea prânzului, încununând astfel viaţa şi bucuria bătrânei ei mame. Iar Thomas, ce să mai zicem de Thomas! El se simte nespus de fericit. Zilnic merge împreună cu bunicul de paşte oile pe păşunile din preajma satului lor, unde se joacă şi ispiteşte pe bătrân de toate cele.
Într-una din zilele acestea, un băietan cam de 20 de ani cu ochii mari şi albaştri ca azurul şi cu părul castaniu şi lung până pe umeri, ţinând de funie un asin ce purta pe spatele lui nişte lemne cioplite cu înţeleaptă meşteşugire, opreşte la poarta colibei lor. Moşneagul îl întâmpină şi i se închină după cuviinţă, apoi îl întrebă:
domnule, cu ce aş putea să-ţi fiu de folos?
La acestea tânărul răspunse cu dulce glas:
ajută-mă ca să duc în casa ta lemnele acestea şi vei vedea.
137
Iar bătrânul, fără şovăire, se supuse şi cără lemnele în colibă, sub privirile pline de uimire ale gazdei, care nu pricepea ce pot fi toate acestea.
Băiatul începu a îmbina fiecare lemn în scobitura lui, iar când lucrul a fost terminat, bătrânul a rămas ca picat din altă lume şi de îndată chemă pe fiica sa pentru a vedea şi ea minunea.
Ana, venind, nu-şi credea ochilor! în faţa ei era un război de ţesut. Un război nou, frumos, trainic şi gingaş, complet cu toate ustensilele necesare ţesutului. Neavând cuvinte în grai cum să-i mulţumească, Ana căzu în genunchi în faţa tânărului şi cu multă sfială îi luă mâinile, le acoperi de sărutări şi, în acelaşi timp, le udă cu multe şi calde lacrimi. După acestea, băietanul îşi puse mâinile pe capul Anei şi zise aşa:
îndrăzneşte, fiică a lui Avraam, şi te întăreşte, că peste puţină vreme Dumnezeu va cerceta pe cei aleşi ai Lui.
Apoi, ieşind din colibă, văzu pe micul Thomas mângâind ochii blânzi ai asinului şi, mergând la el, îl luă pe braţe şi-i zise:
şi tu, copile, să asculţi de mama ta în toate! apoi îl dădu Anei şi, dezlegând funia dobitocului, plecă de la dânşii, lăsând în poartă pe bătrân cu fiica sa, ca pe nişte stane de piatră.
După o vreme, Ana, venindu-şi în fire, zise plină de nedumerire:
doamne, ce taină mai poate fi şi aceasta cu mine?! Parcă mi-a luat graiul. Nu am putut măcar
138
să-l întreb cine este el; cum aş putea să plătesc binele acesta!!!
Bătrânul, cu ochii umezi de recunoştinţă, urmări cu privirile pe tânăr până când acesta se depărtă şi nu se mai văzu în drumul ce-l duce spre cetatea Nazaretului.

Când au revenit în colibă, au găsit pe mama Sara stând pe scaunul războiului şi cu mâinile împreunate pentru rugă. Nici bătrânei nu-i venea să creadă cum şi de unde le veniră aşa deodată această minunăţie de unealtă!

De acum casa le e îmbelşugată cu de toate, nimic nu mai lipseşte, şi moşneagul, fără să mai stea pe gânduri, degrabă se urcă în podul casei şi dădu jos mai multe fuioare de in din cel mai bun, iar femeile se şi apucară de tors. Şi au tors ele în cântec şi voie bună, fir subţire şi trainic, până au dat gata toate fuioarele acelea. Apoi le-au depănat, le-au urzit şi le-au aşezat prin iţele şi spata războiului, numai cum singură Ana ştia.

Cine poate spune bucuria simţită de ea când a început a arunca suveica prin rostul urzelii?!

„Doamne Dumnezeule, numai Tu umpli de bucurie inimile săracilor, văduvelor şi orfanilor. De la Tine vin toate darurile cele bune şi folositoare robilor Tăi”.

Şi Ana ţesea şi pânza creştea văzând cu ochii; pânza creştea, dar nu ca toate pânzele, ci aşa dublă, şi direct din ţesătură luând o formă vestimentară. Nu trecu mult şi Ana scoase dintre spetezele războiului prima şi o bine reuşită operă a sa:

O cămaşă

O cămaşă de in bătută des şi dintr-o bucată, adică fără nici o cusătură. Tare s-au mai minunat bătrânii de un lucru ca acesta. Apoi, Ana, spălând cămaşa în mai multe ape, a făcut-o albă ca floarea de crin. Bătrânului, venindu-i o bună idee în minte zise către Ana:

fiica mea, ar fi bine ca această cămaşă să o dai acelui băiat tânăr care ne-a dăruit războiul de ţesut!

da, tată! răspunse Ana. Tocmai pentru el am făcut-o şi în tot timpul m-am gândit ce să facem ca să aflăm cine este şi unde l-am putea găsi.

bănuiesc, zise bătrânul, că trebuie să-şi aibă locuinţa în oraşul Nazaret. Socotesc aceasta întrucât pe acea cale s-a dus de la noi.

te rog, tată, să fii atât de bun cu mine şi să mă ajuţi ca să găsim pe binefăcătorul nostru, grăi Ana cu umilinţă-n glas.

bine, fiica mea, dacă tu voieşti, chiar mâine dimineaţă, când se va crăpa de ziuă, noi să fim gata de plecare.

Şi cum se face de obicei în Orient, călătorul pleacă la drum dis-de-dimineaţă, pentru ca la sosirea căldurii să fie ajuns la destinaţia dorită sau într-un loc umbros unde ar putea poposi în ceasurile amiezii.

Pe când se lumina de ziuă, în dimineaţa următoare, Ana împachetă minunata cămaşă şi, luând pe bătrânul ei tată, au pornit la drum spre cetatea Nazaretului.

Calea până acolo măsoară opt kilometri şi cu toate că bătrânul e greoi la drum, au reuşit totuşi a ajunge în oraş fiind încă devreme. Şi călătorind ei pe uliţele Nazaretului, au început a ispiti pe trecători despre teslarii de aici. S-a întâmplat ca printre cei întrebaţi să fie şi un bătrân, dulgher fiind de breasla lui.

Bătrânul acesta era potrivit de stat, cu barba sură şi strânsă şi purta părul lung, după obiceiul locului, şi el, socotind că aceşti călători doresc a le lucra ceva, i-au poftit la dugheana lui.

În drumul spre casă, bătrânul dulgher întrebă pe însoţitorii săi:

cine sunteţi voi şi ce doriţi?

Şi Ana, răspunzând, a zis:

suntem din satul Nain; eu mă numesc Ana, iar dânsul este tatăl meu şi îl cheamă Ithamar şi ne aflăm în această cetate în căutarea unui anume cunoscător în cioplitul lemnelor. Ai în slujba ta, domnule, un băiat tânăr cam de 20-21 de ani?

da, am pe fiul meu. Doriţi să vorbiţi cu el?

La acestea, Ana răspunse:

voim să-l vedem, să vorbim cu el şi să-l cunoaştem bine.

Şi bătrânul Ithamar, completă:

da! Dorim cu tot dinadinsul să-l cunoaştem îndeaproape.

până acum nu s-a făcut cunoscut lumii. Nici eu nu-l cunosc prea bine; eu, care i-am vegheat somnul încă de la primele lui pâlpâiri de viaţă, le răspunse bătrânul teslar.

Şi astfel luându-se cu vorba, au ajuns în latura cetăţii pe colina unde blândul lemnar îşi avea locuinţa.

Casa acestui om, pe cât este de mică şi sărăcăcioasă, pe atât străluceşte de curăţenie şi ordine. Câteva simple încăperi constituie locuinţa întregii familii. Într-una din aceste încăperi, care este ceva mai mare decât celelalte, este amenajat atelierul în care se aud lovituri de bardă şi fâşâitul cuţitului de rindea. Dincolo de casă, în partea opusă uliţei, o mică curte, plină de iarbă şi flori, încântă aşezarea întregului cuprins. în al doilea plan, ca un covor de mătase verde, se întinde o vale cu păşuni pe care, din loc în loc, se văd păscând turme de oi. în ultimul plan, ca un paravan ce ascunde de la vedere linia orizontului, se înalţă culmea munţilor la poalele cărora, în aşteptarea secerătorilor, lanul de grâu galben ca aurul unduieşte în adierea vântului, iar din bobul lui, în curând, pitarul va coace pâinea cea albă şi bună care este atât de trebuincioasă vieţii. într-o latură a mănoasei văi, mlădiţa viţei de vie stă de pe acum plecată de greutatea strugurilor, care peste două luni se vor preface în must dulce, bun de băut. Pâlcurile de trandafiri frumos mirositori, împletesc o adevărată cunună acestui încântător peisaj.

Cât de măreaţă şi fermecătoare este această natură! Câte bogăţii minunate a dăruit Dumnezeu oamenilor, acestor oameni care au fost plăsmuiţi după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu şi care nu sunt în stare a păstra între ei bunăvoirea! Acestor

142

oameni li s-a dat prin îngeri o dreaptă conduită, o lege sfântă din cerul sfânt! Vai lor, că poartă veşmânt de porfiră şi pe piept fireturi scumpe! De ochii lumii fac închinăciuni pe la răscruci de drumuri, socotindu-se pe dânşii drepţi, iar pe poporul de jos numindu-l blestemat. Toţi aceştia stau în aşteptarea venirii lui Mesia, neştiind şi nevrând să ştie că aici, într-una din cele mai neînsemnate cetăţi ale Galileii, IZBĂVITORUL tuturor mânuieşte tesla şi fierăstrăul.

Iar când plinise-va cuvântul şi sosi-va vremea, cei ce au fost izbăviţi din robia lui Faraon şi scoşi din valurile mării, îl vor da morţii, bătându-L în cuie lătăreţe pe Acest Izbăvitor al lor, socotindu-L ca pe un stricător de Lege şi tulburător de popoare.

Ana, văduva, şi bătrânul Ithamar sunt departe de a cunoaşte frământările ce tulbură psihicul întâistătătorilor poporului. Inimile lor sunt curate, smerite, zdrobite, sărace. Lor le e dat a gusta mai înainte din pâinea vieţii ce o plămădeşte Dumnezeu Tatăl aici, în dugheana Teslarului din Nazaret.

Şi de cum călătorii noştri păşiră pragul casei, bătrânul dulgher din nou grăi către dânşii şi zise:

iată, acesta este căminul meu, căminul lui Iosif teslarul. Acolo este atelierul unde osteneşte Fiul Preacuratei mele Doamne, Maria.

în acest moment, fură întâmpinaţi de o femeie cam de 38 de ani, modest îmbrăcată, dar nespus de

143

frumoasă şi curată ca raza de lumină. Ana, de cum o văzu, o şi cunoscu şi, îngenunchind, i se închină cu fruntea la pământ şi exclamă:

o, Preabuna mea Stăpână! Numai Dumnezeu mi-a îndreptat paşii către tine. Să nu ascunzi de la mine că tu eşti salvatoarea mea. Tu ai venit la mine noaptea în visul meu; tu m-ai descătuşat din strânsoarea lanţurilor. Iată-mă acum la picioarele tale, deci, binecuvintează pe roaba ta, o, Preamilostivă Doamnă! Nu mă îndoiesc că Dumnezeu ascultă glasul tău şi cred că numai El a trimis pe Pruncul tău de m-a slobozit din închisoare! Sufletul mi-e fericit că te văd pe tine şi cuvinte în grai nu am ca să-ţi mulţumesc şi nici nu sunt vrednică de binele ce mi l-ai făcut.

Şi pe când Ana uda cu lacrimile recunoştinţei picioarele salvatoarei ei, cei doi bătrâni, Iosif şi Ithamar, privesc la ele cu nedumerire. Ei nu ştiu nimic din cele ce s-au petrecut nu prea de multă vreme cu aceste femei.

După ce o ajută pe Ana să se ridice, milostiva Doamnă îi grăi aşa:

fiica mea, nimic şi nimănui să nu spui din cele ce au fost.

Apoi, apropiind-o de sine, o strânse la piept şi o sărută pe frunte. Un fior sfânt cutremură pe Ana din creştet până-n tălpi şi-şi simţi sufletul ca o primăvară înflorită de parcă toţi îngerii lui Dumnezeu locuiesc acum în inima ei. Apoi, plecându-şi capul pe umărul Doamnei, lăsă să picure din ochi duioase lacrimi. în cele din urmă, Ana zise:

144

preabuna mea Stăpână, sufletul meu doreşte să vadă copiii tăi; îngăduie deci acest lucru slugii tale.

Iar Doamna Maria îi răspunse:

ana, în casă sunt mai mulţi copii, dar numai Unul este născut din coapsele mele şi acest Unul este Cel ce te-a eliberat din toate strâmtorile şi tot El este Cel ce ţi-a dăruit părinţi buni, precum şi războiul de ţesut, ca să-ţi plinească cele de lipsă. Că tu L-ai văzut Prunc mic şi Bărbat desăvârşit, aceasta să rămână în inima ta o taină care, de va voi El, o vei înţelege mai târziu. Şi acum să poftiţi în dugheană ca să-L vedeţi şi să vorbiţi cu Fiul meu, Dulgherul IISUS.

Acest Iisus, de numele Căruia din veşnicie în veşnicie e plin universul, n-a umblat în vremea Sa pământească pe la şcolile filosofilor, nici pe la cele ale grecilor, nici legătură n-a avut cu învăţătura marelui Gamaliel şi nici măcar n-a văzut pe Hilel, dar dascălii nu I-au lipsit. Ştim de învăţatul a trei mai luminaţi ca învăţaţii: munca, lumea şi cartea.

Să nu lăsăm uitării că Iisus este meşteşugar, Copilul de suflet al unui meşteşugar; nici să ascundem că S-a născut sărac, că munceşte cu mâinile Sale pentru a-Şi câştiga pâinea cea de toate zilele, mai înainte de a oferi oamenilor pâinea ce se pogoară din ceruri, din însăşi mâinile Sale; din aceste mâini care vor binecuvânta pe cei săraci cu duhul, care vor vindeca pe leproşi, care vor da lumină orbilor şi pe cei morţi îi vor învia. Aceste mâini care nu peste multă vreme vor fi străpunse de

piroane şi scăldate-n sânge sunt acum scăldate de sudoarea muncii, amorţite şi bătătorite de muncă, mâini de meşteşugar. Acum este meşteşugar şi în curând fi-va făuritor de suflete. S-a născut sărac în ieslea dobitoacelor şi în curând va chema pe toţi la ospăţul împărăţiei Sale.

Dar până atunci, Iisus va munci cu colţarul şi barda. Meseria Lui este una din cele mai vechi şi mai sfinte. Dintre îndeletnicirile de rând, aceea a plugarului, a zidarului, a fierarului şi a lemnarului sunt cele mai adânc legate de viaţa omului, cele mai nevinovate şi mai cucernice. El mânuie lucrurile cele mai de rând pe care sunt ţinuţi să le preschimbe în văzul lumii, întru obştească folosinţă, în alte lucruri neascunse, trainice, adevărate, nemăsluite. Plugarul sparge brazda şi scoate din ea pâinea pe care o mănâncă sfântul în scorbura lui, ca şi ucigaşul în ocnă. Zidarul cioplește piatra şi înalţă casa; casa săracului, casa regelui, Casa lui Dumnezeu. Fierarul înroşeşte şi îndoaie fierul ca să dea ostaşului paloş, ţăranului plug, dulgherului maiul. Lemnarul taie şi prinde-n cuie scândura, ca să facă uşa ce apără casa de tâlhari şi patul în care vor muri hoţii, ca şi cei cu sufletul curat.

Iisus Lemnarul Se împrieteni dintru-întâi cu viaţa cea mai tăinuită şi mai sfântă a oamenilor, cu viaţa casei. El face masa la care nespusă-i desfătarea să stai cu prietenii chiar de se află printre ei şi vreun trădător; patul în care tresare omul pentru cea dintâi şi cea din urmă oară; lada în care-şi închide săteanca sărmanele-i zdrenţe, pestelca şi

broboada de zile mari şi zestrea cămăşilor albe, cu grijă călcate; copaia în care sporeşte făina şi o creşte plămada până ce-i gata de dat la cuptor; scaunul pe care moşnegii, seara, stau în jurul focului să vorbească de tinereţea ce nu se mai poate întoarce.

Şi în vreme ce talaşul cade ondulat de sub buza rindelei, Iisus Se gândeşte la făgăduielile Tatălui Său, la proorociile de mai înainte şi la truda ce-L aşteaptă şi la care nu va mai avea nevoie de scânduri sau alte lemne, ci de suflete şi adevăr.

Meseria îl învaţă că a trăi înseamnă a preschimba tot ce-i mort şi netrebuitor în fapte vii şi folositoare, că lucrul cel mai josnic, mai dispreţuit şi mai călcat în picioare se poate schimba în lucru de preţ apropiat, cu care să se ajute oamenii; că, în sfârşit, pentru a putea mântui, va trebui să prefaci; că precum poţi scoate din trunchiul răsucit şi cioturos de măslin patul copilului şi al miresei, poţi făuri din argintarul cel mai păcătos şi din cea mai nemernică desfrânată doi locuitori ai împărăţiei din ceruri.

Şi când oaspeţii din Nain intrară în atelier, Tânărul meşteşugar îşi lăsă lucrul din mână şi-i întâmpină cu faţa-I senină şi plină de evlavie. Ei, recunoscându-L, se grăbiră de I se închinară, iar Ana, căzând cu fruntea la picioarele Lui, zise cu glas mare:

mulţumiri fie aduse Dumnezeului Celui Preaînalt, Care S-a îndurat de roaba Sa şi a dat ca să aflu acum pe Binefăcătorul meu. Nu sunt

vrednică şi nici pricepere nu am, şi cine sunt eu ca să pot răsplăti Domnului meu pentru câte a dat slugii Sale? Nu mă alunga, Doamne, şi primeşte şi de la mine, nevrednica, această mică jertfă.

Şi scoţând din legătura sa cămaşa cea albă ca spuma, o dădu tânărului Teslar, zicând:

iată, Stăpâne, smeritul şi prea neînsemnatul meu dar la care roaba Ta a lucrat punând toată puterea

de dragoste a sufletului ei. Din adâncul inimii Iţi doresc să o porţi 12 ani, căci este trainică şi din in bine răsucit.

În timpul cât Ana se prosterna la picioarele Lui, tânărul Dulgher privea la ea cu blândeţe, iar când primi din mâinile sale cămaşa cea fără de cusătură, îi răspunse, zicând:

adevărat ai grăit, că după ce vor trece acei 12 ani, alţii o vor purta, dar mai întâi vedea-veţi lucruri mari ce nimeni nu le-a săvârşit până acum; căci Dragostea S-a născut pe pământ şi ea Se află printre voi. Cerceta-va Dumnezeu pe poporul Său şi mântuire va dărui El celui ce va suferi până la sfârşit. Luaţi seama, dar, la voi înşivă ca să nu cedaţi în faţa ispitelor.

Apoi, îi binecuvântă şi le zise:

mergeţi în pace la casa voastră!

Iar ei, ieşind, s-au dus coborând spre Nain, având în piepturile lor inimile arzând de focul mistic al dragostei lui Dumnezeu şi în minte păstrând imaginea sfântă a Tânărului Dulgher din Nazaret şi a Preabunei Sale Maici.

* * *

148

VIZITAREA EN-DORULUI

Fie că vremea e paşnică şi cu belşug de bunătăţi, fie că e plină de vitregii, ea totuşi trece, se duce. Cei mici se fac mari, cei mari îmbătrânesc, pentru ca, după aceea, fiecare pe rând să se adauge la numărul părinţilor lor care se odihnesc, dormind somnul veşniciei.

Doisprezece ani s-au scurs unul după altul, asemenea tuturor anilor ce au trecut de când s-a născut timpul şi soroacele. Viaţa în coliba din Nain, înafară de plecarea din rândul celor vii a bătrânului Ithamar, nu a mai suferit nici o durere sau modificare, toate au mers după obişnuinţă. Şi iată acum pe Ana trecută în a doua vârstă, la 39 de ani, iar pe Thomas adolescent la 17 ani; vârsta de aur, vârsta cutezanţei, vârsta visurilor. Thomas este frumos la suflet şi la chip, bine dezvoltat, trăit şi crescut cu frica de Dumnezeu în aerul curat şi plăcut al păşunilor, păstor de oi şi bun gospodar, nădejde sănătoasă de sprijin mamei sale la vremea bătrâneţilor ei. Cunoaşte acum cruda soartă ce a avut-o

151

tatăl său şi necazurile pe care buna lui mamă le-a îndurat pe când el, Thomas, era copil neştiutor.

într-una din zilele acelea pe când Thomas se afla cu oile pe câmp, inima lui tânără şi virtuoasă, fu mângâiată de o profundă afecţiune care se născu pe dată în sufletul lui pentru o copilă de numai 14 ani, care păştea câţiva mieluşei de-ai tatălui său. Fata avea faţa ca petala de trandafir, ochii mari şi albaştri ca floarea de iris, gene lungi, gura mică şi rumenă, iar părul ei bogat îi cădea pe spate în admirabile valuri aurii.

Chipul frumos al acestei copile îi plăcu nespus de mult lui Thomas şi atras parcă de o forţă nevăzută se duse şi, intrând în vorbă cu ea, află că o cheamă Dina şi că este fiica unor oameni de toată isprava din aceeaşi cetate.

Când copila cuteza a-şi ridica privirile spre faţa băiatului să vadă chipul de făt-frumos, faţa ei devenea şi mai roză şi de o transparenţă pudică. Thomas observă aceasta şi în sine se aprinse focul nevinovatei iubiri ce-l făcu să se topească de dragul ei.

Printre altele, băiatul îi povesti câte ceva din viaţa lui şi pe tăpşanul pe care se aflau arătă fetei cetatea de la poalele muntelui Hermonul cel Mic, zicând:

dina, prietena mea dragă! Iată cetatea în care m-am născut şi am trăit primii ani ai vieţii mele. Acolo am lăsat mulţi prieteni din cruda mea copilărie şi de care, drept să-ţi spun, tare sunt cuprins de dor.

152

Şi au stat ei pe acel tăpşan ca doi porumbei nevinovaţi, vorbindu-şi cu dulce grai şi povestind multe şi de toate până când înserarea îi sili să meargă fiecare la casa părinţilor şi făgăduindu-şi ca în ziua următoare să se întâlnească tot aici, pe tăpşan.

De cum sosi acasă şi adăposti oile în staul, Thomas spuse mamei sale dorul ce-l avea pentru prietenii lui de odinioară, iar despre copila cu părul ca fuiorul de borangic nu-i spuse nimic.

dragul mamei, răspunse ea cu blândeţe, eşti în acelaşi gând cu mine. Şi eu doresc mult să mai văd pe doamna Sabba şi pe Isabela, care au fost atât de bune cu noi la vremea necazurilor. Şi mai zic, dragul meu Thomas, să facem această călătorie acum, cât mama Sara este sănătoasă şi mai poate vedea de rostul casei.

După trei zile, Ana şi cu fiul ei, urcau drumul de costişe spre En-Dor şi de cum intrară în cetate, merseră drept la casa doamnei Sabba. Pe culoarul îngust, nimic nu se schimbase, numai muşchiul igrasiei înverzise mai mult zidurile caselor, iar sfoara clopoţelului sta nemişcată la locul ei de parcă anume aştepta pe cineva. în momentul acesta, în mintea Anei se furişă un gând care o făcu să se cutremure: „Doamne, Dumnezeule! Or mai fi în viaţă bunele mele prietene?!”, şi cu multă sfială trase de sfoară, iar clopoţelul sună parcă mai încet de cum îl ştia ea odinioară. După câteva clipe de aşteptare înfrigurată, pe bolta de piatră, apăru o doamnă cam de 28-30 de ani:
153
pe cine căutaţi? întrebă ea.
căutăm pe doamna Sabba şi nu ştim dacă mai locuieşte aici, fu răspunsul Anei.

Doamna tresări ca înspăimântată şi fără să mai grăiască un cuvânt, fugi în interior. Peste alte câteva clipe se auzi un zgomot pe scări, de parcă veneau rostogolindu-se mai mulţi deodată, şi când uşa cea de aramă se deschise, îşi făcură apariţia două femei: doamna Sabba şi tânăra doamnă ce fusese pe boltă sus, care nu poate fi alta decât Isabela. Pentru un scurt timp, toţi patru rămaseră înlemniţi şi apoi..., cine poate descrie momentul emoţionant al reîntâlnirii, sufocantele îmbrăţişări, lacrimile; duioasele lacrimi ale regăsirii?! Şi iată-i acum plini de nerăbdare stând în jurul mesei de salon şi povestind fiecare întâmplările mai importante de la vremea tragicei despărţiri şi până acum.

Doamna Sabba este sănătoasă şi cu 12 ani mai înaintată-n vârstă, iar Isabela, când a împlinit 20 de ani s-a căsătorit şi are acum doi copii: un băieţel şi o fetiţă. Bărbatul ei, care este cu şase ani mai mare, este un om plin de energie şi înţelepciune, a învăţat retorica la şcoala celor mai luminaţi bărbaţi ai Israelului din Ierusalim.

vei mai şti, dragă Ana, zise printre altele Isabela, că nu mult de la dispariţia ta, mai-marii poporului, au cercetat cu atenţie cauza nenorocirii tale şi în acelaşi timp au verificat cu de-amănuntul pe vameş în slujba lui şi, aflându-l că săvârşise multe nedreptăţi în dauna statului şi a oamenilor, l-au judecat cu toată severitatea şi l-au condamnat
154
la mai mulţi ani de închisoare. Acum nu ştim unde ar putea fi întemniţat, nici dacă mai este sau nu în viaţă... Aşa că, dragii noştri prieteni, dacă doriţi să reveniţi iarăşi în En-Dor, eu voi ruga pe bărbatul meu să vă ajute ca să vă duraţi un nou cămin; un cămin rezistent, de piatră.

Ana, luând cuvântul, zise:

vă mulţumesc din inimă pentru bunele doriri ce mi le nutriţi, dar în liniştea satului Nain ne simţim nespus de bine. Pe de altă parte, avem acum o gospodărie şi o bătrână mamă de care trebuie să îngrijim. Cât pentru Gheda, nu mă bucură faptul că el suferă acum, tocmai de aceea am plecat din această cetate, pentru ca el să mă şteargă din memoria lui, iar eu să aflu pacea sufletului pe care mi-a dăruit-o din belşug Preabunul nostru Dumnezeu.

mamă, intră în vorbă Thomas, eu aş dori să merg şi la locul unde a fost casa noastră şi poate cu prilejul ăsta o să întâlnim pe careva din prietenii mei de atunci, deşi mi-ar fi cu neputinţă să mai pot recunoaşte pe vreunul.

La dorinţa băiatului, toţi patru coborâră scările şi se îndreptară spre latura de răsărit a cetăţii. Acelaşi târg, aceleaşi uliţe, aceleaşi case. Deodată, în sufletul Anei se trezi sentimentul tristelor amintiri ale trecutului, iar când ajunse la ruinele celei ce le-a fost cândva sălaş, Ana cu fiul ei se închinară ca într-un templu sfânt şi aduseră mulţumiri lui Dumnezeu pentru tăria ce le-a dat la vremea necazului şi pentru liniştea şi belşugul de care se bucură acum în căsuţa lor din Nain.
155

Apoi, de la acest trist loc, tot la rugămintea lui Thomas, merseră cu toţii la locul de joacă al copiilor, la foişor. Aici, o altă droaie de copii, o altă generaţie se joacă, precum odinioară Thomas cu prietenii lui. Pe lespedea de piatră de lângă planta aloie, Thomas lăsă liber să pice, din frumoşii lui ochi, lacrimile amintirilor nevinovatei lui copilării. După acestea, fiind în ceasurile de după amiază şi nemaiavând timp a se întoarce în satul lor, călătorii noştri fură nevoiţi a rămâne în En-Dor.

În drum spre casa Isabelei, Thomas întreabă pe câţiva din trecători dacă ştiu ceva despre prietenii lui de altădată, pomenindu-le numele lor, la care aceştia răspundeau că nu ştiu nimic.

„De altfel, domnule, zise unul din cei întrebaţi, mai toţi tinerii din târgul nostru, ce au vârsta de la 18 ani în sus, sunt plecaţi pentru a-şi câştiga existenţa: unii prin carierele de piatră din borta muntelui, alţii după negoţ, alţii pe marea Galileii, numai singur băiatul domnului Rabin este la Ierusalim, unde

studiază manualele de logică ale marelui Hilel şi cărţile proorocilor”.
În răcoarea serii, pe covorul de iarbă verde din grădină, la grupul celor patru s-a adăugat şi domnul Nahor, bărbatul Isabelei, care s-a bucurat nespus de vizita Anei şi a fiului său despre care femeia sa îi povestise mai înainte. Sub privirile calde şi protectoare ale acestora, cei doi copii ai Isabelei se jucau nestingheriţi. Domnul Nahor povesteşte despre frumuseţea Ierusalimului, despre strălucitoarea măreţie a templului lui Solomon şi
156
despre alte multe minunăţii ce se află în această cetate a păcii, precum şi despre impunătoarea fortăreaţă Maher de la Marea moartă. La auzul acestora, Thomas tresări şi zise:
Domnule Nahor, ai văzut şi palatul lui Irod?
da, dragul meu! în programul de învăţământ am avut şi studierea Mării Moarte şi a ţărmurilor ei!
ce mult aş dori, domnule Nahor, să fac o vizită la locurile acelea, să cunosc împrejurările în care a dispărut tatăl meu şi să-mi răcoresc sufletul ars de focul durerilor, vărsându-mi lacrimile pe piatra mormântului lui, de va fi având mormânt. Rogu-te, deci, domnul meu, şi învaţă-mă cum să pot merge acolo?
thomas, copilul meu, zise domnul Nahor mângâindu-l. Nu este greu de a merge acolo, dar nici singur nu poţi întreprinde o astfel de călătorie, ci trebuie să ai cel puţin un tovarăş de drum.
tovarăşul de drum al lui Thomas voi fi eu, răspunse cu hotărâre Ana, şi călătoria o vom face cât de curând!...
dacă aşa stau lucrurile, eu am să vă dau o scrisoare către marele iconom al palatului, care pe vremea când mă aflam la studii în zona aceea mi-a fost un bun prieten. El se numeşte Welşaţ, şi îl voi ruga să vă găzduiască şi să vă ajute în cele ce doriţi. Chiar acum când vom merge sus, am să scriu şi am să vă dau scrisoarea.
mulţumim din suflet domnului nostru şi rugăm pe Dumnezeul îndurărilor să fie cu toată casa voastră, acum şi în veşnicie.
157

PEŞTERA MORMÂNT

în uşa întunecoasei celule, întemniţatul bate cu insistenţă. Temnicerul de serviciu nu aude chemarea, el se afla tocmai la capătul opus al culoarului, însoţind pe marele Welşaţ care, în programul său zilnic de activitate, are şi vizitarea închisorii. Cel din celulă bate mereu, bate ca disperat, până când cei doi de pe culoar sosesc în dreptul uşii cu pricina. Paznicul întrebă autoritar pe cel închis:
ce doreşti, bătrâne?
Şi din lăuntrul celulei se auzi o voce înceată şi răguşită:
domnule temnicer! Rogu-te să spui maimarilor acestei închisori că s-au împlinit cei 12 ani de osândă şi să se milostivească de mine dăruindu-mi libertatea, căci sunt bolnav şi nu ştiu de mă va mai prinde în viaţă ziua de mâine.
Până ce paznicul să răspundă celui închis, un ostaş din garnizoana fortăreţei soseşte şi anunţă că din Galileea au venit nişte oaspeţi şi au adus pentru marele iconom o scrisoare din cetatea En-Dorului.
158
întemniţatul, auzi cuvintele acestea şi începu a plânge zgomotos şi a se ruga de paznic, zicând:
îndurare, stăpâne, şi îngăduie nenorocitului de mine să mai văd odată oameni de pe meleagurile prea frumosului Hermon şi după aceea pot să-mi las stârvul trupului să încremenească pe lespezile acestea.
Marele iconom porunci ostaşului să aducă pe acei oameni galileeni. în acest timp, în celulă se auzi un zgomot de zvârcolire şi frânturi de cuvinte amestecate cu gemete de durere.
deschide-i uşa acestuia, căci se pare a-şi da duhul, porunci iconomul temnicerului.
mă voi supune îndată luminăţiei tale, dar gândesc, domnule, că pentru oamenii din Galileea va fi o privelişte dezgustătoare, căci bătrânul are o înfăţişare nespus de hidoasă, răspunse paznicul.
vai mie, ticălosului! se scânci întemniţatul în celula lui şi cu multă greutate reuşi a se ridica pe picioare şi stând sprijinit de uşă se rugă de ei, zicând: Nu mă lipsiţi, stăpânii mei, de mângâierea de a vedea în ultimele clipe ale vieţii mele oameni de prin locurile unde am trăit odinioară.
în momentul acesta sosi ostaşul garnizoanei însoţind o femeie între două vârste şi un băietan căruia abia a început a-i miji mustaţa sub nas. Aceştia, venind în faţa lui Welşaţ i se închinară şi-i înmânară zapisul. Iconomul, luând scrisoarea, rupse pecetea şi când văzu de la cine este se lumină la

faţă, dar după ce-i citi cuprinsul se posomorî cu totul, apoi grăi către femeie:
159
şi tu bănuieşti că osemintele bărbatului tău trebuie să odihnească pe aici, pe undeva?

în momentul acesta în celulă se produse un zgomot de lanţuri şi gemete adânci care atraseră atenţia tuturor. Iconomul voi să se retragă din faţa celulei acesteia, dar glasul nenorocitului fu auzit din nou:

îndurare! îndurare, stăpânii mei! Deschideţi uşa, căci greu mă apasă lanţurile, trupul mi-e slăbit şi duhul mă părăseşte! Deschideţi uşa ca să-mi cer iertare de la doamna mea şi apoi să mă sting din viaţă precum se stinge fumul în bătaia vântului!!!

La auzul acestor cuvinte, femeia tresări de parcă prin inima ei trecu sabia, dar se stăpâni şi, cutezătoare, rugă pe marele iconom să deschidă uşa muribundului. Iconomul făcu semn temnicerului şi acesta descuie şi trase zăvoarele. Când uşa fu împinsă, privirilor lor se arătă un tablou dezgustător: o încăpere mică de piatră, întunecoasă şi cu miros greu. Lângă peretele din fund, un pat din scânduri putrezite, iar lângă el un scaun de lemn pe care se afla o coajă de pâine uscată şi un ulcioraş cu apă. Jos, în mijlocul celulei, întemniţatul sta lungit pe lespezile de piatră, având la picioare legate lanţuri grele prinse cu inele groase de fier de pereţii masivi.

ridică-te, dobitoc bătrân! Doar n-ai de gând să mori aşa devreme, zise paznicul lovindu-l în acelaşi timp cu piciorul, şi muribundul, adunându-şi ultimele puteri, reuşi a se ridica şi a sta pe genunchi.

Vai, ce înfăţişare groaznică! Un ins zoios, cu părul şi cu barba încâlcită, îmbrăcămintea abia se
160
mai ţine de trupul său, slab, negricios şi cu ochii adânciţi mult sub fruntea-i brăzdată de cute adânci. Rămas înlemnit şi cu privirile fixate asupra femeii venită de undeva de pe Valea Ezdrilonului, căreia ar voi să-i spună ceva dar nu are putere. în faţa lui se află nevinovata fiinţă pe care, din pizmă, cu 12 ani în urmă a voit a o distruge. Iat-o acum la doi paşi de el. A venit oare să-l mustre sau să-l ierte?

Osânditul îşi deschise gura şi cu glas tremurat rosti următoarele cuvinte:

iertare! Iertare, doamna mea! Iertare!

Atunci femeia se apropie de el fără teamă, îşi puse mâinile ei bătătorite de muncă, mâinile ei sfinte pe capul osânditului şi grăi:

pentru Numele cel Sfânt al Domnului Dumnezeului lui Israel, eu, Ana, văduva lui Michael pietrarul din En-Dorul Galileii, te iert din adâncul sufletului meu de toate neajunsurile ce mi-ai făcut.

Băiatul pricepu pe dată cine este acesta şi se apropie de el, zicând:

care-va-să-zică, tu eşti cel ce ai fost cândva mai-mare peste vameşii din En-Dor?!

Cu ochii plini de lacrimile căinţei, nenorocitul, mişcă din cap afirmativ, iar băiatul continuă:

iertat să fii, omule, şi de fiul celui ce a murit înainte de a i se naşte fiul, de mine, Thomas, odrasla văduvei Ana, şi Domnul Savaot, Care a sădit în noi puterea iertării greşelilor semenilor noştri, să te curăţească de toată întinăciunea!

La toate acestea, marele iconom şi temnicerul priveau cu nedumerire, dar, până la urmă, au înţeles
161
că între dânşii, cândva, s-au petrecut lucruri care pe cel legat în lanţuri l-au dus la nefasta situaţie de a îndura mulţi ani de grea pedeapsă.

Deodată, faţa osânditului se însenină; o tainică lumină îi alungă chinul remuşcărilor şi fiorii morţii. Un zâmbet discret i se aşternu pe buze şi din ochi belşug de lacrimi îi curg prin barba-i răvăşită, prelingându-i-se în poale. Tremurând din tot trupul, reuşi cu greu să prindă mâinile femeii şi ale băiatului şi le sărută pe rând, udându-le în acelaşi timp cu lacrimi şi suspinând din adânc. După aceasta, ultima licărire de vlagă îl părăsi şi capul lui, ca un ghem mare încâlcit de lână sură, se plecă greoi spre piept şi încet se prăbuşi în zornăit de lanţuri la picioarele lor. Apoi, cei doi bărbaţi, marele iconom şi temnicerul, se apropiară şi ei şi, privind la muribund, au putut vedea că de pe faţa lui pierise ca prin farmec durerea şi urmele mustrării. în cele din urmă, osânditul slobozi un suspin adânc, un ultim suspin, o ultimă suflare, odată cu ultima bătaie a inimii. Ceasul vieţii lui se opri pentru totdeauna. Astfel se stinse din viaţă, mângâiat de bucuria iertării, cel ce a fost mai-marele vameşilor din En-Dor, Gheda.

în dimineaţa celei de-a doua zi, marele iconom chemă la sine pe bătrânul scrib al Fortului şi-l ispiti cu de-amănuntul pentru pietrarul Michael, care se zice că ar fi lucrat la construirea închisorii cu 17-18 ani în urmă. Scribul, când auzi de numele acesta, îşi ridică sprâncenele şi, apropiindu-se de

urechea iconomului, îi răspunse cu glas încet şi sfios:
162
luminăţia ta, dacă este vorba de pietrarul Michael din Galileea, ştiu cum s-a pecetluit pierirea lui şi ştiu şi locul unde i se află osemintele, deşi au trecut cam mulţi ani de atunci. Iar dacă tu îmi dai poruncă să merg la acel loc împreună cu cei ce au venit să-i adune oasele, sunt gata a-ţi îndeplini voia, dar rugămintea mea este ca acest lucru să rămână săvârşit în taină. Socot că este bine şi pentru mine şi pentru tine ca să nu audă Tetrarhul despre acestea.

Cu două ceasuri mai târziu, bătrânul scrib luă cu sine o vergea de fier lăţită la un capăt şi o torţă neaprinsă, conduse pe Ana cu fiul ei la cimitirul din coasta muntelui şi se opri lângă un perete zidit din bolovani de piatră, în frontalul muntelui.

Din largul mării, o limbă de apă se prelungeşte printr-un şanţ adânc şi ajunge până la numai zece paşi de zidul de piatră, formând un fel de micro-golf.

tinere, zise bătrânul lui Thomas, ia toiagul acesta de fier şi strică zidul.

Thomas, luând vergeaua, începu a disloca bolovanii unul câte unul, până făcu o bortă cât poate să încapă omul stând aplecat. în faţă se deschise o grotă întunecoasă. Bătrânul scrib scăpără din amnar şi aprinse torţa, apoi intră prin spărtură şi făcu semn şi celorlalţi să-l urmeze, zicându-le:

fiţi atenţi şi nu călcaţi decât pe urmele mele. înaintând către adânc, vizitatorii galileeni au putut vedea la lumina torţei lucruri de-a dreptul înspăimântătoare. La fiecare pas călcau peste cranii şi alte piese ale scheletului omenesc. Trecând din
163
această zonă, bătrânul îi conduse mai departe în pântecul peşterii, fiind nevoiţi, din loc în loc, a se apleca pentru a nu se lovi cu capul de partea de sus a boltei de bazalt sau a se strecura mergând lipiţi de perete din pricina prăpastiei adânci croită în lungul acestei cărări subterane în străfundurile căreia un zgomot înfundat, asemenea unei căderi de apă, face ca spaima să crească. Din loc în loc abraziunea a format tunele, nişe, colonade şi multiple modele de dantelărie. Aspectul de grotă, mersul greoi şi pericolul ce-i pândeşte la fiece pas, a făcut pe Thomas să întrebe cu îngrijorare pe bătrânul ghid:

domnule, mai avem mult de mers?

nu, tinere, răspunse el. De îndată ce ajungem în sala cea mare, nu mai avem de făcut decât câţiva paşi.

De la un loc, spintecătura din podea se deschise larg şi nivelul apei, la lumina torţei, se poate vedea licărind în ondulaţii uniforme. Deodată, în faţa lor se deschise o cavitate de domeniul fantasticului, cu un diametru de circa şaizeci de picioare şi înaltă de aproximativ nouăzeci de picioare, prezentându-se ca un prag spre lumea adâncurilor. Pereţii de bazalt au reflexe cromatice, iar aerul pare că se transformă în cristale.

Printr-un efect optic şi unic de refracţie, apa care acoperă în întregime podeaua acestei săli din pântecul muntelui, filtrează şi reproiectează difuz lumina torţei până-n plafonul acestei săli, iar stropii de pe pereţi par boabe de satir topit. într-o latură apa e în mişcare şi clipocitul ei ritmic pare auzului
164
o muzică funestă, specifică, şi cât se poate de potrivită pentru liniştea martirilor ce-şi dorm somnul cel de veci aici, în această naturală cavernă mortuară.

Bătrânul ceru lui Thomas toiagul de care s-a servit la spargerea zidului de la intrarea în peşteră şi cu multă atenţie coborî cele câteva trepte de piatră dispuse în terase de vârstă terţiară, care au luat naştere prin răcirea lavelor bazaltice în fuziune. Când bătrânul ajunse la suprafaţa apei, măsură cu toiagul şi, când se convinse că adâncimea ei nu ar putea trece de genunchi şi că este tot aşa precum o ştia el cu 17 ani în urmă, păşi cu încredere în apă, apoi spuse Anei şi lui Thomas să coboare, luminându-le calea cu flacăra torţei.

Controlând adâncul apei la fiecare pas cu vergeaua de fier, bătrânul scrib conduse pe temerarii noştri pe lângă peretele din stânga până-n partea opusă a gurii de intrare. Aici, la numai cinci paşi de curentul de apă şi la o palmă deasupra nivelului ei, o nişă adâncă se deschide în pântecele rece şi umed al peretelui. înainte de a intra în nişă, bătrânul căută să îmbărbăteze pe însoţitori, spunându-le:

deoarece aţi venit tocmai de la lacul Ghenizaretului ca să ridicaţi osemintele celui ce v-a fost soţ şi tată, nu mă îndoiesc, dragii mei, că veţi fi destul de rezistenţi ca să puteţi duce până la capăt acţiunea ce aţi întreprins.

Sunetul oricărui cuvânt pronunţat aici umple spaţiul acestei uriaşe căldări de piatră şi mii de unde

sonore lovesc în pereţi şi se răsfrâng în multiple ecouri ce se suprapun cu sunetul ca de clopoţel al
165
clipocitului apei într-o perfectă armonie muzicală ce face pe vizitator să creadă că se află într-o lume de vis a adâncurilor.

Apoi, bătrânul scrib sări dintr-un salt în gura neagră a nişei şi după ce ajută şi celorlalţi să urce pe pragul înalt, le mai grăi aşa:

iată că numai câţiva paşi ne mai despart de cel ce a fost pietrarul Michael. Deci, curaj dragii mei şi să umblăm cât mai repede că torţa nu ne mai garantează a ne lumina calea prea multă vreme.

înaintând către adâncul văgăunii, ajunseră în cele din urmă în partea cea mai din adânc a peşterii şi la lumina feştilei au putut vedea o tristă şi groaznică înfăţişare a împărăţiei morţii: un schelet omenesc uscat în piele şi stând în picioare cu capul plecat spre piept. Ana, fără de sine trase un ţipăt scurt şi cât pe ce să leşine de spaimă, dar Thomas o sprijini, îmbărbătând-o:

mamă! Nu este timp de nimic altceva decât să fim cât mai operativi ca să putem ieşi cu bine din pântecele acestei măguri.

când vom fi afară la lumina zilei, zise bătrânul, vă voi arăta şi spune unele lucruri cu privire la aceasta.

Iată-i acum faţă-n faţă cu mumia. Bătrânul dădu lui Thomas să ţină torţa şi dezlegă lanţurile cu care osânditul a fost legat de peretele de piatră şi condamnat să rămână în picioare şi după moarte.

în mediul întunecos şi rece al hrubei, victima s-a conservat în propria-i piele, păstrându-se în bună parte fizionomia lui.
166

Reţinându-şi pe cât putu suspinele şi plânsul, Ana scoase repede un sac mare din pânză de in din legătura ce o purta aninată la brâu şi ajutată fiind de bătrânul scrib, înfăşură cu grijă pe cel ce a fost nepreţuitul ei soţ, Michael.

înainte de a părăsi hipogenul mortuar, scribul merse lângă peretele pe care osânditul a fost răstignit în lanţuri şi luă o plăcuţă de aramă ce se afla pusă deasupra capului celui mort şi pe care erau dăltuite câteva rânduri de litere şi o prinse la cingătoarea sa. Apoi, luând torţa în mâinile sale, se adresă lui Thomas:

tinere! Rămăşiţele tatălui tău cântăresc mai puţin de zece kg, deci ia-le în spate şi să grăbim întoarcerea, că torţa s-a consumat mai mult de jumătate.

în grota neagră ca smoala, ce a servit drept sarcofag pentru bărbatul său timp de 17 ani, Ana lăsă să-i picure din ochi multe şi duioase lacrimi şi cu suspine înecate în plâns. Tristul cortegiu format din aceşti trei temerari, trec prin bazinul marii săli, a cărei apă rece din nou le scăldă picioarele, înviorându-i şi îndemnându-i să grăbească paşii spre ieşire.

După ce urcară treptele de bazalt, se avântară prin labirintul coridorului. în zona unde trebuia să înainteze stând aplecaţi, o tragică întâmplare face ca Thomas să alunece pe o pantă înclinată de calcar şi să cadă în prăpastia deschisă din podeaua culoarului în adâncul căreia apa era în circuit. De spaimă, Ana trase un ţipăt şi fulgerător apucă de
167
sacul în care se afla mumia bărbatului ei. în cădere, Thomas căută a se prinde de pereţii prăpastiei, dar nu reuşi şi căzu în apa rece ca gheaţa. Atunci Ana, în disperarea ei, strigă fără încetare pe unicul ei fiu:

thomas!... Thomas!... Scumpul meu băiat, să nu mori dragul meu, că nu-mi este cu putinţă să pot rezista fără de tine!!!

Bătrânul, văzând nenorocirea, căută să îmbărbăteze pe Ana, spunându-i că băiatul este destul de viguros ca să poată ieşi cu bine din prăpastie. Apoi îndreptă lumina torţei spre adânc şi, reţinându-şi răsuflarea, ascultară cu luare aminte. Din prăpastie se auziră gemete înfundate.

thomas! Iubitul meu băieţel! Uşor îmi este să mă arunc în prăpastie după tine. Spune-mi dacă eşti grav rănit şi cum să fac să te scot afară? Mai zise Ana sfâşiată de durere.

Pe când femeia se sfârşea în disperare, bătrânul îi dădu să ţină torţa şi se apucă în mare grabă a scoate scheletul din sacul de in şi-l înfăşură în toga sa, iar din pânza de in, făcu o fâşie lungă, o răsuci şi-i legă la unul din capete o piatră şi în timp ce lăsă cordonul spre adânc, strigă:

thomas, voinicule! Fii atent că-ţi trimitem o frânghie, să te prinzi cu nădejde de ea ca să te scoatem afară!

Peste câteva clipe se auzi glasul înăbuşit al băiatului:

trageţi cu putere! şi bătrânul, ajutat de Ana, începu a trage de cordon.
168
în ascensiunea sa, Thomas se prinse cu ambele mâini de frânghie şi, sprijinindu-se cu picioarele de pereţii prăpastiei, reuşi în cele din urmă a ajunge la pragul de sus, plin de apă şi cu răni la mâini şi picioare. De bucuria salvării lui, Ana îl îmbrăţişă şi-l sărută plângând.

hai, copii! Hai repede, că uite, torţa se află la ultimele ei pâlpâituri de lumină, zise bătrânul şi Ana se grăbi de luă în spate mumia bărbatului ei şi porniră din nou spre ieşire.

Când ajunse la porţiunea de drum unde osemintele celor şaisprezece martiri din En-Dor erau presărate pe jos, au rămas complet pe întuneric, dar bătrânul îi îmbărbătă, zicându-le:

nu vă îngrijoraţi, dragii mei, că de acum drumul până la ieşire nu mai este atât de periculos şi-mi este oarecum mai cunoscut. Pentru orice eventualitate, să ne încingem cu cordonul de in şi unul după altul să păşiţi cu luare aminte după mine.

De data aceasta, Thomas merge în urma mamei sale şi o ajută la ducerea poverii. Prin întunericul peşterii şi pe bolovanii colţuroşi de piatră, înaintarea se face cât se poate de greu. La un moment dat, Ana se împiedică de un bolovan şi căzu jos, iar după ea căzură şi ceilalţi, fiind traşi de cordonul de care erau. Bătrânul, ca unul cu multă experienţă, se prinse repede de un colţ de piatră şi opri pe loc alunecarea spre adânc a tuturor. Cu destulă greutate şi-au putut restabili poziţia iniţială de mers. Întunericul adânc, oboseala, spaima, rănile
169
căpătate de cădere, fac pe cutezătorii noştri să creadă că drumul este mai lung acum la întoarcere.

După câţiva paşi, Ana simţi cum cordonul dintre ea şi Thomas stă mult întins şi dându-şi seama că fiul ei nu se simte bine, îl întrebă:

ce-ţi este Thomas, dragul meu copil; nu te simţi bine?!

Dar băiatul nu i-a mai putut răspunde. Se află acum la capătul puterilor, cu hainele pline de apă şi cu trupul sângerând. Rănile îl dor din ce în ce mai rău şi picioarele nu-l mai duc. Bătrânul simţi şi el aceasta şi-l trecu pe Thomas lângă el, sprijinindu-l şi spunându-i:

curaj, tinere, curaj, că peste câteva minute vom fi ieşiţi la lumina zilei; nu ne-a mai rămas de mers decât vreo 150 de picioare. Deja a început a se simţi de pe acum mirosul mării.

încurajaţi de aceasta, cei trei temerari înaintează mergând mai mult lipiţi de perete şi după câteva zig-zaguri văzură în sfârşit fascicola de lumină ce pătrunde prin spărtura făcută la intrare.

Bucuria revederii luminii de zi i-a făcut să uite de toate durerile şi iată-i acum strecurându-se câte unul. Mai întâi iese Thomas, care-şi acoperă ochii, neputând suporta deodată lumina orbitoare a soarelui după ieşirea din abisul ca smoala. Bătrânul scrib, ajută Anei să iasă cu povara mumiei, apoi se aşezară cu toţii pe un petec de iarbă mai mult uscată din spatele unui sarcofag pentru a se odihni. În acest timp, Thomas îşi scoase hainele de pe dânsul şi le puse la soare pentru a se usca. Iar după
170
ce au sorbit cu nesaţ aerul de afară, bătrânul luă cuvântul şi zise:

cu ajutorul lui Dumnezeu, iată-ne ajunşi la deznodământ. Până una-alta, vă voi povesti ceva din ceea ce-mi pot aminti de tragica moarte a celui ce v-a fost soţ şi tată. Prin anul 5523 de la facerea lumii şi la al XIII-lea an al domniei Tetrarhului, se luase hotărârea ca în latura cea de acolo de la palat şi până aici la gura peşterii, să se planteze o grădină dispusă în terase numai cu arbori tropicali, flori de tot soiul, bolte de viţă şi de trandafiri şi statui de marmură. Pentru aceasta, regele a trimis cărţi în tot cuprinsul regatului său, adică în Iudeea, Samaria şi Galileea ca să fie trimişi la dânsul meseriaşi de toate breslele pentru a-şi pune în aplicare gândul său bun, cel puţin aşa s-a crezut la început. Şi într-adevăr, că cea mai mare parte dintre meşterii aceia au sădit grădinile ce le-aţi văzut şi voi din jurul palatului regal. Dar cei trimişi de prefectura din Tiberiada, au fost puşi a executa nişte lucrări secrete. Ceea ce am putut vedea şi cunoaşte după aceea, mi-a fost interzis a scrie în jurnalul zilnic al dinastiei, căci, după terminarea tainicelor lucrări, din ordinul lui Irod, 17 oameni au fost introduşi în peşteră şi ucişi. La zece zile după aceasta, gâdele a fost trimis din nou în peşteră, şi de data aceasta am fost trimis şi eu să-l însoţesc. Drept să vă spun, mă aşteptam să nu pot suporta mirosul greu al morţilor, dar n-a fost aşa căci, în peşteră, precum ştiţi şi voi, aerul este foarte rece, împrospătat tot timpul de firul de apă ce izvorăşte din sala aceea mare, apoi prin şanţul
171
adânc din lungul culoarului ajunge pe sub calota pe care stăm acum, în golful acesta, iar de aici în

marea cea sărată. Apoi călăul m-a condus până-n hruba unde Michael al vostru a fost fixat în lanţuri, lipit de perete, precum l-aţi văzut. Sărmanul de el, încă nu murise! Şi la vederea luminii de torţă îşi ridică cu mare greutate capul şi s-a veselit, crezând că va fi slobozit. Dar când a văzut sabia în mâna călăului, şi-a dat seama că sfârşitul i-a sosit şi, adunându-şi ultimele puteri, a putut pronunţa aşa (în acest timp scribul scoase de la cingătoare tăbliţa de aramă şi citi): „Unde eşti, nepreţuita mea Ana, căci sufletul mi-e ars de dor pentru tine şi pentru copilul ce mi l-am aşteptat cu însetare. Sosit-a ceasul morţii mele prea devreme şi nu ştiu că am vreo vină ca să merit aceasta. O! Nu veţi rămâne singuri pe lume, că duhul meu vă va călăuzi pretutindeni". Deasupra acestui text stă scris: Michael, cioplitor în piatră. En-Dor, Galileea. Crugul X, lună nouă, ziua a III-a, ceasul al IX-lea.

Ana îşi aminti că în aceeaşi zi şi ceas, ea, în durerile naşterii, chema pe bărbatul ei să o vadă cum se luptă cu moartea şi, podidindu-o plânsul, se repezi la togă pentru a o dezlega şi a vedea la lumina zilei pe dragul ei Michael, mumificat, dar bătrânul o opri.

ana, îi zise el. Nu te pripi! Oare, nu înţelegi că toate trebuie săvârşite în taină, că de vom fi aflaţi sfârşi-vom cu viaţa? Regele e mânios foarte. Nu sunt decât câteva zile de când a aruncat în temniţă pe un ascet înflăcărat care propovăduia pe

aici, prin părţile Iordanului şi a Mării Moarte, o învăţătură nouă, şi care nu se temea să-l mustre chiar pe Irod pentru că îşi luase de soţie pe nevasta fratelui său, pe care-l ucisese din pizmă. Şi acum să grăbim pregătirile ca să plecaţi cât mai degrabă spre Galileea. Momentul e prielnic ca să nu fiţi observaţi de cineva, că aici la palat toată suflarea este ocupată cu febrile pregătiri pentru sărbătorirea zilei de naştere a Tetrarhului, care va avea loc peste câteva zile. Până una-alta, eu voi merge la marele iconom să-i spun că am săvârşit cu bine scoaterea osemintelor din grotă. Până atunci, voi căutaţi să aşezaţi pietrele de la intrare în peşteră, aşa cum au fost mai înainte.

După o jumătate de ceas, bătrânul scrib sosi ducând de căpăstru un asin şi mai aduse şi o bucată mare de giulgiu alb, un ulcior cu vin, o cupă cu untdelemn şi câteva pâini proaspete.

repede, dragii mei, repede, zise bătrânul lăsând jos cele ce adusese cu dânsul.

Apoi, degrabă se apucă de spălă cu vin rănile de pe trupul lui Thomas, le unse cu untdelemn şi le legă cu fâşii de pânză ce le rupse din giulgiu. După acestea începu a dezlega toga în care era înfăşurat mortul, şi iată-l acum scos la lumina zilei, după 17 ani de noapte neagră, de mormânt, pe cel ce a fost Michael pietrarul; o mumie mult contractată şi de culoarea lutului.

Ana şi Thomas, stropesc cu multe şi duioase lacrimi moaştele iubitului lor. Bătrânul le arătă pieptul mortului străpuns de sabia călăului, când a

fost trimis să-i ridice viaţa după cinci perechi de zile de la încătuşarea în lanţuri grele, cu trupul gol, în răcoarea şi adâncul întuneric al măgurii.

veţi mai şti, dragii mei, mai adăugă scribul, că de cum am ieşit cu gâdele din peşteră, eu, care auzisem ultimele cuvinte ale lui Michael, am scris tăbliţa de aramă şi, în aceeaşi zi am intrat din nou, luând cu mine, pentru a mă însoţi, un voinic în care aveam multă încredere. A doua zi de la aceasta, Irod, puse de se zidi cu bolovani intrarea în peşteră.

Pe când ei plângeau şi pregăteau giulgiul, sub privirile lor, mumia s-a descompus complet, rămânând numai un mănunchi de oase albe înşirate şi printre ele un fel de cenuşă pământie.

Ana şi cu Thomas au început a plânge şi mai tare, nepricepând ce poate fi aceasta, dar bătrânul, cunoscând procesul metamorfozării, le spuse:

acest lucru să nu vă fie de mirare, căci în mediul hrubei mortul s-a conservat, iar la lumina zilei şi în aerul de afară, în câteva minute procesul de putrefacţie prezintă pe cel ce a fost Michael al vostru în faza în care în mod firesc se preface orice trup la mai mulţi ani de la deces. Nicidecum să nu vă întristaţi de aceasta, că vă va fi cu atât mai uşor să călătoriţi cu o traistă de oase, decât cu mumia unui om mort aşezat pe spatele unui asin!

După acestea, toţi îşi spălară mâinile în golful de apă din apropiere, iar bătrânul, frângând una din pâinile acelea, dădu o bucată lui Thomas şi una Anei, iar ei, mulţumind lui Dumnezeu, au mâncat

pâinea şi au băut vin din ulciorul adus de bunul şi mărinimosul scrib.

La urmă se apucară de spălară oasele lui Michael cu vinul ce mai rămăsese şi le unseră cu untdelemn din cupă şi, înfăşurându-le în giulgiul curat, le aşezară pe spatele asinului.

acum suntem gata de plecare, zise Ana către bătrânul scrib, şi nu ştim cum să ne plătim serviciile ce ne-ai adus, precum şi faţă de domnul Welşaţ rămânem adânc îndatoraţi. Iar cu asinul, spune, domnule, ce să facem ca să-l putem trimite înapoi?

mergeţi cu bine. Nu-mi datoraţi nimic. Asinul vă este dat în dar de către marele iconom. Şi acum, la drum. Pacea Domnului să vă călăuzească în călătoria voastră, încheie bătrânul, şi-i sili să plece. Iar ei i se închinară până la pământ şi se întoarseră pe calea pe care au venit.

MOARTE ŞI VIAŢĂ

Ieşind din cuprinsul Maherului, merseră urcând grăbiţi pe drumul şerpuit şi plin de bolovani, şi lăsând în stânga lor Ierihonul, ajunseră, înainte de a se lăsa întunericul nopţii, la unul din hanurile ce se află pe malul drept al râului Iordan. Cum ei nu aveau prea mulţi bani şi osteniţi fiind peste măsură, au rămas pentru a se odihni la un loc cu dobitoacele. Peste noapte, Thomas se simţi nespus de rău, un val de frisoane şi un exces de tuse făcu să nu poată dormi măcar un ceas. Mama lui, cu multă îngrijorare, căuta a-l acoperi cu tot ce aveau la dânşii, dar nu trecea mult şi băiatul, simţind că se sufocă, arunca totul de pe el. Pentru a nu-l descuraja, Ana îşi ţinea plânsul pe cât se putea şi în sinea ei se ruga aşa: „Doamne, Dumnezeul nostru, fie-ţi milă de copilul acesta şi alungă de la el suferinţa şi dacă totuşi, cu îngăduinţa Ta trebuie să îndurăm, dă-mi mie să sufăr durerea şi pentru el; fă-l sănătos şi cu voie bună, însă, nu după cum voiesc eu, ci, mai înainte de toate, facă-se voia Ta în toate, Doamne, Dumnezeule".

La un moment dat, Thomas, cu buzele arse de temperatură, fără de sine, rosti câteva cuvinte ce
176
rămaseră o enigma greu de înţeles pentru mama lui: „Dina! Iubita mea copilă! înger în trup şi mlădiţă ruptă din Eden! Vino şi stinge-mi focul ce m-a cuprins. Vino! Vino, iubita mea!".

în ruptul capului, Ana nu putea pricepe ce pot însemna cuvintele acestea, ci punea totul pe seama temperaturii ridicate şi schimba foarte des pânza umedă de pe fruntea lui înfierbântată şi-şi ştergea pe ascuns lacrimile ce curgeau şiroaie din ochii ei.

Când cocoşii anunţau apropierea zorilor, Thomas, fiind cuprins de toropeală, adormi, lăsând pe mama lui veghind în rugăciune şi plângând la căpătâiul lui.

Ducându-şi asinul de frânghie, în cea de-a doua zi, călătorii noştri ieşiră din hotarele Iudeii şi începură să urce drumurile cu multe povârnişuri ale Samariei. La ora prânzului poposiră într-un loc umbros de pe malul Iordanului. Prin tufişuri, Ana găsi puţină miere sălbatică pe care o luă şi o dădu să o mănânce fiului său. După ce se ospătară din pâinile dăruite de scribul Maherului şi se odihniră puţin, porniră din nou la drum. Spre seară s-au oprit la o casă de oameni sărmani, care i-au primit cu dragoste, pentru a rămâne peste noapte.

Aici, în Orient, oamenii sunt foarte ospitalieri şi darnici. La cină, gazda le dădu să mănânce din laptele turmei sale şi-i sătură cu pâine proaspătă de orz. Nu trecu mult şi Thomas începu din nou să tuşească convulsiv. Femeia omului aceluia căută a îngriji de el, aşa cum a făcut şi mama lui în noaptea ce a trecut. în timpul celei de-a treia strajă, tuşea
177
lăsându-l, băiatul adormi şi, împreună cu el, au putut a se odihni toţi ai casei.

Dimineaţa, fiind oarecum mai odihniţi, după ce mulţumiră gazdelor, plecară pe calea ce aveau de mers spre mult doritul lor cămin din satul Nain. Şi aşa trecură şi cea de-a treia zi şi cea de-a patra zi, iar în cea din urmă noapte petrecută-n drumul spre Galileea, Thomas se simţi mai rău, şi-n agonia fierbinţelilor zise mamei sale:

mamă, simt că mă aprind, mergi şi adu aici la patul meu pe Dina!

cine este Dina, dragul mamei? zise ea. Te rog, linişteşte-te că în după amiaza zilei de mâine, cu ajutorul lui Dumnezeu, vom ajunge la casa noastră şi mama Sara, care se pricepe la vindecarea bolilor, va alunga şi durerea ta. Luptă-te pe cât poţi, scumpul meu copil, şi ai nădejde în Domnul, că ceea ce te frământă nu este decât o răceală trecătoare.

Şi apoi, ca pentru sine: „Ah! Prăpastia aceea din peşteră cu apa ei rece! Şi tu dragul, dragul meu Michael, sufletul tău să se roage Dumnezeului Celui viu ca să însănătoşească pe nepreţuitul tău copil, că mai bine ar fi mie să îndur eu durerea şi chiar să şi mor, de va fi nevoie, pentru ca el să fie sănătos", mai zise Ana, pipăind oasele bărbatului său din traista ce o avea lângă dânsa.

Faţă de starea în care s-a aflat băiatul în cea de a patra noapte în drumul întoarcerii spre patria lor, Anei, nu-i venea să creadă că ar mai fi putut pleca din locul acela, dar voinţa de fier a lui Thomas,

dorinţa revederii căminului şi dorul nestăpânit şi
178
înflăcărat pentru copila cea cu chip îngeresc, îl făcu să înfrunte cu bărbăţie grelele simptome ale bolii şi să continue mersul încetinit, când pe jos, când pe asin călare. Şi astfel, prânzul celei de a cincia zi de la plecarea din Maher fu servit în mica grotă de sub muntele Djebel-el-Duga, unde în urmă cu 12 ani au poposit când au părăsit En-Dorul.

Ana cu Thomas, obosiţi peste închipuire şi slăbiţi foarte de suferinţă, au ajuns în satul lor mai înainte de apusul soarelui. De cum intrară pe poarta de răsărit, fură întâmpinaţi de consăteni care, după ce le făcură urarea de bun venit, îi siliră să meargă la casa lor. Iar când se apropiară de cuprinsul lor, văzură lume strânsă şi având pe feţele lor întipărită întristarea.

După multele dureri suferite în lunga lor călătorie pentru aducerea moaştelor lui Michael şi îmbolnăvirea lui Thomas, se mai adaugă şi nefasta situaţie că mama Sara este gata de a pleca pe drumul de pe care nimeni nu s-a mai întors. Ajunşi lângă patul de suferinţă al bătrânei, Ana şi cu Thomas se repeziră asupra ei şi o îmbrăţişară duios şi în hohote de plâns strigau:

cui ne laşi pe noi, mamă bună?!

Bătrâna muribundă, abia reuşi să pronunţe câteva cuvinte:

vă las, prea iubiţii mei copii, în grija Celui de Sus. Rugaţi-vă pentru buna odihnă a truditului meu suflet. Fiţi treji şi cu luare aminte, că Dumnezeul îndurărilor cercetează astăzi pe poporul Său şi Lumina Lui este acum în lume!
179

Multe ar fi voit bătrâna să mai spună copiilor ei, dar gura îi rămase deodată închisă şi ochii i se stinseră încet; duhul o părăsi şi firavul ei trup încremeni pentru totdeauna.

în momentul în care puseră pentru odihna cea de veci pe bătrâna Sara, soţia lui Ithamar, Ana, împreună cu fiul ei, aşezară cu multă cinste şi evlavie şi moaştele mult iubitului lor soţ şi tată, Michael, pe care le stropiră cu belşug de duioase lacrimi.

Oricine ştie că nimic nu poate fi mai dureros şi de neînlăturat din viaţa pământească a omului ca moartea. Acest groaznic fenomen apărut în creaţie ca urmare a călcării poruncii divine, prin săvârşirea păcatului, a rămas şi va rămâne până la sfârşitul veacului.

Mult zdrobita Ana, văduva din Nain, având inima cernită de durerea morţii bătrânei Sara, este ameninţată acum de o altă durere şi mai zguduitoare, căci starea sănătăţii fiului său, înrăutăţindu-se brusc, o împinse până la un pas de deznădejde.

Căzut la patul de zăcere, Thomas îşi chemă prietenii şi cunoscuţii pentru a le împărtăşi tuturor suferinţa sa, dar mai vârtos cheamă pe mama lui, zicând:

mamă, dulce mamă! Mi-e sufletul ars de suferinţă şi simt că voi pleca curând în lumea de dincolo, unde mă voi întâlni cu tatăl meu. Nu pot spune durerea ce mă apasă, şi gândul despărţirii de tine mă sfâşie şi-mi grăbeşte sfârşitul. Fii tare, scumpă mamă, că nimic nu se mişcă în univers fără
180
voia lui Dumnezeu! Deci, ce suntem noi ca să ne împotrivim?!

La auzul acestora, Ana căzu într-un leşin de disperare. Cei ce se aflau de faţă o luară de-o parte, o stropiră cu apă rece şi-i puseră la nas o pânză îmbibată cu oţet. Când îşi veni în fire, merse iarăşi la patul de suferinţă al lui Thomas şi, deodată, rămase în nedumerire. La căpătâiul lui, o fetiţă cu chipul gingaş, sta în genunchi şi plângea de i se rupea inima. încet şi fără să fie observată, Ana se aşeză şi ea în genunchi de cealaltă parte şi privea ascultând în tăcere:

dina! Nepreţuita mea Dina! zise Thomas cu glasul stins şi sărutând şuviţă cu şuviţă părul bălai al copilei cu buzele lui cele arse de suferinţă. Pentru mama mea nu vreau să mor, iar pentru tine, iubita mea copilă, doresc să trăiesc în veci. Tu eşti îngerul meu salvator; roagă-te, deci, pentru mine! Te-am chemat când am căzut în pântecul negru şi umed al morţii; te-am chemat când pe calea întoarcerii pârjolul lăuntric îmi ardea plămânii. Te-am chemat aici ca să te mai văd pentru ultima oară şi să plec cu imaginea minunatului tău chip în lumea duhurilor, a înaltelor sfere de unde ţi-ai împrumutat asemănarea cea fără de asemănare!!!

Mişcată până-n adâncul sufletului, fata se ridică tremurând şi încetişor se plecă deasupra lui de parcă ar voi ca dintr-o sorbire să-l slobozească din durere şi chin, apoi se aşeză pe pat, lângă el. Inimile le bat puternic şi râuri de lacrimi curg acum din ochii lor. O vreme rămaseră aşa nemişcaţi de
181

parcă duhurile lor i-ar fi părăsit şi ar fi rătăcit undeva, pierdute prin astral.

După clipe în şir de încleştare, Dina se desprinse încetişor, voind a privi chipul suferind al iubitului ei, dar nu putea să-l vadă din pricina lacrimilor.

Ana, zdrobită de durere şi stând în genunchi lângă patul lui Thomas, îşi dădu seama că fetiţa cu părul auriu ca luna de pe cer este cea pe care fiul ei o chema în clipele lui grele de suferinţă, dar, pe când se întreba cum şi unde s-au cunoscut şi au legat o aşa de puternică prietenie, auzi glasul copilei cântând cu întretăiere de suspine, ca susurul unui izvor de apă lină ce se revarsă din belşug peste o pajişte arsă de secetă:

„Binecuvântată fie ziua-n care Cunoscutu-ne-am, iubite Thomas; De-atunci nimic nu mi-a rămas,
Decât o floare. Tu, gingaşă floare!
Boboc de trandafir rozaliu în grădina sufletului meu,
Te-am resădit şi ţi-am cântat,
Cu lacrimi multe te-am udat,
Iubită floare; gingaşă floare!
Binecuvântată fie pajiştea pe care întâlnitu-ne-am, iubite Thomas;
Rămas-am parcă fără glas Când te-am văzut stând în cărare Ca un viteaz şi pui de leu,

Tu, mângâiere a sufletului meu!
Cum te-am văzut, te-am şi-ndrăgit.
În suflet tu mi-ai răsărit Iubită floare; gingaşă floare!
Mai tare ca moartea-i a noastră iubire, Căci ea din cer ne-a fost dată,
Iar viaţa mea de a ta e legată Şi puternic pulsează-n simţire.
Când tu cu moartea te luptai Şi cu-nfocare mă chemai,
Cu dor eu te-aşteptam în crâng, Priveşte-mi ochii care plâng,
Iubită floare; gingaşă floare!
Te-aşteaptă oile-n răzoare,
Thomas, păstor şi mieluşel iubit. Te-aşteaptă câmpul înflorit,
O, iubită floare; gingaşă floare!
Când m-ai văzut, te-ai veselit, Durerea-acum te-a ofilit.
Vrei să mă laşi şi să te duci Sub hruba neagră dintre lunci?!
O, iubită floare; gingaşă floare!
Şi-acum vrei să pleci tu, oare,
În sfera spiritelor sfinte?
Pleca-voi eu mai înainte,
În lumea cea fără hotare,
Nu voi hoinări pe pământ Şi nici să fie aşa cum sunt.
Nici voie nu-ţi voi da să pleci Sub lespezile cele reci,
Iubită floare; gingaşă floare!
Acolo-ntre florile pajiştii din crâng,
La pieptu-mi voi ca să te strâng,
Să mă alinţi, iar eu să plâng Pân' ce sufletul mi-l sting.
Acolo sub raza de soare,
Unde iubirea a luat născare,
Acolo pe-acel sfânt pământ,
Acolo voi să am mormânt O, iubită floare; gingaşă floare!".

După ce cu glasul ei potolit, Dina îşi sfârşi cântarea, încetişor se lăsă şi sărută din nou faţa trasă de suferinţă a iubitului ei.

Mângâindu-i obrăjorii catifelaţi şi brăzdaţi de lacrimi, Thomas îşi deschise gura sa şi începu a fredona încet şi duios un psalm. Un psalm al iubirii celei nemuritoare, al nemărginitei lor iubiri şi al groaznicei despărţiri:

„O, nu cred că există cuvinte în grai,
Ca să poată spune a noastră iubire!
Şi nici că e vreo floare pe-nsoritul plai Să aibă asemănare cu dulcea ta privire!
Nu e cu putinţă să fie pe pământ,

Un bun ca să compare cu norul de iubire! Iubirea ne e dată de la Domnul Sfânt.
Ea, pe veci viază; ea e nemurire!
184
Iubirea mea se-nalţă tot mai sus spre cer Şi-acolo-n câmp afară, la prima ta privire, S-a născut iubirea din slăvi, din eter,
Şi e iubirea care-i adevărata iubire.
Acum pe patul morţii, tu sărut îmi dai Şi puţine zile au trecut de-atunci Când, ca o copilă, nici nu cutezai înspre a mea faţă privirea să-ţi arunci.
Iubirea doar te face să treci peste toate, Şi-acum micuţă Dina, de-ai avea putere,
Să nu mai plângi, fetiţo, şi cred că se poate Că plânsul tău amarnic, m-apasă cu durere.
Să ai inimă tare, iubita mea copilă, Te-avântă cu putere în valul de iubire, Rămâi aci cu mama să ai de dânsa milă; Rămâi aci, iubito, că duhul mi-e-n răpire!
Vino, scumpă Dina, gura de-mi atinge Că iubirea noastră se sfârşeşte-acum; Flacăra mă arde, duhul mi se stinge Şi culcat pe scânduri, voi pleca la drum!
O! Tu, Doamne Sfinte, priveşte spre mama, Să porţi grijă de Dina şi de toţi ai Tăi Peste două clipe îşi vor cerni năframa Iată, moartea-mi arde trupul în văpăi!
O! Voi, toţi prieteni ce-aţi venit la mine Să mă plângeţi că mor de timpuriu,
185
Voi, iubiţi iubirea, ca să fie bine,
Lucraţi fapte bune până nu-i târziu.
Şi-acum scumpă mamă şi tu micuţă Dina, Voi inimi zdrobite, vă cer sfânta iertare; La oricine-i de faţă, eu, îi sărut mâna Că Thomas al vostru, acum, se stinge, Moare!!!...

Abia auzit, glasul lui cel lin şi dulce se sfârşi, cunoştinţa îl părăsi, iar ochii mari şi negri ca mura i se stinseră încet. O răsuflare adâncă succedată de o profundă tăcere şi curatul lui suflet se descătuşă uşurel de povara trupului şi zbură spre necunoscut.

înspăimântate, Ana şi cu Dina, se ridicară tremurând şi, privind la el, văzură cum din gură i se prelinge o dâră de sânge. Şi cu inimile sfârtecate de durere ca de o sabie fulgerătoare, ele, de groază, traseră un ţipăt scurt şi pe loc leşinară, căzând cu feţele peste cel ce, cu o clipă mai înainte, a fost mult iubitul şi nepreţuitul lor Thomas.

Pentru un moment, peste tot cuprinsul casei se aşternu o tăcere ca de mormânt, apoi câţiva bărbaţi şi femei mai în vârstă luară pe Ana şi pe Dina pentru a le aplica tratamentul cu oţet pentru revenire, iar alţii pregătesc cele necesare pentru îmbăierea şi ungerea cu mir a mortului, respectând întru totul regulamentul prevăzut de ritual.

Curând după aceasta, începură bocete, vaiete, ţipete de disperare şi acest lucru a făcut ca toată lumea din cetate să se strângă-n preajma casei
186
îndoliate. Şi nu era sufleţel care să nu se simtă sfâşiat de durere pentru pierderea prea devreme a drăgălaşului şi bunului păstorel, Thomas, fiul văduvei Ana.

După trei zile şi trei nopţi de nespusă jale, nefericita Ana a devenit de nerecunoscut. Părul i s-a înălbit şi faţa i s-a stafidit. Izvorul lacrimilor i-a secat de atâta plâns şi picioarele nu o mai ţin. De trei zile şi trei nopţi nu a mai avut tihnă, nu a mai mâncat nimic şi somnul nici atât nu s-a mai putut lipi de dânsa, iar momentele de cădere în leşin au distrus-o şi mai mult. De trei zile şi trei nopţi stă în genunchi, nemişcată, lângă cel pentru care ar fi fost gata oricând a-şi da viaţa numai ca să şi-l vadă fericit, lângă feciorelnicul trup al scumpului ei fiu, care acum stă nemişcat, fără de suflare, lungit pe năsălie şi înfăşurat în giulgiu alb din creştet până-n tălpi.

Iată că acum a sosit şi ceasul neaşteptat când picioarele celor ce-l vor duce pe Thomas la mormânt s-au oprit lângă catafalc.

Adunându-şi ultimele puteri, Ana îşi ridică mâinile şi privirea spre cer şi grăi: „Părinte Sfinte, Atotputernice şi mult-Milostive, Doamne! Nespus de grea povară ai îngăduit să cadă pe sufletul meu! Nu e cu putinţă să mai rămân în viaţa aceasta! Sunt distrusă cum numai singur Tu ştii. Rogu-Te, deci, şi ia-mă şi pe mine că tare doresc să ajung acum, chiar acum, lângă preaiubiţii mei!”.

Vestea morţii lui Thomas se răspândi şi prin localităţile din jur, căci dispariţia lui la vârsta de
187
numai 17 ani, singurul fiu al mamei sale şi aceasta văduvă fiind, este mai jalnică decât oricare altă

nenorocire.

Doamna Sabba, cu fiica ei Isabela, auzind şi ele de o aşa de grea şi strivitoare nenorocire căzută asupra celei mai bune prietene a lor, nu au mai stat o clipă pe gânduri şi într-un suflet veniră în Nain. Şi de cum intrară în casa Anei se şi repeziră asupra ei cu lacrimi înduioşătoare...

Printre mulţimea de popor care a venit pentru a-l conduce pe ultimul său drum se află şi 9 tineri între 19 şi 24 ani din En-Dor. Aceştia sunt prietenii lui din copilărie: Ahaz, Philip, Eliab, Lufas, Rubens, Matias, Andrei, Iacob şi Simon care, îndureraţi, îşi ziceau unii altora: „Iată cât de mohorâtă fu întâlnirea noastră! Şi noi nădăjduiam ca nu peste multă vreme să ne aflăm care pe unde suntem şi să ne întâlnim, într-una din zile, iarăşi cu toţii în umbra deasă a foişorului părăsit din En-Dor, acolo la locul frumoaselor amintiri ale copilăriei noastre. Dar Thomas, care era cel mai mic dintre noi, a plecat prea de timpuriu pe cealaltă lume. Tristă veste ne veni la urechile noastre. Vai! Vai!...".

Prohodirea a luat sfârşit şi cioclii ridicară patul mortuar pe care se afla sicriul şi porniră în direcţia cimitirului.

Când mulţimea îndurerată ieşea din cetate pe poarta dinspre răsărit, o altă procesiune, venind din sens opus, se îndrepta către această liniştită şi pitorească aşezare ascunsă pe înălţimile lui Zabulon.
188

În fruntea acestei mulţimi însetate se afla un bărbat tânăr, cam de 30 32 de ani, puţin înalt, slăbuţ, cu părul lung şi lăsat până pe umeri. Barba era lungă şi desfăcută-n două. Faţa Lui era plină de evlavie şi cu blândeţe în priviri. Toată făptura Lui exprima măreţie şi smerenie, demnitate, blândeţe, bunătate, nevinovăţie, adevăr şi dreptate. Vreo 12 bărbaţi roiau în jurul Lui pentru a-L feri de îmbulzeală.

Bărbatul Acesta, văzând pricina tristeţii ce-i stăpânea pe cei ce ieşeau din cetate, S-a oprit şi împreună cu El s-au oprit şi cei ce-L urmau. Apoi, apropiindu-Se, a văzut pe femeia ce se târa în urma sicriului că era sfâşiată de jale şi zdrobită de durere, şi fiindu-i milă de ea, îi zise cu glas blând: „Nu mai plânge!".

Iar ea, ridicându-şi fruntea, văzu printre lacrimi pe Acest Om simplu şi blajin Căruia ar fi voit să-I spună: „Domnule, cum să nu plâng şi să nu mă sfârşesc de durere?! Am avut pe lume două suflete care mă iubeau; am pierdut pe unul, acum mi-a murit şi cel de-al doilea. Amândouă mi s-au stins. Acum am rămas stingheră, fără sprijin, fără mângâiere, fără soţ, fără copil, fără ajutor, fără alinare ca să mai am pe cineva la care să-mi mai vărs focul necazurilor, să ne povestim unul altuia sau măcar să plângem împreună. Stinsă mi-e dragostea aducătoare aminte de anii tinereţii, stinsă mi-e acum şi dragostea ce ar fi trebuit să-mi fie nădejde bătrâneţilor. Stinsu-mi-s-au amândouă acele sărmane iubiri. Bărbatul m-ar fi putut mângâia de
189
moartea copilului, copilul ar fi putut ţine loc de bărbat. De mi-ar fi rămas măcar unul! De-acum, faţa nu-mi va mai fi sărutată!...".

Priveliştea acestei înfăţişări grozave de durere a atins cu deosebită putere inima iubitoare şi duioasă a Bărbatului străin ce sta în faţa Anei şi de aceea i-a zis „Nu mai plânge", căci plânsul ei părea o învinuire. Apoi, se apropie de sicriul deschis în care zăcea băiatul mort înfăşurat cu giulgiu, dar cu faţa descoperită, încremenită în vineţeala trudnică a morţilor şi, nedând atenţie prescripţiei curat rituale, se atinse de dânsul. La vederea acestui lucru, toţi, într-o clipă, încremeniră în aşteptare. Cei ce duceau mortul, fără să vrea, se opriră cuprinşi de frică, iar mama, tresărind, se potoli. Şi în mijlocul celor zdrobiţi de durere, răsună un glas liniştit:

tânărule, ţie-ţi zic: scoală! (Ţie îţi grăiesc: Nu-i vreme de dormit. Tu dormi în pace, iar mama ta îşi smulge părul; hai scoală).

Oare, glasul acesta poate pătrunde până-n necunoscuta şi tainica împărăţie a morţii?! Poate străbate el acel întuneric în miez de noapte nepătruns, care ascunde de ochii omeneşti lumea de dincolo de mormânt?! Da, a pătruns! O, minune a minunilor! Iată-l pe Thomas, cuminte şi ascultător, că se ridică din sicriu, stă în capul oaselor şi începe a vorbi. Pe toţi îi cuprinse frica, dar Omul Acela îl luă de mână, îl ajută să coboare de pe catafalc şi-l încredinţă mamei sale; îl încredinţa, că de acum este numai al ei. L-a luat înapoi din mâna morţii şi
190
l-a dat celei ce nu putea trăi fără de dânsul şi pentru ca o mamă să-şi curme plânsul.

Prin mijlocul mulţimii înfricoşate de cele ce se făcuseră s-au auzit glasuri zicând: „Prooroc mare s-a ridicat printre noi. Dumnezeu a cercetat pe poporul Său. Din veci nu s-a auzit ca cineva să ridice

pe cei morţi. Fie Numele Dumnezeului lui Israel binecuvântat, din veşnicie în veşnicie!”.

După ce trecură momentele de spaimă de care era cuprinsă mulţimea de popor, toţi se apropiară şi se convinseră că mortul nu mai e mort, nici nu e o părere a unuia sau a altuia, nici vreo arătare oarecare, ci este viu cu adevărat, în carne şi oase. Nu e fioros, ci tot aşa de blând şi bun ca înainte. Culoarea aceea neagră a morţilor, nu mai e, ci acum faţa lui e roză, fragedă, caldă, vie. Da, acesta este Thomas, fiul lui Michael, fiul Anei, Thomas păstorul, Thomas mieluşelul, Thomas acela care a fost mort şi acum este viu cu adevărat. Iată-l pe mult iubitul nostru Thomas. Veniţi să-l vedeţi, să-l pipăiţi şi să-i ascultaţi glasul; glasul lui cel lin şi dulce. Veniţi să vedeţi pe Ana, fericita mamă, strângând la pieptul său două fiinţe tinere, scumpe şi drăgălaşe: Thomas şi Dina, care acum se pitulesc la sânul mamei lor şi plâng împreună, cu lacrimi de bucurie, cu lacrimile fericirii!!!

O, Doamne! Dă-ne zile de trăit ca să-Ţi putem mulţumi pentru viaţa ce ne-ai dat, pentru viaţa furată morţii şi redată vieţii!...

De necrezut, şi totuşi aşa e. Nouă, oamenilor, nu ne vine să credem o aşa minune şi zicem: „Cum
191
este cu putinţă aşa ceva?!”. Dar la Dumnezeu toate sunt cu putinţă, aşa că Acel Om, fără îndoială, este Omul lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru Iisus Hristos, este însuşi Dumnezeu, deoarece a săvârşit lucruri ce nimeni altul nu le-a făcut!...

Slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie!
192

POVESTIRE

în timp ce mulţimea poporului, în fruntea căreia se afla Marele Prooroc, se strecura pe uliţele cetăţii, funesta mulţime a Nainului, având în mijlocul ei pe băiatul înviat, rămase pe loc cuprinsă de uimire şi spaimă.

în cele din urmă, Thomas, plin de inspiraţie, găsi cu cale să grăiască mulţimii ce-l înconjură şi, ridicându-se de pe braţele mamei sale, se urcă pe un bolovan mare de piatră. Şi ridicându-şi mâinile şi fruntea sa spre ceruri, faţa lui deveni albă, strălucitoare.

La vederea aceasta toţi amuţiră-n tăcere şi cu privirile fixate asupra lui, iar el rămase în nemişcare multă vreme. Liniştea resemnării aşternu pe obrazul lui evlavia, alungând paliditatea durerii, a neodihnei, a morţii. Ţinea ochii închişi, iar pe buze avea un zâmbet aproape nepământesc de fericire, dulceaţă şi încântare. Sufletul lui era în ceruri, în lumină veşnică, veselie şi linişte netulburată de ceasul încercării. Din toată fiinţa lui emana sfânta
193
şi marea speranţă în Cel de Sus. Buzele i se mişcau necontenit rostind rugăciuni aceasta arată că el veghează şi cugetă, se roagă şi se jertfeşte. După aceasta faţa i se învolbură, apoi păli de moarte, dar îşi încordă voinţa, se stăpâni şi înălţându-se pe vârfuri, de parcă ar fi voit să cuprindă cerul întreg, rosti cu putere: „Mărire Ţie, Dumnezeului nostru, mărire Ţie”, şi iarăşi tăcu o vreme.

Deodată, vântul începu să sufle în faţă, împrăştiindu-i negrele bucle ale podoabei capilare. Nori grei se iviră din senin şi aduseră asupra cetăţii o umbră înfricoşătoare ce făcu ca peste mulţime să se aşterne spaima. Thomas, văzând aceasta, îşi întinse braţele către popor şi-i îmbărbătă cu căldura inimii lui, făcându-le plăcută până şi vedenia ceasului morţii.

Din sufletul lui, cu puterile încordate spre Dumnezeu, curge izvorul adânc şi liniştit al credinţei şi aceasta a făcut ca pe chipurile tuturor să se aşeze tihnă blândă, iar el zâmbea ca aurora dimineţii, răspândind în juru-i încredere şi seninătate. Un murmur general se sincroniză îngânând încet şi înălţător duioasa melodie «Aliluia». Şi Dumnezeu asculta acest cântec, această revărsare a inimilor, această fugă de sub poverile pământeşti la adăpostul aripilor dumnezeirii.

Vântul stătu, văzduhul se linişti, cerul deveni tot mai albastru, iar soarele de toamnă îşi revărsa lumina blândă, caldă încă, peste pământ.

Thomas îşi întinse iarăşi braţele către mulţime şi-i binecuvântă; îi binecuvânta pe ei şi toate cele
194
patru colţuri ale lumii: răsăritul şi apusul, miazăzi şi miazănoapte, de parcă voia să răspândească putere dumnezeiască asupra împrejurimilor şi a pământului întreg. După aceasta, din nou îşi înălţă fruntea şi braţele către cer şi cu glas mare rosti iarăşi: „Mărire Ţie, Dumnezeului nostru; mărire Ţie, că Tu eşti învierea şi viaţa mea, iar eu nu sunt vrednic şi nici cuvinte în grai nu am a-Ţi mulţumi pentru minunea făcută cu mine. Ajută-mă, deci, a mă păzi pe mine slobod de orice ar fi Ţie contrar şi

a-Ţi urma cu credincioşie în toate zilele ce mi le-ai dăruit a mai vieţui aici pe pământ.

Precum doreşte cerbul izvoarele apelor aşa însetează sufletul meu după Dumnezeu Mântuitorul meu şi precum se avântă vulturul spre înălţimile munţilor, aşa doreşte sufletul meu înălţimile Sionului Domnului Savaot.

Ah! Cu câtă înflăcărare doresc să calc pe urmele Lui şi să privesc în toată vremea la luminata Lui faţă! Blândele Lui priviri m-au mângâiat, iar solemnul Lui glas pătruns-a până-n locuinţa morţilor şi duhul meu auzind glasul lui Dumnezeu, a intrat iarăşi în locaşul de lut producând schimbări ireversibile în ţesuturi şi celule şi iată-mă acum iarăşi viu, precum mai înainte am fost, şi dăruit pentru totdeauna prea mult îndureratei mele maici.

Luaţi seama voi, cei ce mă ascultaţi! Veniţi aproape, alungaţi frica din inimile voastre şi fiţi cu luare aminte la graiurile gurii mele.

Ascultaţi voi, suflete zbuciumate şi mult îndurerate, tu, scumpă mamă şi tu, micuţă Dina.
195
Ascultaţi voi toţi, care din dragoste v-aţi cernit inimile şi m-aţi condus până aici. Ascultaţi voi, prieteni ai copilăriei mele, voi cărora m-am făgăduit a vă povesti, chiar de va fi să mor. Iată, acum a venit vremea aceea ca să-mi plinesc juruinţa şi cuvântul dat faţă de voi; ascultaţi deci: Pe când mă chinuiam în agonia morţii, calda mână a maicii mele sta pe fruntea rece ca gheaţa a trupului meu şi, deodată, m-am simţit complet liberat de lutul în care am sălăşluit şi, plutind în aer, pe dată am fost cuprins de o Fiinţă plină de lumină şi slavă cerească.

De sus priveam la stârvul vânăt-pământiu al trupului meu neînsufleţit, biciuit de friguri şi uscat de durere. Mi-am dat seama că măruntaiele mele fuseseră atacate de o boală grea şi soarta hainei pământeşti a fost pecetluită încă de la căderea mea în adâncul prăpastiei din peştera mormântului tatălui meu. După acest tragic deznodământ, îngerul lui Dumnezeu m-a purtat în tot locul pe unde am umblat din copilărie şi până-n ceasul când m-am aşezat pe patul de moarte. Şi a zburat apoi cu mine printre luminile cereşti spre aurora speranţei, a bucuriei, a credinţei şi a iubirii, către o fericire fără de sfârşit ce o pregăteşte Dumnezeu astăzi pentru cei ce se tem de Dânsul şi păzesc poruncile Lui. Mi-a fost îngăduit să văd lucruri ce nu se pot spune şi să aud graiuri nespus de dulci şi nemaiauzite aici pe pământ.

După aceasta, m-a adus Domnul înapoi în timp, în Betleemul Iudeii, şi mi-a zis: «Deschide-ţi
196
ochii şi vezi tu strănepot al lui Avraam, şi deschide-ţi urechile, fiu al lui Israel, ca să auzi vestea cea mare». Şi m-a ţinut Domnul deoparte şi am văzut o Fecioară care avea în pântece şi Duhul lui Dumnezeu era peste dânsa. Şi a venit vremea ca Fecioara să nască şi loc de adăpostire nu i s-a aflat în casele oamenilor, ci într-un staul de vite din câmp, în afara cetăţii. Şi în noaptea cea mai lungă din an, în peştera întunecoasă şi rece, Fecioara a născut pe Cel fără de ani: Iubirea lui Dumnezeu, Lumina lumii. S-a născut Cel ce Se cheamă numele lui Emanuel, dintr-o Fecioară care a îmbinat fecioria cu maternitatea, cu o nuanţă pură de frumuseţe îngerească, de înţelepciune şi tainică tăcere, de nevinovăţie şi iubire.

Apoi, mi-am ridicat ochii şi am văzut în văzduh o lume nouă; o lume plină de lumină. Lumea duhurilor din înălţimile cerurilor a venit să cânte imne de slavă Dragostei de acum poposită în neamul omenesc, în lumea de jos: «Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bunăvoire».

În staul, vitele au găzduit pe Fiul lui Dumnezeu, Care S-a făcut acum Fiu al oamenilor, în loc de leagăn, a fost culcat în ieslea din care mănâncă dobitoacele florile minunate ale primăverii.

Cele dintâi vieţuitoare care L-au proslăvit pe Fiul lui Dumnezeu au fost vitele, mieluşeii cei blânzi şi zburdalnici, boii cei cu ochii mari şi blajini, asinul cel cuminte şi supus şi porumbeii cei imaculaţi. După vite, au fost stăpânii vitelor,
197
ciobanii , cei naivi şi nevinovaţi. Păstorii cei săraci cu duhul, fiind înştiinţaţi de îngerul lui Dumnezeu, au venit în grabă şi s-au închinat înaintea Stăpânului lor, iar Stăpânul lor, căutând printre oameni pe cei săraci cu duhul, mai săraci cu duhul, mai blânzi, a aflat vitele de la casa omului care-L întâmpinară şi-I oferiră locaş de adăpost propriul lor staul. Vitele din Betleem îl încălzesc cu răsuflarea lor, iar mai târziu, oamenii din Ierusalim se vor ridica împotriva Lui.

Acesta este Omul cel nou, Cuvântul lui Dumnezeu, Care a deschis o lume nouă, o eră nouă. El

este Mielul lui Dumnezeu Care ne ridică păcatele şi redeschide Raiul după care mulţi au râvnit şi care a fost închis de către străbunul nostru Adam, prin călcarea poruncii Creatorului.

Domnul veacurilor a venit pe pământ şi cu oamenii petrece acum învăţându-i spre tot lucrul bun şi încredinţându-i că a venit pentru a întemeia o împărăţie a Lui care nu se va sfârşi în veci şi care împărăţie nu cu spada se va cuceri, nici cu bogăţii, nici cu şiretlicuri omeneşti. La această împărăţie, fiind o împărăţie a dragostei, omul poate ajunge numai pe calea credinţei şi a smereniei şi va trăi în veci numai prin dragoste.

Şi fost-a Domnul meu meseriaş de rând, căci ducându-mă îngerul în Nazaretul Galileii L-am văzut pe El modelând lemnul, El, Care a plăsmuit pe om cu mâna Sa.

Şi am văzut apoi vremea şi anii trecând prin faţa mea şi pe Domnul crescând cu vârsta şi cu

duhul. Apoi, lăsându-Şi rindeaua şi fierăstrăul, Domnul a plecat în lume, în lumea pentru care a venit, ca să o ridice din cădere, fiind gata a plăti păcatele ei chiar cu propriul Său Sânge.

Apoi, din nou m-a luat îngerul şi m-a adus la vremea de acum, şi purtându-mă pe cursul Iordanului, mi-a fost dat să văd duhul lui Ilie Proorocul din Tesvit sălăşluind peste prietenul Domnului meu, care, aprinzând în sine focul pentru râvna Dumnezeului lui Israel, a plecat să biciuiască cu asprime pe cei ce săvârşesc fărădelegea şi să pregătească pentru Stăpânul său calea şi să-I netezească cărările.

Şi am văzut pe Domnul meu venind la Iordan. Şi intrând El în undă, apele s-au curăţit, au stătut pe loc şi s-au sfinţit, iar prietenul Lui, venind, şi-a umplut cu apă mâna şi a turnat pe creştetul Stăpânului său. Şi iată, semn mare s-a făcut, că El este Acela Care trebuia să vină. Din cerul deschis se pogorî Duhul lui Dumnezeu şi în chip de porumbel, ca în sclipiri de flacără, plutea pe deasupra capului Lui, şi glas ca de tunet din înălţimi s-a auzit zicând: *„Acesta este Fiul Meu Cel preaiubit întru Care este bunăvoinţa Mea. De Acesta să ascultaţi”.*

Ieşind apoi din apă, Domnul a plecat să-şi facă lucrarea Sa: să dea vedere orbilor, să îndrepte mădularele gârbovite, muţii să vorbească, surzii să audă, schilozii să sară ca iezii, să aducă mângâiere şi bucurie orfanilor şi văduvelor, să vindece toată boala şi toată neputinţa în popor şi tuturor să vestească venirea împărăţiei Sale, care nu va mai avea sfârşit.

Şi iarăşi, fost-a glasul îngerului către mine, zicând: «Tu, odraslă a martirului Michael, ia seama că Cel pe care-L vezi este Stăpânul vieţii şi Biruitorul morţii. Acesta, mai înainte de a fi vremea este. Din sânurile Tatălui veşniciilor fiind şi împreună lucrător cu Duhul lui Dumnezeu la tot ceea ce există aici şi în cerurile înalte. El este Acelaşi în trecut, Acelaşi şi astăzi, Acelaşi şi-n veci. Iată-L acum printre voi, plin de smerenie, lumină, putere şi adevăr. A părăsit fericirea cerului şi a coborât pe pământ, ca să suspine şi să plângă pentru voi. A luat chip de om, făcându-Se Fiu al oamenilor. A coborât pe pământ, ca să ridice povara păcatelor voastre şi să vă înalţe la slava cea dintâi ce a avut-o protopărintele vostru Adam, pe când era sub ascultare în grădina raiului.

Priveşte acum la El, tu, copil al văduvei Ana, că a venit la ai Săi şi ai Săi nu L-au primit. încă de la naşterea Sa cu trup pe pământ, a fost izgonit şi L-au urmărit cu spada ca să-L ucidă. Numai vitele au avut milă de El, L-au găzduit, L-au culcat în fânul moale şi frumos mirositor; în fânul ce a fost cosit încă din toiul verii. Boii cei puternici la grumaz, care duc povara stăpânului şi care sunt gata oricând pentru jertfă, au suflat asupra Lui ca să-I ţină de cald. Porumbeii cei albi ca neaua, simbol al curăţiei şi păcii, zburau pe deasupra, iar stelele cerului s-au oprit asupra locului acela, vestind sosirea Lui pe pământ. învăţaţii neamurilor au venit şi I s-au închinat ca unui mare împărat. Numai Irod Idumeul, bicisnicul rege, a cărui inimă a fost plină

de viclenie, în nestăvilita-i ură a ucis pe toţi pruncii Iudeii, socotind că o dată cu aceasta va ucide şi pe Pruncul Fecioarei, dar Domnul Dumnezeu a păzit pe Fiul Său, trimiţându-L în Egipt.

Curând, Irod, necuratul şi ucigătorul de prunci, a murit şi sufletul lui plin de toată necurăţia a fost închis în negura abisului pentru totdeauna.

Domnul, întorcându-Se în patria Sa, fost-a supus Legii lui Dumnezeu şi părinţilor Lui în toate. Şi la vârsta bărbăţiei, a plecat să sădească în inimile oamenilor iubirea şi să vestească lumii că împărăţia dragostei lui Dumnezeu s-a apropiat.

De acum, duşmanii Lui vor clocoti de ură şi vor spumega de mânie, dar la Domnul este biruinţa

asupra vrăjmaşilor şi numai a Lui este mărirea, cinstea, lauda şi tăria, în vecii vecilor».

Şi acum, deschideţi urechile, voi, cei ce mă ascultaţi şi luaţi seama că fiul aceluia ce a ucis pruncii Iudeii, a ucis pe tatăl meu, iar mai deunăzi, a ferecat în grele lanţuri pe proorocul Focului, pe prietenul Domnului meu. De acum, prietenul Domnului da-se-va deoparte pentru a face loc Stăpânului; fi-va nevoit a se micşora pentru ca Domnul şi Stăpânul lui să crească, să umple lumea, marea, pământul, tot universul, pentru că totul este al Lui; totul îi aparţine. El este pricina existenţei a tot ce este aici şi ce este dincolo.

De acum, prietenul Lui fi-va nevoit a-şi micşora sclipirile şi să pălească precum păleşte luceafărul la apariţia soarelui. De acum, el şi-a sfârşit misiunea şi poate muri, căci este pregătit

201

pentru jertfire cum este pregătit un miel de jertfă pentru Paştele Domnului. El şi-a sfârşit botezarea oamenilor cu apă, spre curăţie şi pocăinţă, şi a pregătit calea Stăpânului său, Care va boteza cu foc şi cu Duh Sfânt.

Amândoi, Domnul şi prietenul Lui, au avut de făcut o lucrare: invitarea oamenilor la împărăţia lui Dumnezeu unul o pregăteşte, Celălalt o desăvârşeşte. Unul zice «Iată Mesia», iar Celălalt spune «Eu sunt Mesia». Unul este glasul celui ce strigă în pustie şi Înaintemergătorul Regelui regilor şi zice «Iată Mielul lui Dumnezeu», iar Mielul, arătându-Se, descoperă lumii că botezătorul de la Iordan este mai mult decât un profet. El poartă pe fruntea lui razele luminoase ale lui Ilie şi strălucirea fulgerelor profeţilor în glasul lui.

Acum din spatele gratiilor de fier de la Maher, glasul marelui ascet mustră cu asprime pe Irod pentru mulţimea fărădelegilor lui. Foarte puţină vreme a rămas şi înflăcăratul glas va înceta sub ascuţişul paloşului regelui criminal.

Ţărmurile Iordanului răsună de suspine. Galileea tresare la glasul Domnului. Ponţiu Pilat deţine, în numele Cezarului, tronul la Ierusalim, tronul sfărâmat al lui Iuda. Anna şi Caiafa, doi nepoftiţi, prin uzurpare, ocupă scaunul arhieresc al lui Aaron. Timpul e împlinit. Mielul lui Dumnezeu S-a arătat şi prietenul Lui a trecut în umbră. Cel din urmă profet, poate muri. împărăţia lui Dumnezeu va să înceapă”.

202

„Spuneţi voi, cei ce mă ascultaţi: Ce vă ţine aici împrejurul meu? Mila faţă de durerea ce a strivit inima mamei mele sau setea de-a vedea întâmplări extraordinare cum este acum minunea învierii mele? Dar eu vă spun că de nu veţi avea dragoste întru inimile voastre, nicidecum nu veţi fi găsiţi vrednici de împărăţia lui Dumnezeu.

Iată că nu-s decât două leghe şi jumătate de aici şi până la Nazaret cetatea unde Domnul, Dătătorul de viaţă, a muncit în smerenie şi supunere timp de treizeci de ani. Spuneţi-mi: Care dintre voi L-aţi căutat? Deci, unde vă este setea de adevăr? Unde vă este dragostea faţă de Dumnezeu? Eu zic: Coborâţi în beciurile caselor voastre şi înălţaţi-vă mintea la ceruri, ca să vă umpleţi de religiozitate. Nu vă urcaţi pe acoperişurile caselor voastre gândind că vă apropiaţi mai mult de Dumnezeu, că privirile voastre, hotărât, vor coborî spre râu unde vor vedea pe atrăgătoarea femeie a lui Urie Hetitul, şi apoi nu veţi fi în stare să plângeţi cu lacrimile cu care a plâns odinioară David împăratul.

Hrăniţi-vă sufletele cu Legea Sfântă a lui Dumnezeu. Aureolaţi viaţa voastră cu religiozitate, că moralul vostru oricând poate fi doborât de senzualitate. Pregătiţi terenul inimilor voastre, că Semănătorul a început să semene Cuvântul mântuirii. El este acum în lume. El este Lumina noastră. El este Dragostea Tatălui Ceresc. Din dragoste pentru noi toţi a săvârşit minunea învierii mele. El ne cheamă pe toţi, neîncetat, ne aşteaptă cu îndelunga Sa răbdare, ne îndeamnă şi ne sileşte spre dumnezeiasca Lui împărăţie.

Abandonaţi patimile rele şi instauraţi în inimile voastre înaltele virtuţi: setea de dreptate, domnia blândeţii, gustul îngeresc al neprihănirii. Ca să puteţi izgoni întunericul din voi înlăturaţi corupţia. Pentru ca să troneze dreptatea, adevărul, pacea, curăţia, trebuie să fiţi neprihăniţi.

Luaţi bine seama că în împărăţia lui Dumnezeu vor intra numai cei ce iubesc curăţia sufletului, simplitatea şi sinceritatea cei săraci cu inima.

Fiţi buni, fiţi curaţi la suflet, fiţi drepţi, fiţi destoinici de jertfă.

De căutaţi pacea şi lumina pentru sufletele voastre, îmbrăţişaţi religia Dumnezeului lui Israel, Care a făcut cerul şi pământul.

Fiţi cu luare aminte că Omul-Dumnezeu, Care m-a înviat dintre cei morţi, este Cel pe Care până

acum nu L-aţi luat în seamă. El ne învaţă luminat voia Tatălui Ceresc. El ne iubeşte cum nimeni nu ne-a iubit vreodată. Ne iubeşte cu o duioşie curată, cu înălţare, cu putere, cu adâncime, cu o statornicie minunată. Orice durere îl înduioşează nespus şi suferinţele inimii îi storc întotdeauna o lacrimă şi o minune, aşa cum a făcut cu mine de mila mamei mele.

îngerul Domnului mi L-a arătat şi mi L-a făcut cunoscut şi am văzut că totul este bun în Acest Dumnezeu întrupat. Totul e dulce. Până şi Atotputernicia Lui este înecată în duioşie. Numele Lui este acum pe toate buzele. El umple de nădejde

204

inimile mamelor, mângâie pe cei loviţi, şterge lacrimile de pe obrajii orfanilor şi văduvelor.

Citesc acum pe feţele voastre bucuria şi spaima, nădejdea şi îndoiala. Eu, deci, zic vouă: Alungaţi din inimile voastre şovăiala căci, odată cu învierea mea, Domnul a adus pentru voi toţi viaţă şi iertare, bucurie, nădejde şi iubire. Domnul a făcut să răsară peste fiecare din voi slava divină şi strălucirea îngerească. El, Care este Izvorul nemuririi şi al sfinţeniei dumnezeieşti, ne va umple de sfinţenie şi de o măreţie care ne apropie de Dumnezeu. Ne va copleşi de o bucurie şi de o fericire negrăită. Deci, bucuraţi-vă şi vă veseliţi, copii ai lui Israel, că Pâinea vieţii noastre se află printre noi.

Iată, acum îi aud glasul Lui solemn, glasul Lui dulce ce ne cheamă spre o primăvară a sufletelor noastre.

Să mergem, deci, cu grăbire şi să-L urmăm în tot locul, să-I slujim cu dragoste desăvârşită şi să-L iubim din toată inima, din tot sufletul şi cu toată virtutea noastră, acum şi pururea, din veşnicie în veşnicie. Amin”.

205

EPILOG

După acest mare, slăvit şi nemaipomenit eveniment, mai multe zile în şir mulţime de oameni de prin localităţile învecinate, şi chiar din depărtări, veneau în cetatea Nain ca să-l vadă pe tânărul Thomas şi să vorbească cu el.

De acum, din gura fiecărui pelerin se putea auzi cuvinte ca acestea: „Nu cumva Cel ce l-a înviat pe acest tânăr este Mesia pe care-L aşteptăm cu toţii?!”, şi-şi aminteau de Proorocul Isaia care a zis: *„Atunci orbii vor vedea, ologii vor umbla, leproşii se vor curăţi, surzii vor auzi şi morţii vor învia, iar săracilor li se vor vesti veste de bucurie ”* (Isaia 29, 18-19). Şi toţi se minunau şi slăveau pe Dumnezeu.

într-una din zile, pe când în coliba Anei se afla copila Dina împreună cu părinţii săi, Thomas, plin de dragoste pentru Dumnezeu, luă cuvântul şi zise: „Aprins mi-e duhul de iubire şi dor pentru Domnul şi Binefăcătorul meu. Degrabă voi pleca şi voi merge după Dânsul, ca să-I mai văd luminata faţă şi să-I mai aud glasul cel lin şi dulce. Tu, scumpă mamă, rămâne-vei aici, că Domnul Dumnezeu

206

te va păzi de orice împrejurare şi ne vom mai vedea când El va binevoi”.

Şi îmbrăţişându-se cu cei ce erau de faţă, îi lăsă cu lacrimi pe obraz şi, luându-şi rămas bun de la dânşii, apucă pe calea dinspre miazănoapte, lăsând în urma lui Nazaretul, la numai o leghe depărtare. La poalele munţilor întâlni oraşul KefKenna unde Domnul a binecuvântat nunta şi a săvârşit prima Sa minune, prefăcând apa în *„vinul cel mai bun”*.

Auzind de la cetăţenii de aici că Domnul S-a îndreptat către Tiberiada, Thomas îşi grăbi paşii trecând prin şesul Asochiei, ce se află pe o vâlcea răcoroasă, umedă şi acoperită de trandafiri şi merse tot înainte spre cetăţile ce sunt presărate în jurul Mării Galileii. Şi într-una din aceste cetăţi, Thomas a aflat pe Cel ce l-a înviat pe el din morţi şi s-a bucurat cu bucurie mare. Şi a rămas cu acea mulţime de oameni urmând pe Domnul său, în tot locul mulţumind, lăudând şi preamărind pe Dumnezeu, Cel ce a făcut cerul şi pământul, marea şi toate cele ce sunt într-însele.

După Sfintele Patimi şi după Slăvită înviere a Domnului, tânărul Thomas s-a întors în Galileea la mama sa pe care o găsi sănătoasă. Şi povestindu-i toate minunile ce le văzuse săvârşindu-se de către Domnul, Fiul veacurilor, şi cum, în cele din urmă, ca să se plinească Cuvântul lui Dumnezeu ce s-a

207

spus prin prooroci, a fost surghiunit cum altul nu a mai fost.

Printre multe altele, Thomas mai spuse mamei sale: „Mamă dragă, L-am văzut pe Domnul meu căzând sub cruce pe când urca dealul Golgotei spre locul de răstignire. Şi pe când mergeam împreună cu mulţimea de popor, în stânga, mi s-a alăturat un tânăr prea luminat şi mi-a zis: «Vezi tu crucea

Domnului? Ea este mai grea decât orice pe pământul acesta, pentru că apasă asupră-I toate păcatele săvârşite din veac de omenire. Puţin mai este şi această cruce va deveni Altarul de Jertfă şi se va sfinţi cu însuşi Preacuratul Sânge al Domnului. Cel căzut sub ea este Mielul lui Dumnezeu, hărăzit încă de la întemeierea lumii pentru răscumpărarea din blestem a celor ce-L vor primi pe Dânsul în inimile lor». Şi am vrut apoi, în nepriceperea mea, să-l întreb cum poate fi aceasta, dar nu l-am mai văzut şi am continuat drumul împreună cu tot poporul acela până-n vârful ţestei. Aici, răstignitorii L-au dezbrăcat de veşmintele Lui şi L-au lăsat gol, iar El, smerit şi blând, nesilit fiind, se aşeză încetinel pe cruce şi, scumpă mamă, greu îmi este să spun cum piroanele străpungeau carnea mâinilor şi picioarelor Domnului şi cum El, cu niciun chip nu s-a opus, ci toate le răbda în tăcere şi se ruga lui Dumnezeu pentru ei, zicând: *«Tată, iartă-le lor că nu ştiu ce fac».*

Şi pe când El, Fiul lui Dumnezeu, Se sfârşea în chinuri ce nu poate limba omenească să spună, ostaşii care L-au pironit pe cruce au împărţit între

dânşii veşmintele Domnului, iar pentru cămaşă au tras la sorţi, căci nu se cădea a fi sfâşiată, fiind ea făcută din in trainic şi fără nici-o cusătură”.

La auzul acestora, Ana tresări şi-şi aduse aminte cum în urmă cu 12 ani ea a dăruit Stăpânului şi Binefăcătorului ei cămaşa aceasta şi că urarea ce i-a făcut-o de a o purta 12 ani, nu a fost urare, ci mai degrabă o proorocire, şi cum El, Domnul, a spus aşa: „Adevărat ai zis, că după ce vor trece acei 12 ani, alţii o vor purta”. Şi tare se mai minuna şi se cutremura Ana, din toată fiinţa ei, la auzul acestora.

Iar când fiul ei îi povesti despre a Domnului slăvită înviere, i se umplu sufletul de bucurie mare şi, veselindu-se nespus, grăi aceste cuvinte: „Preamărit să fii Tu, Doamne, Dumnezeul lui Israel, că iată de acum nu ne mai înfricoşează ceasul morţii, căci în veşnicie ne aşteaptă bucurii cereşti. Tu, Cel ce eşti Dătătorul de viaţă şi ai biruit moartea, învredniceşte-ne şi pe noi, Doamne, Dumnezeule, învierii celei de apoi, spre viaţa cea fără de sfârşit a împărăţiei Tale”.

După aceasta, a urmat o vreme de tainică tăcere, o vreme liniştită, timp în care din căsuţa Anei nu au lipsit oaspeţi iubiţi: copiii orfani, văduvele cinstite, bolnavii şi sărmanii.

Thomas şi cu mama lui îi înconjurau cu toată dragostea, îi mângâiau şi le alinau suferinţele şi întotdeauna cei flămânzi aflau la dânşii o bucată de pâine, un pahar cu apă, o mângâiere alinătoare pentru trup şi nădejde întăritoare sufletelor lor.

Iar când Thomas împlini vârsta de 23 de ani şi Dina 20, se hotărâră să meargă împreună la Ierusalim, unde se află Altarul de jertfa al Mielului Ceresc. Şi după ce se închinară cu frică şi cu cutremur în acele sfinte locuri, merseră în satul Ghetsimani, unde găsiră pe Preacurata Maică a Domnului şi pe Ioan, ucenicul cel iubit al Lui. Acesta, aflând din gura lui Thomas că el este fiul văduvei din Nain, îi boteză pe ei în numele Sfintei Treimi şi, la dorinţa lor, îi binecuvântă şi-i socoti pe ei însoţiţi unul cu altul pentru tot restul vieţii.

Din gura Preasfintei Fecioare Maria auziră cuvinte dulci ce-i îndemnau spre o viaţă neprihănită, curată şi sfântă şi-i încredinţa că Fiul ei, Care a înviat din morţi şi cu slavă negrăită S-a înălţat la ceruri, va veni în curând ca să ridice la fericirea-i dumnezeiască pe cei ce-L iubesc pe Dânsul şi păzesc poruncile Lui.

După acestea, feciorelnicul Ucenic, Apostolul Ioan, cu grai evanghelic le vorbi aşa: *„Iubiţii mei, cine este născut din Dumnezeu nu săvârşeşte păcat, pentru că sămânţa Lui, rămâne în el; şi nu poate să păcătuiască, fiindcă este născut din Dumnezeu*

Cu inimile pline de sfântă bucurie, ei se întoarseră în cetatea Nainului şi povestiră părinţilor lor toate cele ce au văzut şi au auzit în calea lor şi la Ierusalim, şi cum au fost botezaţi în numele Domnului de către unul din ucenicii Lui, cu numele de Ioan, şi căsătoriţi cu binecuvântarea Preasfintei Fecioare, Maica Domnului. Auzind ei toate acestea

din gura copiilor lor, s-au bucurat şi au adus jertfe de mulţumire Dumnezeului lui Israel.

Au trecut ani la mijloc şi Ana şi părinţii lui Dina s-au dus fiecare pe rând în cealaltă lume, adormind somnul cel de veci cu bucurie pentru copii lor şi cu nădejdea învierii celei de apoi. Thomas şi Dina, întăriţi fiind de cele ce s-au petrecut cu dânşii şi cu binecuvântarea primită în satul din Grădina Ghetsimani, şi-au păstrat cu sfinţenie cheia de aur a fecioriei în căsnicia lor, ducându-şi viaţa în posturi, rugăciuni şi milostenii faţă de cei nevoiaşi.

După unele povestiri orientale şi din legendele ce s-au împletit în jurul acestei Evanghelii, Thomas şi cu soţioara lui, Dina, au suferit multe şi grele prigoniri din partea vrăjmaşilor adevărului thomas constituind elementul palpabil şi de netăgăduit că Iisus, Teslarul din Nazaretul Galileii, Cel ce l-a înviat pe el dintre cei morţi, este Hristos, Fiul lui Dumnezeu.

În al cincisprezecelea an de la Preaslăvita înviere a Domnului, vrăjmaşul şi neadormitul diavol, şarpele cel vechi, cu vicleniile lui cele nenumărate, a căutat să strice pacea ce domnea peste aşezările omeneşti din minunata vale a Ezdrilonului şi, întărâtând pe cei slabi la minte, a făcut dintr-înşii duşmani ai neprihănirii. Şi astfel, dulcea şi sfânta linişte din cetatea Nainului fu umbrită de o neagră tulburare, căci pizmaşii, înteţind prigonirile împotriva celor dreptcredincioşi, se năpustiră ca fiarele

sălbatice asupra lui Thomas şi a soţiei lui, Dina, legându-se cu jurământ ca să nu-i slăbească până ce nu vor sfârşi cu dânşii. Şi uneltind neadevăruri peste neadevăruri împotriva lor, i-au dat pe mâna temnicerului, iar ei se bucurau şi dădeau slavă lui Dumnezeu că s-au învrednicit a suferi pentru numele cel Sfânt al Lui.

Prigonitorii cei fărădelege, clocotind de ură şi mânie, au ajuns cu pârele lor până-n faţa regelui, care în vremea aceea se afla în cetatea Tiberiada. Iar acesta, în păgânătatea lui, neputând suferi să audă măcar de numele lui Iisus Hristos şi de noua Sa învăţătură, dădu poruncă să li se taie capetele şi apoi să fie aruncaţi pe malul lacului Ghenizaret, pentru a fi mâncaţi de păsările cele răpitoare şi de şacalii cei flămânzi şi hulpavi.

S-a întâmplat ca, prin voia lui Dumnezeu, să fie pe acolo şi nişte închinători ai lui Hristos care au ridicat cinstitele trupuri ale sfinţilor martiri, Thomas şi Dina şi, înfăşurându-le cu giulgiu alb de in, le-au adus în cetatea Nain, apoi, cu lacrimi de jale, i-au pus pe ei în mormânt.

Astfel, în deplină vârstă, mult iubiţii noştri, Thomas, la 35 de ani, şi Dina, la 32, se săvârşiră muceniceşte pentru numele cel Sfânt al Domnului nostru Iisus Hristos şi s-au adăugat la ceata sfinţilor celor fără de număr a mărturisitorilor şi martirilor care luminat se veselesc în veşnicie, împreună cu sfinţii îngeri, în lumina cea neapropiată a Preabunului şi Atotputernicului Dumnezeu, Căruia se cuvine toată slava şi închinăciunea, în veci. Amin.

Călătorule! Dacă paşii tăi se vor îndrepta cândva şi te vor duce pe pământul sfânt al Galileii neamurilor, abate-te puţin din cale şi mergi şi la cimitirul ce se află între cetatea Nain şi En-Dor şi vei vedea acolo, la umbra chiparoşilor şi în parfumul trandafirilor, un mormânt acoperit cu o lespede mare de piatră de culoare verzuie pe care stă scris aşa: „Sub această piatră îşi aşteaptă învierea cea de obşte fiul văduvei Ana din Nain, Thomas, şi cu soţia lui, Dina, care s-au săvârşit muceniceşte la anul 48 de la naşterea cu trup a Mântuitorului lumii”.

Pe acel mormânt iubit, lasă liber să picure din ochii tăi câteva lacrimi calde şi cere celor ale căror oseminte se odihnesc acolo să se roage Domnului Iisus Hristos pentru tine şi pentru toţi care se închină cu credinţă tare în Biserica Lui, Sfântă şi Biruitoare.

SFÂRŞIT

şi lui Dumnezeu, laudă

CUPRINS